

**GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI
PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
W 2015 ROKU**

SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	5
2.1.	Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej	5
2.2.	Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK	8
2.3.	Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia	8
3.	OPIS DZIAŁALNOŚCI	10
3.1.	Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą.....	10
3.2.	Istotne umowy zawarte w roku obrotowym	12
3.3.	Realizacja programu inwestycyjnego	13
3.4.	Zarządzanie ryzykiem.....	15
3.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji	16
4.	PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.....	17
5.	OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ	26
5.1.	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego.....	26
5.2.	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	26
5.3.	Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe	34
5.4.	Zdarzenia o charakterze nietypowym mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe	36
6.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI.....	37
6.1.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	37
6.2.	Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych	37
7.	ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU	37
8.	CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU.	39
8.1.	Struktura akcjonariatu.....	39
8.2.	Nabycie akcji własnych	40
8.3.	Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających.....	40
8.4.	System kontroli programu akcji pracowniczych.....	41
9.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO.....	41
9.1.	Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego	41
9.2.	Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono.....	41
9.3.	Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	43
9.4.	Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	45
9.5.	Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne	45
9.6.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	45
9.7.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	45
9.8.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących.....	46
9.9.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących.....	47
9.10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania.....	49
9.11.	Opis zasad zmian Statutu Spółki	50
9.12.	Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących.....	51
10.	SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ GRUPY	52
10.1.	Zaangażowanie w kwestie środowiskowe	52
10.2.	Zatrudnienie i kwestie pracownicze	59

10.3. Zaangażowanie w kwestie społeczne	60
11. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	61
11.1. Istotne postępowania sądowe	61
11.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	62
11.3. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego.....	63
11.4. Prognozy finansowe	63
12. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	63
12.1. Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego.....	63
12.2. Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	63

1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	tys. PLN	tys. PLN	tys. EUR	tys. EUR
	12 miesięcy 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	12 miesięcy 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	12 miesięcy 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	12 miesięcy 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży	2 947 816	2 680 111	704 410	639 752
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	(1 795 822)	147 430	(429 130)	35 192
Zysk/Strata brutto	(1 833 235)	97 985	(438 070)	23 389
Zysk/Strata netto za okres obrotowy	(1 879 808)	78 484	(449 199)	18 734
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(1 881 086)	81 977	(449 504)	19 568
Całkowite dochody	(1 873 706)	71 749	(447 741)	17 127
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	467 136	413 672	111 627	98 745
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(414 971)	(549 785)	(99 161)	(131 236)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(24 115)	60 064	(5 763)	14 337
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28 050	(76 049)	6 703	(18 153)
Zysk netto na akcję (w PLN/EUR na akcję)	(37,01)	1,61	(8,84)	0,38
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	<i>stan na</i> 31.12.2015	<i>stan na</i> 31.12.2014	<i>stan na</i> 31.12.2015	<i>stan na</i> 31.12.2014
Aktywa razem	4 974 381	6 867 688	1 167 284	1 611 263
Aktywa trwałe	3 714 123	5 685 991	871 553	1 334 019
Aktywa obrotowe	1 260 258	1 181 697	295 731	277 244
Kapitał własny ogółem	1 884 823	3 819 717	442 291	896 163
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	23 852	23 848
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 884 823	3 819 717	442 291	896 163
Zobowiązania razem	3 089 558	3 047 971	724 993	715 100
Zobowiązania długoterminowe	1 829 696	1 841 869	429 355	432 130
Zobowiązania krótkoterminowe	1 259 862	1 206 102	295 638	282 970
Wartość księgowa na akcję (w PLN/EUR na akcję)	37,09	75,16	8,70	17,63
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

Wybrane skonsolidowane dane finansowe zostały przeliczone z zastosowaniem następujących kursów:

- dane dotyczące rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zgodnie z kursem stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z każdego ostatniego roboczego dnia miesiąca okresu obrotowego od dnia 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., co daje 4,1848 EUR/PLN oraz od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., co daje 4,1893 EUR/PLN.
- dane dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej zgodnie ze średnim kursem EUR/PLN określonym przez NBP na dzień 31 grudnia 2015 r., tj. 4,2615 EUR/PLN oraz na dzień 31 grudnia 2014 r., tj. 4,2623 EUR/PLN.

2. CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej

Podstawowe informacje o Spółce

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. (w dalszej części sprawozdania również jako ZE PAK, ZE PAK S.A. lub Spółka) działa w formie spółki akcyjnej, na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i innych przepisów powszechnie obowiązującego prawa polskiego. Spółka powstała na skutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin z siedzibą w Koninie w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zespół Elektrowni „Pątnów-Adamów-Konin” Spółka Akcyjna. Akt przekształcenia został podpisany dnia 29 grudnia 1994 roku przed notariuszem Elżbietą Brudnicką z Kancelarii Notarialnej w Warszawie. W dniu 31 grudnia 1994 roku Spółka została wpisana przez Sąd Rejonowy w Koninie do rejestru handlowego w dziale „B” pod numerem RHB 847. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 21 czerwca 2001 roku, Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców. Obecnie Spółka jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374. Spółka została utworzona na czas nieograniczony.

Nazwa:	Zespół Elektrowni „Pątnów-Adamów-Konin” Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Skrócona nazwa:	ZE PAK S.A.
Siedziba i adres:	ul. Kazimierska 45, 62-510 Konin, Polska
Numer telefonu:	+48 63 247 30 00
Numer telefaksu:	+48 63 247 30 30
Strona internetowa:	www.zepak.com.pl
Adres poczty elektronicznej:	zepak@zepak.com.pl
KRS:	0000021374
REGON:	310186795
NIP:	665-000-16-45

Zgodnie ze Statutem Spółki podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych oraz poprzez spalanie biomasy. Spółka może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

Akcje Spółki notowane są na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Spółki są zdematerializowane i oznaczone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem papierów wartościowych ISIN PLZEPAK00012.

W 2015 roku kapitał zakładowy ZE PAK S.A. nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy wynosił 101 647 094,00 PLN i dzielił się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2,00 PLN każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *Grupa*, *Grupa Kapitałowa* lub *Grupa ZE PAK*) wchodzi jednostka dominująca Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oraz trzynaście spółek zależnych, tj. Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *EPII*), PAK Volt S.A., PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK KWBA S.A.*), PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK KWBK S.A.*), Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK Serwis Sp. z o.o.*), Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych EL PAK Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *EL PAK Sp. z o.o.*), EL PAK Serwis Sp. z o.o., Aquakon Sp. z o.o., Eko-Surowce Sp. z o.o., Energoinwest Sp. z o.o., PAK Górnictwo Sp. z o.o., PAK Holdco Sp. z o.o., PAK Infrastruktura Sp. z o.o. Konsolidacji podlegają wszystkie wyżej wymienione spółki.

Spółki mające największe znaczenia dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to ZE PAK S.A. zajmująca się wytwarzaniem energii i ciepła, Elektrownia Państw II Sp. z o.o. zajmująca się wytwarzaniem energii oraz PAK KWBA S.A. i PAK KWBK S.A., zajmujące się wydobywaniem węgla brunatnego. Oprócz wymienionych głównych obszarów działalności w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Aktywa wytwórcze Grupy obejmują cztery elektrownie opalane węglem brunatnym zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Są to: Elektrownia Państw II, która jest wyposażona w blok energetyczny na parametry nadkrytyczne, Elektrownia Państw I, Elektrownia Adamów oraz Elektrownia Konin, wyposażona m.in. w blok o mocy 55 MW z kotłem dedykowanym opalanym biomasą. Łączna zainstalowana moc elektryczna brutto aktywów wytwórczych Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 2506 MWe.

Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w trzech spółkach: (1) PAK KWBK która eksploatuje aktualnie odkrywki Józwin, Tomisławice oraz Drzewce, (2) PAK KWBA eksploatującą odkrywki Adamów i Koźmin, oraz (3) PAK Górnictwo S.A. realizującą prace związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węgla brunatnego w rejonie Poniec-Krobica i Oczkowice w południowej Wielkopolsce.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej (wytworzonej wewnątrz Grupy oraz zakupionej w celu jej odsprzedania) i praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii. Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła oraz z umów o usługi budowlane. Dodatkowo, uzależnione od poziomu cen energii na rynku i wolumenu produkcji źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej, generowane przez Elektrownię Państw II Sp. z o.o. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnię węgla brunatnego zapewnia elektrowniom dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobywanie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Zapotrzebowanie na biomasę pokrywane jest na podstawie umów zawieranych z dostawcą.

Strukturę Grupy ZE PAK na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia Rysunek 1.

W 2015 roku doszło do następujących zmian w strukturze Grupy Kapitałowej ZE PAK:

- W dniu 29 stycznia 2015 roku przyjęciem przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników sprawozdania likwidacyjnego zakończył się proces likwidacji spółki PAK CUI Sp. z o.o. Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. PAK CUI Sp. z o.o. zajmowała się świadczeniem usług w zakresie IT, pracownicy spółki zostali przeniesieni w trybie § 23¹ Kodeksu Pracy do struktur ZE PAK S.A.
- W dniu 29 stycznia 2015 roku przyjęciem przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników sprawozdania likwidacyjnego zakończył się proces likwidacji spółki PAK CBJ Sp. z o.o. Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. PAK CBJ Sp. z o.o. zajmowała się świadczeniem usług w zakresie wykonywania badań, analiz i pomiarów fizyko-chemicznych, pracownicy spółki zostali przeniesieni w trybie § 23¹ Kodeksu Pracy do struktur ZE PAK S.A.
- W dniu 29 stycznia 2015 roku PAK KWBK S.A. zbyła wszystkie udziały w KWE Sp. z o.o. w likwidacji na rzecz podmiotu spoza Grupy Kapitałowej. KWE Sp. z o.o. utworzona została z udziałem PAK KWBA Konin S.A. w okresie poprzedzającym nabycie akcji kopalni przez ZE PAK S.A. Celem powołania KWE Sp. z o.o. była realizacja projektu joint venture polegającego na budowie farmy wiatrowej z wykorzystaniem m.in. terenów pogórnich przeznaczonych do rekultywacji.
- Zgodnie z postanowieniami umowy nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A. z 2012 roku Spółka zobowiązała się do wykupu pozostałych 15% akcji obu kopalń, które zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji przysługiwały uprawnionym pracownikom obu spółek. W dniu 18 marca 2015 roku Spółka uruchomiła program wykupu akcji pracowniczych. Do 31 grudnia 2015 roku Spółka poprzez wykup akcji zwiększyła udział w kapitale zakładowym PAK KWBA Adamów S.A. do 98,41% a w PAK KWBA Konin S.A. do 96,23%.
- W dniu 19 listopada 2015 roku z Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona spółka Ochrona Osób i Mienia ASEKURACJA Sp. z o.o. w likwidacji.

Spółka poza Grupą Kapitałową posiada udziały w Zakładach Pomiarowo-Badawczych Energetyki Energopomiar Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, świadczącej usługi pomiarowe, badawcze i doradcze dotyczące procesów, układów i urządzeń energetycznych, ciepłno-mechanicznych, chemii energetycznej i ochrony środowiska. Wspomniana spółka zajmuje się również doradztwem w zarządzaniu procesami inwestycyjnymi i modernizacyjnymi, w tym związanymi z

budową nowych mocy wytwórczych, spełnianiem limitów emisyjnych, efektywnością energetyczną. ZE PAK S.A. w wyżej wymienionej spółce posiada 1 udział o wartości 151 201,01 PLN, co stanowi 2,81% kapitału ogółem.

Poprzez osobę głównego udziałowca Grupa jest powiązana z innymi podmiotami w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz-Żak.

Rysunek 1: : Schemat Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku

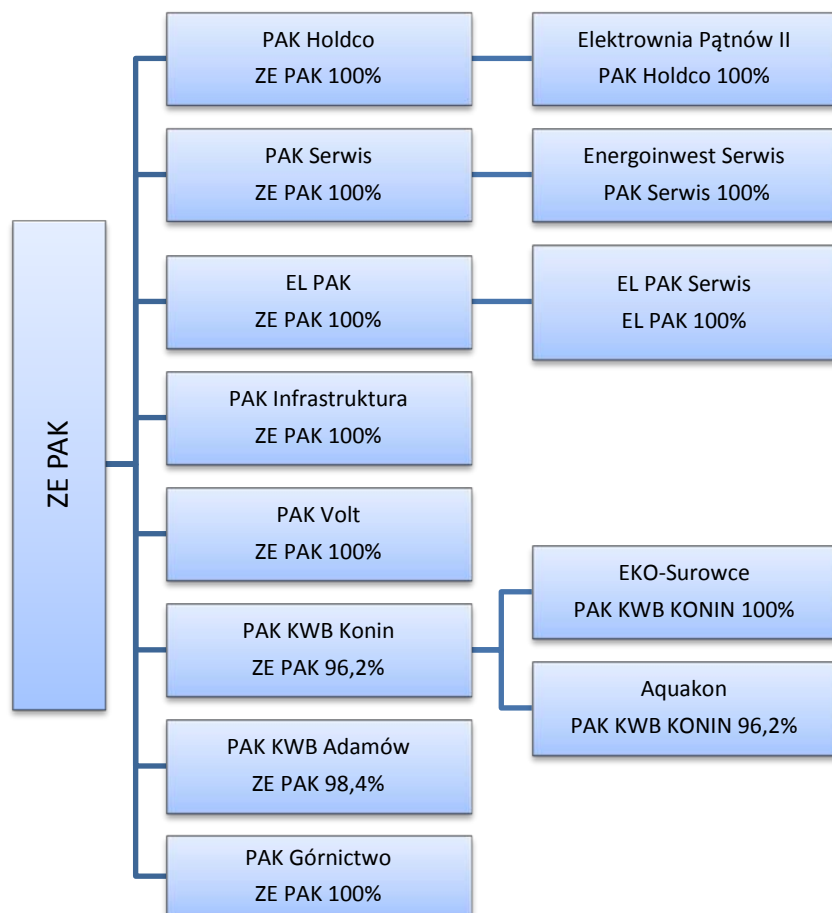

Tabela 1: Zestawienie spółek Grupy (bez ZE PAK S.A.)

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale na dzień	
			31.12.2015	31.12.2014
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń „EL PAK” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi w zakresie serwisu automatyki przemysłowej i urządzeń elektrycznych	100,00%	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej z bloku 464 MW	100,00%*	100,00%*
„PAK – HOLDCO” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność holdingowa	100,00%	100,00%
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%
„PAK Centrum Usług Informatycznych” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Usługi w zakresie obsługi informatycznej	-	100,00%
„PAK Centrum Badań	62-510 Konin	Badania i analizy chemiczne	-	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Jakości” sp. z o.o. w likwidacji	ul. Przemysłowa 158			
„PAK GÓRNICtwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Poszukiwanie i rozpoznanie złóż węgla brunatnego	100,00%	100,00%
Energoinwest Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Spółdzielców 3	Usługi remontowo-budowlane	100,00%*	100,00%*
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	96,23%	85,00%
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A.	62-700 Turek ul. Uniejowska 9	Wydobycie węgla brunatnego	98,41%	85,00%
Ochrona Osób i Mienia „ASEKURACJA” sp. z o.o. w likwidacji	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Ochrona osób i mienia	-	85,00%*
„Aquakon” sp. z o.o.	62-610 Sompolno Police	Usługi mechaniczne, remontowe, montażowe, rekultywacja gruntów, produkcja i handel wodami mineralnymi	92,57%*	81,80%*
Eko-Surowce sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Usługi wulkanizacyjne, sprzedaż węgla brunatnego	96,23%*	85,00%*
KWE sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Farmy wiatrowe, produkcja energii elektrycznej	-	42,50%*
PAK-Volt S.A.	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
EL PAK Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, naprawa i konserwacja maszyn.	100,00%*	100,00%*

* Udział pośredni przez spółki z Grupy ZE PAK.

2.2. Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK

Mając na uwadze uporządkowanie kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem Grupą Kapitałową, w której ZE PAK S.A. jest spółką dominującą, a jednocześnie właścicielem kapitału oczekującym satysfakcjonującego zwrotu z zaangażowanych środków finansowych, w strukturach organizacyjnych Spółki wyodrębniono Departament ds. Organizacyjno-Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego. Podstawowym zadaniem Departamentu jest nadzór nad działalnością Grupy Kapitałowej ZE PAK oraz innych spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały. Komórka ta koordynuje spójność działań wszystkich podmiotów należących do Grupy oraz monitoruje zgodność tych działań z obowiązującymi przepisami prawa, jak również interesem całej Grupy Kapitałowej. Departament podlega bezpośredniemu zwierzchnictwu Prezesa Zarządu.

Bezpośredni nadzór nad działalnością spółek z udziałem ZE PAK S.A. sprawują również Rady Nadzorcze, które mają ustawowo wyznaczone miejsce w systemie nadzoru właścicielskiego nad spółkami. Zgodnie z polityką realizowaną w Grupie, funkcje Przewodniczących Rad Nadzorczych w spółkach zależnych sprawują Członkowie Zarządu ZE PAK S.A. Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania organu nadzoru właścicielskiego, Zarząd ZE PAK S.A. rekomenduje w uzgodnieniu z Radą Nadzorczą ZE PAK, pozostałych członków Rad Nadzorczych spółek Grupy.

W 2015 roku nie odnotowano istotnych zmian w zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK.

2.3. Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia

Grupa Kapitałowa ZE PAK swoją działalność koncentruje na kilku obszarach. Podstawowym jest niewątpliwie wytwarzanie energii elektrycznej, wydobywanie węgla brunatnego, hurtowy handel energią elektryczną, uzupełnienie stanowi sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej, działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂ oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Dodatkowo w ramach Grupy funkcjonują spółki zajmujące się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu. W 2015 roku Grupa prowadziła swoją działalność głównie na rynku polskim. Wyjątkiem jest działalność związana z niektórymi transakcjami na uprawnieniach do emisji CO₂, które miały miejsca pomiędzy ZE PAK i EPII a kontrahentami

zagranicznymi. Również jedna ze spółek zależnych, tj. PAK Serwis Sp. z o. o. realizowała nieznaczną część swojej działalności w pierwszym kwartale 2015 roku na terenie Niemiec.

Grupa jest piątym pod względem wielkości krajowym producentem energii elektrycznej i drugim, pod względem wielkości, producentem energii elektrycznej wytwarzanej z węgla brunatnego. Udział wszystkich elektrowni Grupy w całości energii produkowanej w Polsce wynosi około 6,8%¹. Produkcja netto energii elektrycznej w Elektrowni Pątnów I w 2015 roku osiągnęła 4,01 TWh, w Elektrowni Adamów 2,92 TWh, w Elektrowni Konin 0,65 TWh a w Elektrowni Pątnów II 2,21 TWh. Produkcja energii ogółem we wszystkich elektrowniach Grupy w 2015 roku była niższa o 2,9% w porównaniu do roku poprzedniego. Zmniejszenie produkcji dotyczyło Elektrowni Pątnów II oraz Elektrowni Adamów, a przyczyną były wyższe nadwyżki mocy w systemie w godzinach nocnych (zwiększona generacja wiatrowa), co powodowało redukcję pracy bloków przez operatora systemu. W Elektrowni Pątnów produkcja pozostała na zbliżonym poziomie w stosunku do 2014 roku, natomiast przyrost produkcji w Elektrowni Konin wynikał z większej produkcji kotła biomasowego. W 2015 roku Grupa sprzedała 14,16 TWh energii elektrycznej, czyli o blisko 4,8% więcej niż w 2014 roku.

Główny kierunek sprzedaży energii elektrycznej w 2015 roku stanowiła sprzedaż na rynku giełdowym, który odpowiadał za 49,8% całości wolumenu sprzedanej energii. Trend rosnącego udziału sprzedaży giełdowej w całości sprzedawanego wolumenu był widoczny od kilku lat, jednak w 2015 roku po raz pierwszy sprzedaż energii elektrycznej przez spółki z Grupy na rynku giełdowym przekroczyła wielkość sprzedaży energii w kontraktach bilateralnych. Elektrownia Pątnów II Sp. z o. o., jako wytwórca energii elektrycznej uprawniony do otrzymania rekompensat na pokrycie tzw. „kosztów osieroconych” w ramach obowiązywania „Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej”, w myśl przepisów Prawa Energetycznego zobowiązana jest do sprzedaży całości wytworzonej energii elektrycznej za pośrednictwem rynku giełdowego lub w drodze otwartego przetargu. Jednak decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Elektrownia Pątnów II Sp. z o. o. została zwolniona z obowiązku publicznej sprzedaży w stosunku do 60% energii elektrycznej netto wytwarzanej przez Elektrownię Pątnów II do końca 2016 roku. W ramach kontraktów bilateralnych zawieranych ze spółkami obrotu energią elektryczną działającymi na rynku polskim spółki z Grupy sprzedały 44,38% całorocznego wolumenu sprzedaży energii realizowanej w 2015 roku, w tym udział pięciu największych kontrahentów Grupy wyniósł 39,46% całości sprzedaży. Transakcje z odbiorcami końcowymi stanowiły jedynie 2,0% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie struktury sprzedaży stanowi rynek bilansujący energię elektryczną, na którym spółki z Grupy sprzedały w zeszłym roku 5,82% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (łącznie – wytworzonej i z obrotu) stanowiły 85,16% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy, natomiast przychody z tytułu otrzymanych rekompensat na pokrycie tzw. „kosztów osieroconych” w Elektrowni Pątnów II stanowiły 5,9% przychodów ze sprzedaży Grupy.

Liczba uzyskiwanych przez Grupę zielonych i czerwonych certyfikatów, z tytułu produkcji w 2015 roku bloku biomasowego oraz wysokosprawnej kogeneracji w produkcji ciepła, jest znacznie wyższa od liczby certyfikatów, jaką Grupa jest zobowiązana przedstawić Prezesowi URE do umorzenia w celu wywiązania się z obowiązków nakładanych przez obowiązujące przepisy. W związku z powyższym nadwyżka uzyskiwanych certyfikatów jest przeznaczona do sprzedaży, głównie na Towarowej Giełdzie Energii. W 2015 roku Grupa wygenerowała 0,47 TWh zielonych certyfikatów i 0,17 TWh czerwonych certyfikatów. Przychody ze sprzedaży certyfikatów stanowiły 1,1% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

Ciepło wytwarzane w elektrowniach Grupy jest sprzedawane lokalnym odbiorcom. Głównymi odbiorcami są miejskie przedsiębiorstwa energetyki ciepłej oraz miejscowi producenci przemysłowi. Grupa pokrywa prawie całe zapotrzebowanie na ciepło miejscowości Konin i Turek. W 2015 roku elektrownie Grupy sprzedały 2 005 TJ ciepła. Sprzedaż ciepła stanowiła około 2,0% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

Spośród istotnych źródeł stanowiących uzupełnienie struktury przychodów warto wspomnieć o działalności w zakresie realizacji robót budowlanych i montażowych. Cztery spółki w strukturze Grupy tj. PAK Serwis Sp. z o. o., Energoinwest Sp. z o. o., EL PAK Sp. z o. o. oraz EL PAK Serwis Sp. z o. o. zajmują się realizacją zadań tego rodzaju na potrzeby Grupy oraz dla podmiotów zewnętrznych. Głównymi zewnętrznymi odbiorcami obu spółek są podmioty z sektora budownictwa przemysłowego oraz sektora wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Przychody uzyskiwane z tego źródła przez Spółki Grupy z tytułu świadczenia usług dla podmiotów zewnętrznych stanowiły w 2015 roku około 4,8% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy. Pozostała działalność generowała 1,04% ogółu przychodów w minionym roku.

¹ Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE S.A. Produkcja brutto ogółem w Polsce w 2015 roku wyniosła 161 772 GWh.

Głównym surowcem wykorzystywanym przez Grupę do produkcji energii jest węgiel brunatny, który jest wydobywany niemal wyłącznie na potrzeby elektrowni. Wynika to głównie z faktu, iż węgiel brunatny wydobywany w Polsce jest węglem miękkim, a jego transport na dalsze odległości nie jest opłacalny ze względu na dużą zawartość wody. Wydobywany węgiel brunatny dostarczany jest bezpośrednio z kopalń odkrywkowych do pobliskich elektrowni. Z tego względu wydobywanie węgla brunatnego w Grupie ZE PAK jest ściśle skorelowane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie zlokalizowane w sąsiedztwie kopalń.

Praktycznie cały wydobyty w obu kopalniach węgiel jest dostarczany do elektrowni Grupy Kapitałowej ZE PAK, nieznaczna ilość (poniżej 1%) wykorzystywana jest na potrzeby własne kopalń bądź sprzedawana innym odbiorcom.

W Grupie, jako surowiec do produkcji energii wykorzystuje się również biomasę, która jest spalana w specjalnie dedykowanym do tego celu kotle zlokalizowanym w Elektrowni Konin. Producenci energii są zobowiązani do wykorzystywania określonego w przepisach prawa udziału biomasy pochodzenia rolnego. Dla jednostki w Koninie udział ten jest na stałym poziomie i wynosi 20%.

3. OPIS DZIAŁALNOŚCI

3.1. Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą

Istotne zdarzenia roku obrotowego

Oddanie do eksploatacji zmodernizowanych bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów

W ramach zamierzeń inwestycyjnych Spółka zakładała modernizację 4 bloków w Elektrowni Pątnów o mocy 200 MW każdy. Prace modernizacyjne na Blokach 1 i 2 w Elektrowni Pątnów zakończyły się we wrześniu 2015 (blok 1) oraz grudniu 2015 (blok 2). Oba bloki zostały przejęte na stan środków trwałych w styczniu 2016 roku. W wyniku modernizacji obniżona została emisja NO_x, poprawiona sprawność wytwarzania energii elektrycznej, obniżona emisja CO₂ oraz zapewniona techniczna możliwość eksploatacji zmodernizowanych bloków Elektrowni Pątnów na co najmniej 15 lat. Podwyższona została również moc maksymalna każdego ze zmodernizowanych bloków z 200 MW do 222 MW. Szerzej o modernizacji bloków 1 i 2 napisano w punkcie 4.3 niniejszego sprawozdania.

Zawieszenie dalszych prac związanych z modernizacją bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów oraz rozpoczęcie rozmów z bankami współfinansującymi modernizację 4 bloków w Elektrowni Pątnów.

Zgodnie z pierwotnym harmonogramem inwestycyjnym prace modernizacyjne na bloku 3 w Elektrowni Pątnów miały się rozpocząć bezpośrednio po zakończeniu prac na bloku 1 a prace modernizacyjne na bloku 4 po zakończeniu prac na bloku 2. Jednak w obliczu uwarunkowań rynkowych odmiennych od tych jakie występowały w momencie planowania przebiegu całego procesu modernizacyjnego Spółka zdecydowała o zmianie harmonogramu polegającej na wstrzymaniu procesu modernizacji bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów. Obecnie decyzje inwestycyjne, zwłaszcza w sektorze energetyki konwencjonalnej obarczone są dużo większym ryzykiem (szerzej na temat powodów wstrzymania modernizacji bloków 3 i 4 przeczytać można w punkcie 4.3 niniejszego sprawozdania). Zmiana harmonogramu inwestycji spowodowała konieczność rozpoczęcia rozmów z bankami współfinansującymi proces modernizacji. 8 grudnia 2015 roku Spółka zaakceptowała warunki konsorcjum bankowego w sprawie uregulowania kwestii niedotrzymania harmonogramu realizacji projektu inwestycyjnego zakładającego modernizację bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Zgodnie z zaakceptowanymi przez Spółkę warunkami banki współfinansujące inwestycję do dnia 31 maja 2016 roku zrzekły się wykonywania praw wynikających z niedotrzymania harmonogramu realizacji projektu inwestycyjnego, Spółka zobowiązała się natomiast do przedstawiania kredytodawcom opisu dalszej strategii Spółki i Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A. uwzględniającej przesunięcie terminu rozpoczęcia modernizacji bloków 3 i 4 wraz ze strategią dalszej eksploatacji tych bloków. Intencją Spółki jest utrzymanie możliwości współfinansowania przez banki modernizacji bloków 3 i 4 do czasu gdy wdrożone zostaną rozwiązania systemowe, które zapewnią opłacalność ekonomiczną inwestycji i pozwolą na wznowienie procesu modernizacji.

Referendum gminne w sprawie odkrywki Dęby Szlacheckie

W dniu 21 czerwca 2015 roku w Gminie Babiak odbyło się referendum gminne w sprawie dotyczącej wyrażenia opinii społeczeństwa dla mającej powstać na terenie Gminy Babiak kopalni węgla brunatnego – odkrywka Dęby Szlacheckie. Treść pytania referendum brzmiała następująco: „Czy jest Pan/Pani za budową kopalni węgla brunatnego na terenie Gminy Babiak opartej na złożu Dęby Szlacheckie?”. Większość uprawnionych uczestniczących w referendum opowiedziała się przeciwko budowie kopalni. Frekwencja w referendum wyniosła 42,98%, co oznacza, że referendum

jest ważne. Mimo negatywnego wyniku referendum Grupa Kapitałowa ZE PAK pozostaje nadal zainteresowana eksploatacją złoża Dęby Szlacheckie i nie wstrzymuje prowadzonych działań zmierzających do uzyskania niezbędnych decyzji. Po zakończeniu wszystkich prac dających pełną ocenę oddziaływania planowanej odkrywki na środowisko dialog z lokalną społecznością będzie kontynuowany.

Zmiany w Zarządzie i Radzie Nadzorczej

W dniu 2 października 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała trzech członków Zarządu Spółki, czwarty członek Zarządu złożył rezygnację. Jednocześnie na tym samym posiedzeniu dokonano wyboru nowego składu Zarządu. W minionym roku zmiany w składzie Zarządu miały miejsce jeszcze kilkakrotnie, o wszystkich szerzej przeczytać można w punkcie 3.3 niniejszego dokumentu. Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Spółki składa się z pięciu osób i przedstawia się następująco:

- 1) Aleksander Grad – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Wypowiedzenie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w PAK KWBK S.A.

W dniu 29 października 2015 roku Zarząd PAK KWBK S.A. postanowił wypowiedzieć Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy obowiązujący w PAK KWBK S.A. (ZUZP). Wypowiedzenie jest następstwem zakończenia z zakładowymi organizacjami związkowymi rokowań w sprawie zawieszenie stosowania w spółce na okres trzech lat ZUZP, które to rokowania nie doprowadziły do podpisania porozumienia. Okres wypowiedzenia upłynął 29 lutego 2016 roku co zostało potwierdzone w rejestrze układów zbiorowych pracy prowadzonym przez Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu. W dniu 13 listopada 2015 roku organizacje związkowe działające w PAK KWBK S.A. wystąpiły z wnioskiem o zawarcie nowego układu zbiorowego pracy. Zarząd PAK KWBK S.A. powołał zespół do prowadzenia negocjacji nowego układu zbiorowego pracy. Negocjacje nowego układu trwają.

Wykup akcji pracowniczych PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A.

Zgodnie z postanowieniami umowy nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A. z 2012 roku Spółka zobowiązała się do wykupu pozostałych 15% akcji, które zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji przysługiwały uprawnionym pracownikom obu spółek. W dniu 18 marca 2015 roku Spółka uruchomiła program wykupu akcji pracowniczych obu kopalń. W ramach prowadzonego programu wykupu akcji zaangażowanie ZE PAK S.A. w kapitale PAK KWBK S.A. na koniec 2015 roku wzrosło do 96,23% a w kapitale PAK KWBA S.A. do 98,41%.

Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Rozmowy między Zarządem a stroną społeczną

W czwartym kwartale 2015 roku Zarząd Spółki uwzględniając wpływ pogarszających się czynników zewnętrznych na kondycję finansową Spółki podjął decyzję o czasowym zawieszeniu finansowania pracowniczego programu emerytalnego oraz zmniejszeniu premii regulaminowej przysługującej zatrudnionym pracownikom. Decyzje Zarządu nie wymagały ingerencji w treść zapisów umów łączących pracodawcę z pracownikami. Jednocześnie, Zarząd Spółki zaproponował stronie społecznej czasowe zawieszenie przepisów Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w całości lub w części. Propozycje Zarządu nie znalazły akceptacji strony społecznej.

Z kolei już po zamknięciu okresu sprawozdawczego w dniu 8 lutego 2016 roku związki zawodowe działające w ZE PAK S.A. zgłosiły, w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, żądania dotyczące m.in. nowych składników systemu wynagrodzeń, wypłaty odpraw oraz bezpieczeństwa pracy.

Zarząd Spółki odmówił realizacji żądań związków zawodowych. Zarząd uznał za niedopuszczalne zgłaszanie przez związki zawodowe żądań wprowadzenia do systemu płacowego nowych składników, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Konsekwencją nieuwzględnienia żądań jest zaistnienie od dnia 8 lutego 2016 roku sporu zbiorowego pomiędzy ZE PAK S.A. jako pracodawcą a związkami zawodowymi jako reprezentacją pracowników. Do dnia sporządzenia niniejszego raportu Strony nie podjęły dalszych czynności w celu prowadzenia sporu zbiorowego a w dniu 25 lutego 2016 roku opublikowały wspólny komunikat, o podjęciu wzajemnych rozmów bez stawiania warunków wstępnych i zadeklarowały podczas ich trwania powstrzymanie się od podejmowania działań mogących zakłócić proces dialogu. Strony ustaliły, że rozmowy będą prowadzić do końca kwietnia bieżącego roku z możliwością modyfikacji tego terminu.

Porozumienie w sprawie wsparcia finansowego dla PAK KWB Konin S.A.

W toku prac związanych z przygotowaniem opisu dalszej strategii Spółki i Grupy Kapitałowej oraz projekcji finansowych dla banków udzielających kredytu dla końcowego etapu modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów Zarządy ZE PAK S.A. i PAK KWB Konin S.A. podjęły decyzję o zawarciu porozumienia służącego wypracowaniu niezbędnych decyzji dla udzielenia wsparcia finansowego dla inwestycji prowadzonej przez PAK KWBK S.A. polegającej na uruchomieniu nowej odkrywki węgla brunatnego, która ma zabezpieczyć nieprzerwane dostawy węgla na potrzeby elektrowni Grupy Kapitałowej ZE PAK. W dniu 16 marca 2016 roku zawarte zostało stosowne porozumienie, które stanowi pierwszy etap ustalania między stronami zasad wypracowania niezbędnych decyzji, w tym warunków udzielenia wsparcia finansowego dla budowy nowej odkrywki. Końcowe decyzje będą poprzedzone analizą ekonomiczno-finansową projektu otwarcia nowej odkrywki. Etapem finalnym będzie zawarcie właściwej (końcowej) umowy/umów wsparcia finansowego, po uprzednim uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych.

3.2. Istotne umowy zawarte w roku obrotowym

Umowy istotne dla działalności Grupy

W 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej nie zawarły istotnych umów poza umowami zawieranymi w toku zwykłej działalności czyli takich jak np. umowy sprzedaży energii elektrycznej, umowy dostaw surowców czy umowy zakupu praw do emisji CO₂.

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów i pożyczek

Spółki z Grupy ZE PAK w 2015 roku podpisały następujące umowy dotyczące kredytów i pożyczek:

1. ZE PAK S.A. podpisała dwa aneksy do umowy kredytu konsorcjalnego z 13 marca 2014 roku. Aneks nr 1 zmienia sposób przekazywania sprawozdania finansowego za I i III kwartał, natomiast Aneks nr 2 ustala sposób wypłaty kwot zatrzymanych z rachunków bankowych Spółki na rzecz podmiotów wykonujących modernizację bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Umowa kredytu konsorcjalnego na kwotę 1.200.000 tys. PLN została podpisana w dniu 13 marca 2014 roku z konsorcjum banków w składzie: mBank, Bank Millennium, BGK, PKO BP i PEKAO SA.
2. ZE PAK S.A. podpisała Aneks nr 18 z bankiem PKO BP S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 25 listopada 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 90 000 tys. PLN. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
3. ZE PAK S.A. podpisała Aneks nr 10 z bankiem PEKAO S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 30 września 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 80 000 tys. PLN. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
4. PAK KWBK S.A. w dniu 18 marca 2015 podpisała Aneks do Umowy o kredyt obrotowy zawarty z Bankiem Millennium S.A.. Aneksem tym został odnowiony limit kredytu do kwoty 76 500 tysięcy PLN. Termin spłaty 31 grudnia 2017 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 3M plus marża banku.
5. PAK KWBK S.A. w dniu 19 marca 2015 roku podpisała z bankiem PKOBP S.A. Aneks nr 2 do Umowy Emisji Obligacji z dnia 20 grudnia 2012 roku zmieniający dopuszczalną wartość emitowanych obligacji z 50 000 tys. PLN do 70 000 tys. PLN.
6. PAK KWBK S.A. podpisała trzy Aneksy do Umowy o kredyt obrotowy zawarty z mBank S.A. do kwoty 9 700 tys. PLN wydłużające termin spłaty kredytu – aktualny termin spłaty przypada na dzień 21 kwietnia 2016 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 3M plus marża banku.
7. PAK KWBK S.A. w dniu 30 czerwca 2015 roku podpisała Aneks do Umowy o kredyt obrotowy do kwoty 65 000 tys. PLN zawartej z BZ WBK S.A. wydłużający spłatę kredytu do dnia 30 czerwca 2016 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża.
8. PAK KWBK S.A. w dniu 30 czerwca 2015 roku zawarła 3 umowy leasingowe na Lessing finansowy 13 samochodów ciężarowych (przewóz osób) na łączną kwotę 5 198 tys. PLN.
9. PAK KWBK S.A. w dniu 22 września 2015 roku podpisała Umowę Emisji Obligacji z Bankiem PKOBP S.A. Podpisanie Umowy było konsekwencją zmiany Ustawy o obligacjach. Umowa ta reguluje emisje kolejnych serii obligacji bez zwiększania limitu maksymalnego kwoty emisji.
10. PAK SERWIS Sp. z o.o. podpisała w dniu 30 września 2015 roku Aneks nr 2 z bankiem PEKAO S.A. przedłużający termin ważności umowy o wielocelowy limit kredytowy do dnia 30 września 2016 roku. Aneks zmniejsza również dostępny limit do kwoty 20 000 tys. PLN.
11. Energoinvest Serwis Sp. z o.o. podpisała Aneks A7/139/09/308/03 z bankiem Millennium S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 29 lipca 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 3 000 tys. PLN, oprocentowane według stawki WIBOR 1M plus marża banku.

12. Energoinwest Serwis Sp. z o.o. podpisała Aneks nr 3 z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 29.06.2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 500 tys. PLN, oprocentowany według stawiki WIBOR 1M plus marża banku.

Umowy dotyczące udzielonych pożyczek

EL PAK Sp. z o.o. z Grupy Kapitałowej ZE PAK w dniu 26 stycznia 2015 roku udzieliła swojej spółce zależnej tj. EL PAK Serwis Sp. z o.o. pożyczki w kwocie 450 tys. PLN. Termin spłaty pożyczki przypada na 30 listopad 2016 roku. Oprocentowanie pożyczki ustalono na warunkach rynkowych.

Udzielone i otrzymane gwarancje oraz poręczenia

Informacja na temat udzielonych i otrzymanych gwarancji oraz poręczeń została przedstawiona w punkcie 36 i 37 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

Umowy ubezpieczeniowe

Poniżej opisano zmiany w jednej z umów ubezpieczeniowych zawarte przez spółki Grupy.

W 2015 roku zostały podpisane 2 Aneksy dotyczące zwiększenia sumy ubezpieczenia środków trwałych o łączną kwotę 246 mln PLN. Aneksy dotyczyły umowy ubezpieczenia (Polisy) Elektrowni Pątnów w ramach Umowy Generalnej Kompleksowego Ubezpieczenia Spółek Grupy PAK (ZE PAK S.A., PAK KWBK S.A. oraz PAK KWBA S.A.) zawartej w dniu 31 marca 2014 roku na okres od 1 kwietnia 2014 do 31 marca 2017 z konsorcjum Koasekuratorów w składzie: Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A. oraz UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Szacunkowa suma ubezpieczenia środków trwałych przed podpisaniem aneksów wyniosła łącznie 11,7 mld PLN. Polisy obejmują ochroną ubezpieczeniową; mienie od wszystkich ryzyk, utratę zysku wskutek wszystkich ryzyk, maszyny i urządzenia od uszkodzeń, utratę zysku wskutek uszkodzenia maszyn i urządzeń, sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk, maszyny i urządzenia od szkód elektrycznych.

Umowy zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach odbiegających od rynkowych

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK pomiędzy spółkami powiązanymi nie zawierano umów na warunkach odbiegających od rynkowych.

3.3. Realizacja programu inwestycyjnego

Kluczowe inwestycje w fazie realizacji

Elektrownia Pątnów

Głównym celem wydatkowania nakładów inwestycyjnych w 2015 roku, podobnie jak rok wcześniej, było sfinansowanie końcowego etapu modernizacji bloków energetycznych 1 i 2 w Elektrowni Pątnów oraz przygotowanie do modernizacji bloków 3 i 4.

Realizowane zadania inwestycyjne obejmowały modernizację turbin kondensacyjnych, uruchomienie instalacji redukcji emisji tlenków azotu (NO_x) (w celu obniżenia emisji NO_x z 1,37 kg/MWh przed modernizacją do zakładanego poziomu 0,74 kg/MWh) oraz wymianę, lub modernizację, elementów decydujących o sprawności bloków w celu poprawy sprawności wytwarzania energii elektrycznej (z poziomu 32,9% do zakładanego poziomu 37,5%). Prowadzona modernizacja miała również na celu obniżenie emisji CO₂ (z 1,17 Mg/MWh do zakładanego poziomu 1,05 Mg/MWh) oraz zapewnienie możliwości eksploatacji bloków Elektrowni Pątnów na co najmniej 15 lat. Efektem modernizacji jest poprawa bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń i efektywności wytwarzania energii elektrycznej przy zachowaniu wymogów ekologicznych.

Na bloku nr 1 i nr 2 prace przebiegały zgodnie z harmonogramami podpisanymi wraz z aneksami do kontraktów.

Prace modernizacyjne na bloku 1 zostały zakończone we wrześniu 2015 roku. Komisja odbiorowa w dniu 22 września 2015 roku sporządziła protokół końcowego odbioru bloku po modernizacji. W IV kwartale 2015 na bloku nr 1 zakończono przeprowadzanie wszystkich testów odbiorczych, wymaganych przez PSE, warunkujących spełnienie przez blok wymogów Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej „IRiESP”. W listopadzie 2015 zawarto z PSE aneks

do umowy przyłączeniowej bloku 1, która warunkuje sprzedaż komercyjną produkowanej energii elektrycznej z tego bloku po przeprowadzonej modernizacji. W grudniu 2015 roku również na bloku 2, zgodnie z harmonogramem zadania, zakończono prace modernizacyjne. W okresie od 16 listopada do 18 grudnia 2015 roku przeprowadzono 720-godzinny ruch próbnny, który wykazał osiągnięcie założonych, przez wykonawców, podstawowych parametrów technicznych. Do dnia 19 grudnia 2015 przeprowadzono z wynikiem pozytywnym wszystkie testy odbiorcze uzgodnione z PSE, które warunkują spełnienie przez blok 2 wymogów IRiESP. Komisja odbiorowa w dniu 22 grudnia 2015 roku sporządziła protokół końcowego odbioru bloku po zakończonej modernizacji. W styczniu 2016 roku uprawomocniły się decyzje Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Koninie dotyczące pozwoleń na użytkowanie bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów I. Maksymalna moc każdego ze zmodernizowanych bloków wynosi obecnie 222 MWe (200 MWe poprzednio). Oba bloki produkują energię elektryczną do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i świadczą usługi systemowe, związane z regulacyjnością jednostki wytwórczej w zakresie mocy od minimum technicznego, wynoszącego 132 MWe, do mocy osiągalnej trwałej wynoszącej 222 MWe oraz usługę udziału bloku w obronie i odbudowie zasilania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego tzw. pracę wyspową.

W pierwszym i drugim kwartale 2016, zgodnie z zapisami umownymi, planuje się przeprowadzenie pomiarów gwarancyjnych osiągania wszystkich gwarantowanych parametrów technicznych bloków. Odpowiednio testy bloku 1 będą przeprowadzone w marcu a bloku 2 w czerwcu.

Program inwestycyjny dla Elektrowni Pątnów I przewiduje również prace modernizacyjne na blokach 3 i 4. Jednak obecnie nie są one realizowane. Podkreślić należy, że program inwestycyjny Spółki został opracowany w warunkach rynkowych odmiennych od aktualnie występujących na rynku energii, a w szczególności w sektorze wytwórców energii. Obecnie decyzje inwestycyjne, zwłaszcza w sektorze energetyki konwencjonalnej obarczone są dużo większym ryzykiem. Zmiana uwarunkowań ekonomicznych oraz prawnych, w tym spadek rentowności produkcji energii w elektrowniach węglowych uzasadnia obecnie dokonanie ponownej analizy efektywności zadań inwestycyjnych przewidzianych dla bloków nr 3 i 4. Należy w niej uwzględnić w szczególności wymogi dotyczące klauzul BAT (tzw. BAT conclusions), które zostaną ogłoszone w ramach Dyrektywy IED oraz aktualne i przewidywane uwarunkowania ekonomiczne, prawne i techniczne. Niepewność co do ostatecznego kształtu wymogów środowiskowych komplikuje obecnie podejmowanie decyzji związanych z wysokimi nakładami kapitałowymi. Uzasadnione staje się oczekiwanie na ostateczny kształt przepisów dotyczących norm emisyjnych, które w istotny sposób wpływają na założenia przyjmowane do kalkulacji efektywności planowanych inwestycji. Duże znaczenie w kontekście realizacji prac modernizacyjnych na blokach 3 i 4 ma również zakres planowanych rozwiązań systemowych mających sprzyjać powstaniu impulsów inwestycyjnych dla nowych mocy oraz modernizacji już istniejących aktywów wytwórczych. Spółka śledzi z uwagą wszelkie propozycje w tym zakresie.

PAK KWB Adamów

W ramach głównych zadań realizowano między innymi:

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Adamów”

Działania koncentrowały się na zachowaniu ciągłości produkcyjnej odkrywki Adamów. W tym celu dokonano modernizacji stacji B 1800 oraz kontynuowano realizację kolejnego etapu budowy bariery studni głębinowych, rurociągu i zasilania, w celu zapewnienia odwodnienia studniami głębinowymi przedpola odkrywki Adamów. W roku 2016 planowane jest wykonanie ostatniego etapu odwodnienia odkrywki.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Koźmin”

W 2015 roku zakończono realizację budowy systemu odwodnienia zapewniającą odwodnienie studniami głębinowymi wyrobiska odkrywki Koźmin. Na 2016 rok zaplanowano nakłady związane z rozliczeniem zadań zleconych w latach ubiegłych.

„Nabycie i zbycie nieruchomości”

W 2015 roku podejmowane były działania związane z pozyskiwaniem gruntów w celu zapewnienia działalności wydobywczej oraz ze sprzedażą gruntów zbędnych dla Spółki. W roku sprawozdawczym PAK KWBA nabyła nieruchomości gruntowe za łączną kwotę ok. 1,075 mln PLN o łącznej powierzchni 14,03 ha. W tym samym roku spółka uzyskała z tytułu zbycia nieruchomości o łącznej powierzchni ok. 29 ha kwotę ok. 607 tys. PLN.

PAK KWB Konin

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Józwin”

Prowadzone prace koncentrowały się na zachowaniu zdolności produkcyjnej odkrywki Józwin. Do standardowych działań zaliczyć należy dokonanie ulepszeń środków trwałych w maszynach podstawowych (remonty koparek i

zwałówek), usuwanie zużytych i uszkodzonych zespołów maszyn na placu remontowym i zastępowanie ich elementami nowymi lub po regeneracji. Standardowo, na bieżąco, prowadzona była kontrola i diagnostyka wykorzystywanych urządzeń. Kontynuowano prace przy systemie odwodnienia odkrywki związane z budową pompowni SK-6. Wraz z budową systemu odwodnienia realizowano budowę zasilania oraz systemu teletechniki. W ramach rozbudowy systemu zasilania maszyn podstawowych dokonano przeniesienia stacji redukcyjnej SR-9.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Tomisławice”

Przeprowadzone prace dotyczyły przede wszystkim dokończenia budowy etapu IV systemu odwodnienia oraz rozpoczęcia budowy etapu V systemu odwodnienia odkrywki. Prace dotyczące zasilania skoncentrowały się na budowie linii zasilających 30 kV oraz przeniesieniu stacji redukcyjnej SRT-4. Kontynuowane są roboty przy budowie trasy odstawy węgla z odkrywki.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Drzewce”

W 2015 roku kontynuowano prace związane z budową systemu odwodnienia pola B odkrywki, które będą prowadzone również w roku 2016.

„Nabycie i zbycie nieruchomości”

W 2015 roku podejmowane były działania związane z pozyskiwaniem gruntów w celu zapewnienia działalności wydobywczej oraz ze sprzedażą gruntów zbędnych dla Spółki. W roku sprawozdawczym PAK KWBK S.A. nabyła nieruchomości za łączną kwotę ok. 9,3 mln PLN o łącznej powierzchni 67,74 ha. W tym samym czasie spółka uzyskała z tytułu zbycia nieruchomości o łącznej powierzchni 36,08 ha kwotę ok. 2,1 mln PLN.

Kluczowe inwestycje w fazie przygotowawczej

Elektrownia Konin

Poza realizacją przedsięwzięć rzeczowych w 2015 roku kontynuowano prace projektowe związane z budową bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin, która jest inwestycją zmierzającą do dywersyfikacji źródeł paliw wykorzystywanych do produkcji energii w Grupie. Projekt zakłada uruchomienie wysokosprawnej jednostki wytwarzającej energię elektryczną i ciepło w drodze budowy bloku gazowo-parowego o mocy około 120 MWe i około 90 MWt oraz dodatkowego kotła szczytowego o mocy około 40 MWt (dedykowanego dla potrzeb dostaw ciepła dla miasta Konina), których oddanie do eksploatacji wstępnie planuje się na 2020 rok. Realizacja tej inwestycji umożliwi zastąpienie wyeksploatowanych bloków opalanych węglem brunatnym w Elektrowni Konin.

Kompletowana jest dokumentacja niezbędna dla pozyskania wszelkich koniecznych pozwoleń administracyjno-prawnych związanych z przewidywaną inwestycją. W celu dostosowania warunków odbioru ciepła przy zmianie źródła z węglowego na gazowe przeprowadzono negocjacje w sprawie uzgodnienia projektu nowej umowy wieloletniej z dystrybutorem ciepła. Negocjacje z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej – Konin Spółka z o.o., dotyczące wieloletniej umowy na dostawę ciepła do sieci ciepłowniczej miasta Konina zakończono w grudniu 2015. Efektem tych negocjacji jest przygotowana do podpisania umowa wieloletnia, która określa zasady dostaw ciepła z nowej jednostki w latach 2020 - 2030. W grudniu 2015 roku zawarta została umowa przyłączeniowa z PSE, która określa warunki dostarczania produkowanej przez nowy blok gazowo-parowy energii elektrycznej do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W fazie końcowej są również negocjacje ze spółką GAZ System S.A., dotyczące umowy przyłączeniowej na dostawę gazu i budowę gazociągu z miejscowości Koło do Elektrowni Konin. Powołana komisja przetargowa przystąpiła do negocjacji technicznych z oferentami, którzy przysłali oferty na budowę „pod klucz” bloku gazowo-parowego, których efektem będzie wybór optymalnej oferty na budowę bloku. Planuje się, że podpisanie kontraktu na budowę bloku gazowo-parowego z wybranym oferentem nastąpi w połowie 2016 roku. Prowadzone są także rozmowy z instytucjami finansowymi w sprawie pozyskania zewnętrznego finansowania dla planowanej inwestycji. W zakresie przygotowań do realizacji przedmiotowej inwestycji przeprowadzane są dalsze analizy ekonomiczne mające na celu potwierdzenie opłacalności budowy bloku z optymalizacją scenariuszy jego przyszłej eksploatacji

3.4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa prowadząc swoją działalność narażona jest na szereg rodzajów ryzyka, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działają spółki Grupy Kapitałowej. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy, jak i w jej otoczeniu. Mając na uwadze sformalizowanie sfery związanej z ryzykiem występującym w działalności Grupy powstał kompleksowy dokument zatytułowany „Zasady Zarządzania Ryzykiem dla Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A.” („Zasady Zarządzania”). Zasady Zarządzania zostały

opracowane i wdrożone w celu zdefiniowania i określenia granic ryzyk występujących lub mogących wystąpić w Grupie Kapitałowej ZE PAK S.A. oraz określenia mechanizmów minimalizacji ekspozycji na ryzyko w toku prowadzenia działalności w sektorze energetycznym i wydobywczym oraz minimalizacji skutków ryzyka, którego ze względu na specyfikę podstawowej działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A., nie da się całkowicie wyeliminować.

Pierwszym etapem było określenie spółek Grupy, w których działalności można zidentyfikować ryzyka o materialnym znaczeniu dla działalności całej Grupy, a następnie zastosowanie odpowiednich zasad postępowania. Spółkami o istotnym wpływie na podstawową działalność Grupy są: ZE PAK S.A., EPII, PAK KWBK S.A., PAK KWBA S.A., Elektrim Volt S.A. Pozostałe Spółki z Grupy nie mają bezpośredniego wpływu na ryzyka operacyjne.

W ramach wspomnianych zasad określono model i strategię biznesową Grupy Kapitałowej. Naczelną zasadą realizowanego przez Grupę modelu biznesowego w sferze działalności gospodarczej: wydobywczej, produkcyjnej i handlowej jest maksymalizacja produkcji i zysku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady minimalizacji ryzyka. W celu realizacji planów biznesowych Grupa dopuszcza poniesienie ryzyka, ale wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w Zasadach Zarządzania. Wszystkie rodzaje ryzyka biznesowego i sytuacje skutkujące ekspozycją na ryzyko są przez cały czas minimalizowane, chyba że Zasady Zarządzania lub decyzje Zarządu wyraźnie upoważnią do określonych odstępstw. W odniesieniu do struktury kapitałowej Grupy oraz schematów organizacyjnych poszczególnych spółek wyodrębniono określone role oraz określono zakres odpowiedzialności za decyzje i działania związane z realizowaną strategią i polityką rynkową. Szczególną rolę, ściśle związaną z przestrzeganiem i prawidłowym stosowaniem Zasad Zarządzania posiada zespół zadaniowy, pod nazwą „Komitet Zarządzania Ryzykiem”, działający jako organ doradczy i opiniodawczy Zarządu ZE PAK S.A. Organ został powołany Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki. Głównym zadaniem Komitetu Zarządzania Ryzykiem jest rozpoznanie i identyfikacja oraz merytoryczna ocena wszelkich ryzyk gospodarczych o wartości powyżej 10 mln PLN, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez Grupę.

W ramach zarządzania ryzykiem w Grupie dokonano identyfikacji określonych obszarów ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów biznesowych:

- 1) ryzyka surowcowe;
- 2) ryzyka produkcyjne;
- 3) ryzyka rynkowe i powiązane z nimi ryzyka finansowe;
- 4) ryzyka operacyjne związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych;
- 5) ryzyko w obszarze bezpieczeństwa informacyjnego.

Dla każdego obszaru ryzyka zidentyfikowanego powyżej określono specyficzne rodzaje ryzyk dotyczące strictly konkretnego obszaru. Rodzaj danego ryzyka został kompleksowo opisany, wraz z podaniem teoretycznych przykładów jego wystąpienia w działalności operacyjnej Grupy. Do każdego rodzaju ryzyka opracowano również konkretne formy działania mające na celu jego minimalizację lub wykluczenie, przypisano również odpowiedni miernik a tam gdzie to możliwe określono tzw. „kluczowy wskaźnik wykonania”, czyli minimalny poziom wykonania.

Kontroli, w zakresie przestrzegania Zasad Zarządzania, odpowiednio do swojego zakresu działania, podlegają kierownicy i pracownicy komórek organizacyjnych przyporządkowani do danego obszaru ryzyka. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z Zasadami Zarządzania, wykonywanie zadań przez podległe komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy ponosi kierownictwo komórek organizacyjnych. W Zasadach Zarządzania opisano również w sposób szczegółowy proces prawidłowego raportowania na temat zidentyfikowanego ryzyka a także sposób postępowania w wypadku zidentyfikowania naruszenia zasad opisanych w dokumencie.

Zgodnie z Zasadami Zarządzania od przestrzegania procedur i sposobów postępowania opisanych w dokumencie można odstąpić wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia Zarządu ZE PAK S.A. wyrażonego na piśmie, zastosowanie znajduje wtedy specjalna procedura opisana również w Zasadach Zarządzania.

W dniu 22 października 2015 roku na mocy Uchwały Zarządu ZE PAK S.A. zmieniono zapisy Zasad Zarządzania w obszarze ryzyka rynkowego. Zmiana podyktowana była modyfikacją strategii handlowej Grupy w obszarach handlu energią elektryczną, zakupu uprawnień do emisji CO₂ oraz handlu prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia (zielone certyfikaty) oraz świadectw pochodzenia z kogeneracji (czerwone certyfikaty).

3.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji

W 2015 roku PAK KWBK S.A., spółka podlegająca konsolidacji w ramach Grupy ZE PAK dokonała trzynastu emisji obligacji – łączna kwota obligacji wyemitowanych w 2015 roku wyniosła 97 500 tys. PLN, w tym obligacje w kwocie 92 500 tys. PLN zostały objęte przez spółki z Grupy. Wpływy z tytułu emisji obligacji posłużyły do finansowania bieżącej działalności PAK KWBK S.A.

Łączna kwota obligacji wykupionych w 2015 roku przez PAK KWBK S.A. wyniosła 70 000 tys. PLN, w tym kwota wykupu obligacji objętych przez spółki z Grupy wyniosła 65 000 tys. PLN.

4. PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W procesie przewidywania przyszłych wyników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. należy brać pod uwagę szereg czynników, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa Grupa. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy jak i w jej otoczeniu. W ocenie Zarządu można je podzielić na takie, które występują w sposób ciągły w każdym okresie oraz te, pojawiające się incydentalnie w okresie, którego dotyczy dany raport okresowy.

Spośród najistotniejszych czynników o stałym wpływie na wyniki Grupy z pewnością wymienić należy:

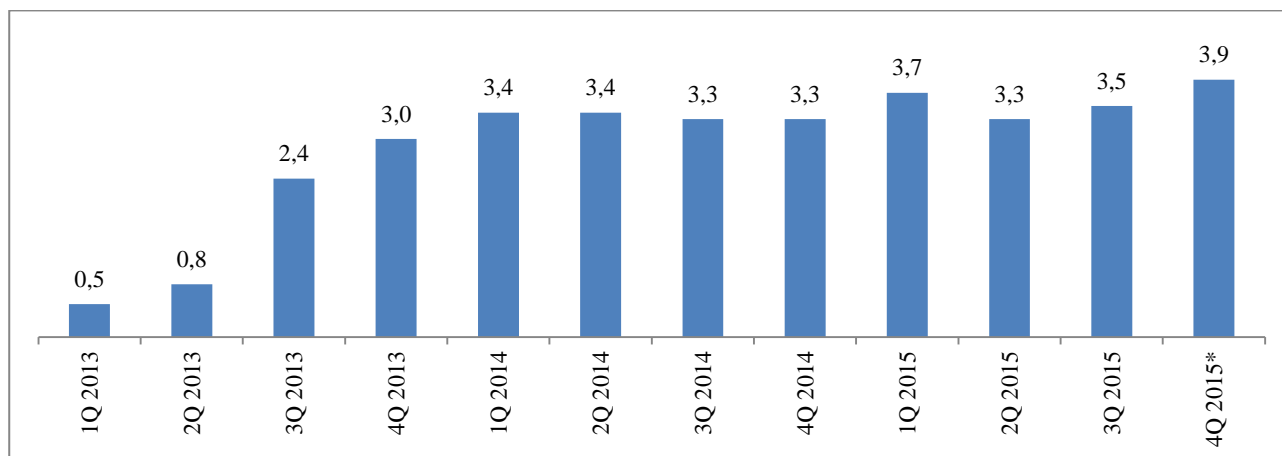
- trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energię elektryczną;
- otoczenie regulacyjne;
- ceny energii elektrycznej;
- ceny i podaż świadectw pochodzenia;
- koszty paliw, koszt wydobycia węgla;
- koszty uprawnień do emisji CO₂;
- rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem KDT Elektrowni Pątnów II;
- sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne);
- nakłady inwestycyjne, w szczególności uprawniające do otrzymania darmowych uprawnień do emisji CO₂;
- kurs walutowy EUR/PLN, poziom stóp procentowych.

Ponadto istotnym czynnikiem mogącym mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe Grupy w perspektywie kolejnych kwartałów jest wynik testu na utratę wartości aktywów Grupy. Zgodnie z MSR 36 test na utratę wartości aktywów przeprowadzany jest po zaistnieniu określonych przesłanek. Ostatni taki test został przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2015 roku i jego wynik uzasadniał dokonanie odpisu wartości składników majątku (szerzej na temat wyników testu można przeczytać w punkcie 6.4 niniejszego sprawozdania). Należy mieć świadomość, że model wyceny aktywów Grupy wykazuje wrażliwość na szereg parametrów, m.in. tych opisanych w niniejszym punkcie, więc w obliczu pogarszania się perspektyw działalności, zarówno tych rynkowych jak i mających swe źródło w uwarunkowaniach prawnych, założenia do modelu wyceny majątku Grupy mogą ulec zmianie a co za tym idzie wynik testu na utratę wartości w przyszłości może skutkować koniecznością dokonania weryfikacji wysokości odpisów aktualizujących wartość składników majątku. Kolejna analiza przesłanek uzasadniających potencjalną konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości składników majątku Grupy przeprowadzona zostanie na koniec następnego okresu sprawozdawczego.

Trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energię elektryczną

Prowadząc działalność na terenie Polski, osiągając znaczną większość przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej należy brać pod uwagę tendencje makroekonomiczne w polskiej gospodarce. Szczególne znaczenie ma wzrost realnego PKB i produkcji przemysłowej w Polsce, rozwój sektora usług oraz wzrost konsumpcji indywidualnej. Wszystkie wymienione czynniki wpływają w sposób istotny na zapotrzebowanie na energię elektryczną i jej zużycie.

Wykres 1: Dynamika PKB (%) w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego

* Tzw. „Wstępny szacunek produktu krajowego brutto za IV kwartał 2014 roku”

Źródło: dane GUS

Produkt krajowy brutto („PKB”) liczony w cenach stałych roku poprzedniego wzrósł realnie w 2015 roku o 3,6%, wobec wzrostu o 3,3% w 2014 roku. Od ponad dwóch lat kwartalna dynamika przyrostu produktu krajowego brutto utrzymuje się na poziomie powyżej 3%. W 2015 roku obserwujemy wręcz przyśpieszenie tendencji wzrostowej dynamiki. Według wstępnego szacunku Głównego Urzędu Statystycznego PKB w IV kwartale 2015 roku był realnie wyższy o 3,9% w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych roku poprzedniego) co oznacza wartość najwyższą od czterech lat. W minionym roku niemal we wszystkich dziedzinach utrwały się tendencje wzrostowe, w rezultacie Polska znalazła się kolejny rok z rzędu w czołówce najszybciej rozwijających się państw UE. Czynniki najbardziej pozytywnie wpływającymi na poziom dynamiki PKB w 2015 była konsumpcja prywatna oraz saldo wymiany zagranicznej. Wydatki gospodarstw domowych zwiększyły się w minionym roku o 3,1% w porównaniu z 2,6% w 2014 roku, to oznacza, że konsumpcja prywatna dodała do tempa wzrostu 1,8 pkt proc. zamiast 1,5 pkt proc. rok wcześniej. Z kolei wzrost eksportu netto dołożył 0,3 pkt proc., odejmując w 2014 roku aż 1,5 pkt proc. Korzystne tendencje dotyczące handlu zagranicznego sugerują, że popyt na polskie produkty na rynkach zagranicznych został odbudowany po załamaniu kierunków wschodnich w 2014 roku. W 2015 roku wyhamował wzrost inwestycji. Dynamika inwestycji wyniosła 6,1% w porównaniu z 9,8% rok wcześniej. W wyniku wyhamowania dynamiki wzrostu inwestycji wpływ tego czynnika na dynamikę PKB zmniejszył się z 1,8 do 1,2 pkt proc. Czynnikiem wspierającym popyt konsumpcyjny była poprawiająca się sytuacja na rynku pracy o czym świadczy chociażby spadek publikowanej przez GUS stopy bezrobocia poniżej 10%, po raz pierwszy od dziesięciu lat, we wrześniu 2015 roku. Następstwem pozytywnych tendencji na rynku pracy są również stosunkowo wysokie przyrosty realnego funduszu płac. Utrzymującemu się obecnie ożywieniu nadal towarzyszy brak istotnych napięć inflacyjnych, co skłoniło w pierwszym kwartale 2015 Radę Polityki Pieniężnej do obniżki podstawowych stóp procentowych aż o 50 punktów bazowych. Czynnikiem wspierającym dotychczasowy brak presji inflacyjnej był głęboki spadek cen paliw.

Dane dotyczące funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego, prezentowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. wskazują, że krajowe zużycie² energii elektrycznej w 2015 roku wyniosło 161,4 TWh i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 1,7%. Przy czym jedynie w styczniu i grudniu odnotowano nieznaczny spadek zużycia, natomiast we wszystkich pozostałych miesiącach 2015 roku odnotowano wzrost. Spadek zużycia w miesiącach zimowych jest charakterystyczny dla okresów gdy średnie temperatury są wyższe od przeciętnych dla tych miesięcy, tak jak to ma miejsce w ostatnich latach. Natomiast wzrostowi zużycia, szczególnie w okresie letnim sprzyjają wyższe niż przeciętnie temperatury z uwagi na intensywność wykorzystywania urządzeń chłodzących. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w sierpniu, gdy wysokie temperatury, mała ilość opadów oraz liczne ograniczenia hydrologiczne bloków energetycznych i niska generacja ze źródeł wiatrowych, doprowadziły do wprowadzenia na terenie kraju 20 stopnia zasilania, co wiązało się z ograniczeniami w możliwościach poboru energii dla licznych odbiorców przemysłowych. W konsekwencji powyższe zmniejszyło potencjał zużycia energii w tym okresie. Wpływ na zużycie energii w analizowanym okresie miało również stabilne tempo rozwoju gospodarczego w

²Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE S.A.

tym dynamika wzrostu produkcji przemysłowej. W 2015 roku produkcja energii elektrycznej ogółem wzrosła o 3,32%, przy czym biorąc pod uwagę cały bilans roku, nie odnotowano znaczących zmian w strukturze wytwarzania energii z dwóch głównych (biorąc pod uwagę wolumen produkowanej energii) surowców, czyli węgla kamiennego i brunatnego. Produkcja energii z węgla kamiennego wzrosła o 1,99% a z węgla brunatnego spadła o 1,2%. Warto jednak zauważyć, że zwłaszcza w drugiej połowie roku dynamicznie rosła produkcja z węgla kamiennego, przykładowo we wrześniu wzrost wyniósł 10,73%, a w sierpniu aż 19,13% w odniesieniu do analogicznych miesięcy roku poprzedniego. W tym samym czasie można było obserwować zauważalne spadki wykorzystania do produkcji węgla brunatnego. Kolejny raz odnotowano dynamiczny przyrost generacji ze źródeł wiatrowych, tym razem o 39,8% w skali roku. Warto zauważyć, że produkcja ze źródeł wiatrowych stanowiła w 2015 roku już ponad 6% całość produkcji energii. Generacja ze źródeł wiatrowych urosła dynamicznie zarówno z powodu przyrostu zainstalowanych mocy jak i sprzyjających warunków wietrznych. W sposób znaczący, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła produkcja ze źródeł gazowych aż o 28%, co można prawdopodobnie łączyć z przywróceniem wsparcia dla wytwarzania w kogeneracji. Odwrócił się natomiast niekorzystny bilans w wymianie zagranicznej. W minionym roku Polska była eksporterem energii elektrycznej netto, nadwyżka eksportu nad importem wyniosła niewiele, bo zaledwie 0,3 TWh, jednak w porównaniu z rokiem 2014 gdy Polska była importerem netto energii elektrycznej w ilości ponad 2,1 TWh, to znacząca zmiana.

Otoczenie regulacyjne

Podmioty działające na rynku energii elektrycznej podlegają ścisłym regulacjom takim jak np. Prawo Energetyczne, Rozporządzenia oraz dyrektywy Komisji Europejskiej i konwencje międzynarodowe, dotyczące m in. ochrony środowiska i zmian klimatycznych (w tym emisji CO₂), obowiązku publicznej sprzedaży części wytworzonej energii, jak również wsparciu dla określonych technologii wytwarzania energii. Pod uwagę należy brać również przepisy prawa podatkowego oraz interpretacje i rekomendacje wydawane przez Urząd Regulacji Energetyki.

W ostatnim roku w szeroko rozumianym otoczeniu regulacyjnym istotnym dla wytwórców energii elektrycznej miało miejsce kilka istotnych wydarzeń. Po kilku latach prac, na posiedzeniu sejm w dniu 20 lutego 2015 uchwalono Ustawę o odnawialnych źródłach energii (OZE). Ustawa weszła w życie z dniem 4 maja 2015 roku, jednak jej kluczowe z punktu widzenia wytwórców energii zapisy, dotyczące zasad wsparcia dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych miały zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku. Po październikowych wyborach, parlamentarzyści nowej kadencji uznali jednak, że zapisy rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku, wejdą w życie dopiero 1 lipca 2016 roku. Rozdział 4 Ustawy o OZE dotyczy w szczególności kwestii związanych z uruchomieniem systemu aukcyjnego do zakupu energii elektrycznej z instalacji OZE oraz mechanizmów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacjach. System aukcyjny miał być rozwiązaniem skierowanym głównie dla nowopowstających mocy OZE. W systemie aukcyjnym to rząd miał decydować, ile energii odnawialnej potrzebuje i rozpisywać aukcje na jej dostarczenie dla poszczególnych technologii i wielkości źródeł, a aukcję ma wygrywać ten, kto zaproponuje najniższą cenę, i w zamian dostanie gwarancję wsparcia w określonym czasie. Ustawa zawiera również uregulowania dotyczące prosumentów (jednoczesnych producentów i konsumentów energii) wytwarzania energii z OZE w mikro- i małych instalacjach. Jako uzasadnienie półrocznego odroczenia wejścia w życie przepisów uznano konieczność przeprowadzenia dodatkowej oceny skutków regulacji i wprowadzenia mechanizmów umożliwiających uniknięcie upadłości obecnie funkcjonujących biogazowni rolniczych i ich dalszy rozwój, przygotowania niezbędnych regulacji w zakresie zasad lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych na lądzie oraz dokończenie procesów inwestycyjnych, które z przyczyn niezależnych od inwestorów nie mogły zostać zakończone do końca 2015 roku (tak by mogły skorzystać jeszcze z systemu zielonych certyfikatów). Wśród zmian, które zaczęły obowiązywać od początku 2016 warto wspomnieć o obniżeniu wsparcia dla instalacji tzw. spalania wielopaliwowego (współspalanie) z poziomu 1 zielonego certyfikatu za każdą wyprodukowaną MWh energii do poziomu 0,5 certyfikatu za 1 MWh energii. Od początku roku zlikwidowano również całkowicie mechanizm wsparcia dla elektrowni wodnych o mocy zainstalowanej powyżej 5 MW, które wytworzyły po raz pierwszy energię elektryczną przed wejściem ustawy w życie. Wprowadzono także jeden z zapisów Rozdziału 4 mówiący o stosowaniu netmeteringu dla prosumentów i odsprzedaży nadwyżek energii po 100% ceny energii na rynku hurtowym z poprzedniego kwartału

8 lipca 2015 Parlament Europejski zatwierdził przepisy dotyczące utworzenia rezerwy stabilizacyjnej (MSR – Market Stability Reserve) dla unijnego rynku pozwoleń na emisję CO₂. Wedle pierwotnych ustaleń rezerwa miała zostać uruchomiona od 2021 roku jednak pod silnym naciskiem niektórych państw unijnych przyśpieszono termin jej uruchomienia oraz zmodyfikowano zasady na jakich ma funkcjonować. Polska od początku była przeciwna powstaniu rezerwy, a później próbowała zmobilizować grupę państw unijnych, która zablokowałaby wejście w życie zmodyfikowanych zasad utworzenia MSR. Główne założenia przeforsowanych zmian przewidują utworzenie rezerwy stabilizacyjnej w 2018 roku i uruchomienie jej od 1 stycznia 2019 roku, a także przeniesienie do rezerwy 900 mln uprawnień wycofanych z rynku w związku z tzw. backloadingiem. Początkowo, zgodnie z przyjętymi zasadami, pozwolenia te miały trafić z powrotem na rynek. Do końca 2025 roku z rezerwy ma zostać wyłączonych 10% uprawnień w ramach tzw. pakietu solidarnościowego, które następnie mają zostać podzielone pomiędzy najbardziej kraje unijne (z PKB niższym niż 90% średniej unijnej). W założeniu jej twórców MSR ma wpłynąć na podniesienie cen uprawnień do emisji CO₂ a później, poprzez ingerencję w mechanizm rynkowy, przyczynić się do sterowania ich

cenami w zależności od potrzeb w procesie wdrażania założeń polityki klimatycznej UE. Polska zamierza złożyć skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE ws. nieważności decyzji dotyczącej ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla europejskiego systemu handlu emisjami EU ETS. Zgodnie ze stanowiskiem rządu polskiego, rozpoczęcie w 2019 roku funkcjonowania mechanizmu MSR następuje w bieżącym okresie rozliczeniowym systemu EU ETS (2013-2020), co istotnie zmienia ramy prawne systemu konstruowane w perspektywie do 2020 roku. Ingerencja w system handlu uprawnieniami do emisji powoduje zmiany, których uczestnicy rynku nie spodziewali się planując swoje działania biznesowe i inwestycyjne. Zdaniem Polskiego rządu naruszona została między innymi zasada pewności prawa i zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań poprzez przyjęcie środków ingerujących w system handlu uprawnieniami do emisji w trakcie trwania okresu rozliczeniowego.

26 września 2015 roku Prezydent podpisał nowelizację Prawa energetycznego w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, która implementuje do polskiego prawa unijne rozporządzenie REMIT. Nowelizacja prawa wprowadza sankcje za nieprzestrzeganie obowiązków i nadużycia związane z funkcjonowaniem na rynku energii. Uchwalono między innymi sankcje za wykorzystywanie informacji wewnętrznych, manipulacje lub próby manipulacji w handlu energią, czy za niezgłoszenie danych transakcyjnych do Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER). Nowe przepisy wyposażają Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w kompetencje mające na celu zapewnienie prowadzenia skutecznego monitoringu rynku energii w celu wykrywania potencjalnych nadużyć. Istotnym aspektem ma stać się współpraca w tym zakresie z ACER. Prezes URE został wyposażony w narzędzia podobne do stosowanych przez UOKiK. Prezes URE został zobowiązany do kontroli i prowadzenia postępowań wyjaśniających w sprawie manipulacji oraz niewłaściwego wykorzystania informacji na rynku energii. Ponadto będzie miał możliwość nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów rozporządzenia.

Ceny energii elektrycznej

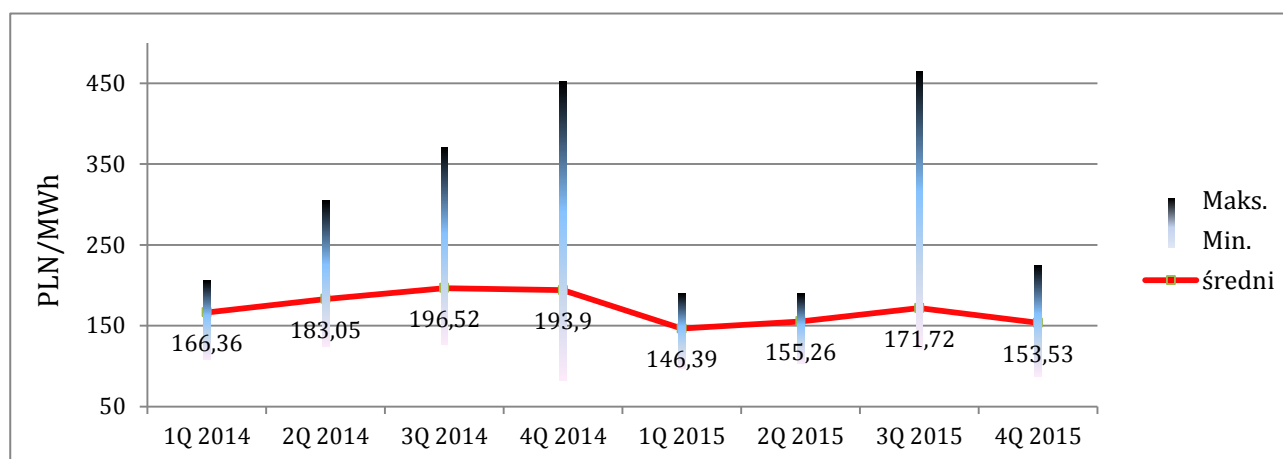
Grupa generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Dodatkowo praktykowany jest zakup energii na rynku energii elektrycznej (w tym rynku giełdowym oraz rynku bilansującym) i odsprzedaż jej odbiorcom.

W 2015 roku obserwujemy istotny spadek średniej ceny energii w odniesieniu do roku poprzedniego. Średnia ważona z notowań IRDN (Indeks Rynku Dnia Następnego) na TGE (Towarowa Giełda Energii) dla roku 2015 ukształtowała się na poziomie 156,04 PLN/MWh co oznacza spadek w odniesieniu do roku 2014 o 28,11 PLN/MWh tj. o około 15%. Czynniki wpływające w sposób istotny na poziom notowań giełdowych na rynku SPOT pozostały te same, wśród nich najistotniejsze to: wielkość generacji wiatrowej, wielkość zdolności przesyłowych importowych z Nordpool, stan rezerw w systemie KSE, a także warunki pogodowe. 2015 rok charakteryzował się znaczącym wzrostem generacji wiatrowej, wpływ na to miały doskonałe warunki wietrzne (zwłaszcza w pierwszym i czwartym kwartale) oraz przyrost nowych mocy wiatrowych. Inwestorzy spieszyli się z oddawaniem nowych farm wiatrowych by zdążyć przed wejściem w życie nowej ustawy o OZE, zmieniającej system wsparcia dla producentów energii odnawialnej. Według danych PSE na koniec 2015 roku w systemie zainstalowane było ponad 5000 MW mocy turbin wiatrowych, co oznacza przyrost o około 1300 MW, czyli 35% rok do roku. W 2015 roku generacja wiatrowa stanowiła 6,2%³ ogółu produkcji energii w Polsce, podczas gdy w 2014 roku udział ten wyniósł 4,6%. Warto wspomnieć, że w najbardziej wietrznych miesiącach produkcja turbin wiatrowych potrafiła pokryć nawet ponad 10% zapotrzebowania na energię, tak jak to miało miejsce np. w grudniu 2015 roku. Kolejnym czynnikiem znacząco wpływającym na ceny energii były stosunkowo wysokie temperatury. Rok 2015 okazał się być najcieplejszym w historii pomiarów. Wyższe od średnich temperatury ograniczały zapotrzebowanie na energię w miesiącach zimowych, na początku i w końcu roku. Z drugiej strony ciepłe lato przyczyniło się do wzrostu zapotrzebowania, w związku z coraz większą ilością wykorzystywanych urządzeń chłodzących. Fala upałów i susza jakie utrzymywały się w sierpniu nad Polską, doprowadziły po raz pierwszy od 1987 roku, do ogłoszenia 20 stopnia zasilania. Szczególnym dniem okazał się 10 sierpnia, w którym zapotrzebowanie na moc wzrosło do prawie 22,2 GW, a liczne odstawienia bloków energetycznych, spowodowane nie tylko temperaturami, ale i rekordowo niskimi stanami rzek, uruchomiły awaryjny scenariusz. Aby zapobiec jeszcze gorszym następstwom, PSE zdecydowały się na wprowadzenie 20 stopnia zasilania i ograniczenia w poborze energii dla odbiorców o mocy umownej powyżej 300 kW. Ograniczenia w dostępie do energii miały miejsce jeszcze przez kilka dni. Problem z zapewnieniem odpowiedniej rezerwy w systemie jest czynnikiem wspierającym wzrost cen na rynku, dlatego ceny w trzecim kwartale 2015 były najwyższe w całym roku – średnia ważona cena (IRDN) dla trzeciego kwartału ukształtowała się na poziomie 171,72 PLN/MWh, podczas gdy najniższe ceny notowano w pierwszym kwartale 2015 roku – średnia ważona cena w pierwszym kwartale na poziomie 146,39 PLN/MWh. Niski stan rezerw w systemie, zwłaszcza przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (wysokie temperatury, niskie stany rzek, słaba wietrzność), jest tematem coraz częściej podnoszonym zwłaszcza w kontekście rozwiązań

³ Na podstawie danych PSE „Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto”.

systemowych związanych z potencjalnym wprowadzeniem rynku mocy. Negatywny wpływ na poziom cen energii w analizowanym okresie mogła mieć również trudna sytuacja w górnictwie węgla kamiennego. Ceny węgla na światowych rynkach w 2015 roku, podobnie jak innych surowców energetycznych mocno zniżkowały. Odbiło się to również na krajowych producentach węgla, Kompania Węglowa, największa spółka górnicza w Europie, rozpoczęła wyprzedzać swoich rosnących zapasów węgla oferując coraz niższe ceny, jakich wcześniej na rynku nie notowano. Wywołało to presję na pozostałe spółki górnicze, a w konsekwencji obniżyło ceny surowca dla wytwórców energii bazujących na węglu kamiennym. Spadek cen węgla kamiennego, przy jednoczesnym wzroście cen pozwoleń do emisji CO₂ pozwala producentom energii na węglu kamiennym w większym stopniu konkurować kosztowo z wytwórcami energii z węgla brunatnego.

Wykres 2: Ceny energii (IRDN)

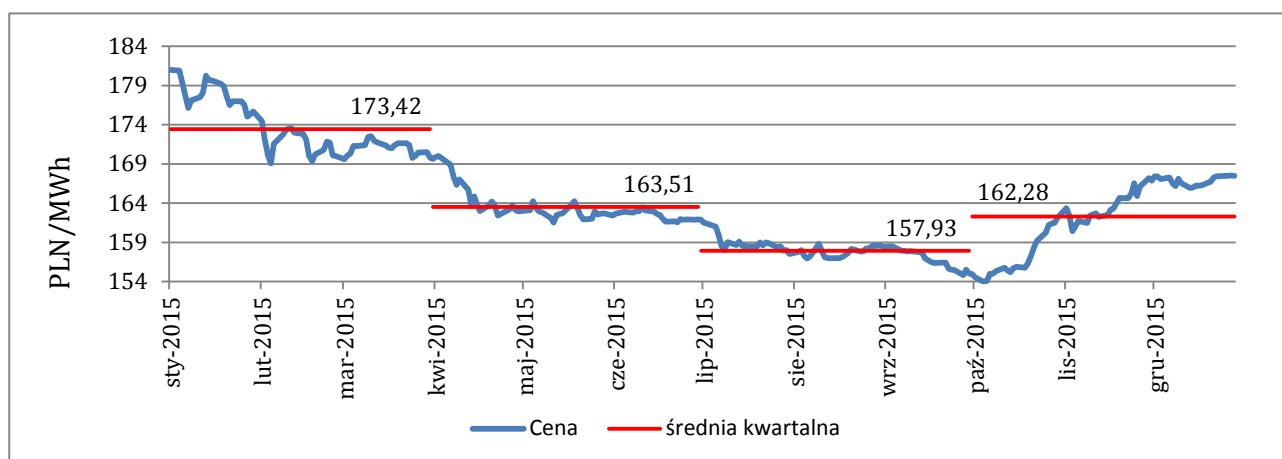

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

Na rynku terminowym energii elektrycznej Towarowej Giełdy Energii najbardziej płynny instrument, roczny kontrakt BASE_Y-16, notowany był na coraz niższych poziomach na przestrzeni pierwszych trzech kwartałów 2015 roku. Największą dynamikę spadku odnotowano na początku roku gdy cena z ponad 180 PLN spadła do około 162 PLN w połowie kwietnia. Kolejny spadkowy impuls miał miejsce w lipcu a następnie we wrześniu. Na koniec III kwartału cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej na 2016 rok notowana była blisko swojego minimum w okolicach 155 PLN. Odbicie cen nastąpiło wraz z początkiem IV kwartału. Notowania rocznego kontraktu BASE_Y16 zamknęły rok na poziomie bliskim 168 PLN.

Wartym podkreślenia jest fakt, że często poziom notowań kontraktów terminowych w dużej mierze determinowany był nastrojami na rynku SPOT, jednak w 2015 roku ta tendencja uległa istotnemu osłabieniu. Porównując notowania cen energii na rynku IRDN i rynku terminowym można wręcz mówić o ujemnej korelacji. Ceny na rynku SPOT rosły od początku 2015 roku osiągając swój szczyt w III kwartale i zniżkując w IV kwartale, na rynku terminowym mieliśmy do czynienia z dokładnie odwrotną sytuacją. Istotną zmienną dla rynku terminowego stanowiły również przewidywania odnośnie rynku carbon, dotyczące planu wycofania nadwyżki uprawnień do rezerwy (MSR – Market Stability Reserve). Uzgodnienia w tym zakresie mocno wpływały w pierwszym półroczu 2015 roku na poziom notowań cenowych energii w kolejnych latach.

Wykres 3: Cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej (pasma) na 2016 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

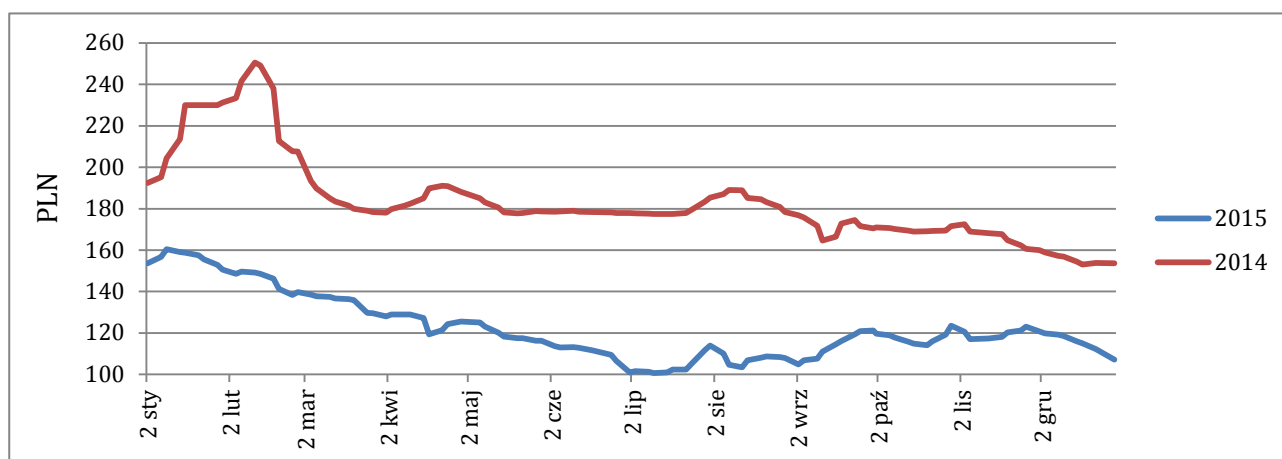
Świadectwa pochodzenia

Z uwagi na fakt, że część wytwarzanej energii elektrycznej pochodzi ze spalania biomasy (leśnej i rolnej) i stosowana jest również wysokosprawna kogeneracja w celu wytwarzania ciepła, przy spełnieniu określonych wymogów regulacyjnych, producentowi przysługują zielone i czerwone certyfikaty. Liczba uzyskiwanych świadectw pochodzenia jest znacząco wyższa od liczby jaką Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK są zobowiązane przedstawić do umorzenia, co pozwala zbywać ich nadwyżki na rzecz innych uczestników rynku.

Porównując ceny zielonych certyfikatów w 2015 roku do cen z roku 2014 wyraźnie widać różnice w notowanych poziomach. W obu latach najwyższe poziomy notowane były w pierwszym kwartale, później następował stopniowy spadek lub stagnacja na niskich poziomach. Wprawdzie w III kwartale 2015 roku mieliśmy do czynienia z umiarkowanym odbiciem na tym rynku, gdzie cena ze swojego minimum blisko 100 PLN urosła do 121 PLN, to jednak różnica ceny na koniec III kwartału 2015 w stosunku do końca III kwartału poprzedniego roku nadal przekraczała 40 PLN a w IV kwartale znowu powróciła tendencja spadkowa, choć już do końca roku nie zanotowano nowych minimów rocznych. Średnia ważona cena zielonych praw pochodzenia energii za 2015 rok wyniosła 123,60 PLN⁴ i w odniesieniu do średniej z 2014 roku spadła o blisko 34%. W obliczu dużej nadpodaży zielonych praw pochodzenia energii wydaje się, że trwałą zmianę niskich poziomów cen zielonych certyfikatów może przynieść dopiero nowa ustawa o OZE. Wprawdzie nie weszła ona w życie w całości od 1 stycznia 2016 roku jednak zapisy ograniczające w pewnym zakresie wsparcie dla instalacji współspalania biomasy oraz eliminująca wsparcie dla tzw. „dużych” instalacji hydrologicznych produkujących energię obowiązują już od początku 2016 roku. Zapisy nowej ustawy o OZE przewidują również wzrost współczynnika obowiązku umarzania świadectw pochodzenia. Jednak z uwagi na dużą skalę nadpodaży zielonych świadectw pochodzenia, dochodzenie do równowagi na rynku będzie prawdopodobnie procesem rozciągniętym w czasie.

⁴ Średnia ważona z notowań instrumentu PMOZE_A na Towarowej Gieldzie Energii.

Wykres 4: Średnia cena świadectwa pochodzenia energii wyprodukowanej z OZE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

Koszty paliw, koszt wydobycia węgla

Najistotniejszym elementem kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w spółkach Grupy ZE PAK jest koszt paliwa. W dużej mierze ceny paliwa określają konkurencyjność poszczególnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. Elektrownie Grupy ZE PAK wytwarzają znaczącą większość energii elektrycznej z węgla brunatnego, lecz wykorzystują również biomasę leśną i rolną. Ponadto, w procesie wytwarzania energii elektrycznej wykorzystywany jest do celów rozpałkowych, na bardzo niewielką skalę, ciężki i lekki olej opałowy.

Dwie kopalnie węgla brunatnego, PAK KWBK S.A. oraz PAK KWBA S.A., będące jedynymi dostawcami węgla brunatnego do elektrowni Grupy ZE PAK, zaspokajają całkowite zapotrzebowanie aktywów wytwórczych na to podstawowe paliwo, co uniezależnia Grupę od zewnętrznych dostawców i eliminuje ekspozycję na potencjalne wahania cen węgla brunatnego. Niemniej jednak występuje ekspozycja na wahania cen pozostałych wykorzystywanych paliw (przede wszystkim biomasy) jak również część kosztów związanych z wydobyciem węgla brunatnego zależy od czynników, które pozostają poza bezpośrednią kontrolą Grupy.

Koszty uprawnień do emisji CO₂

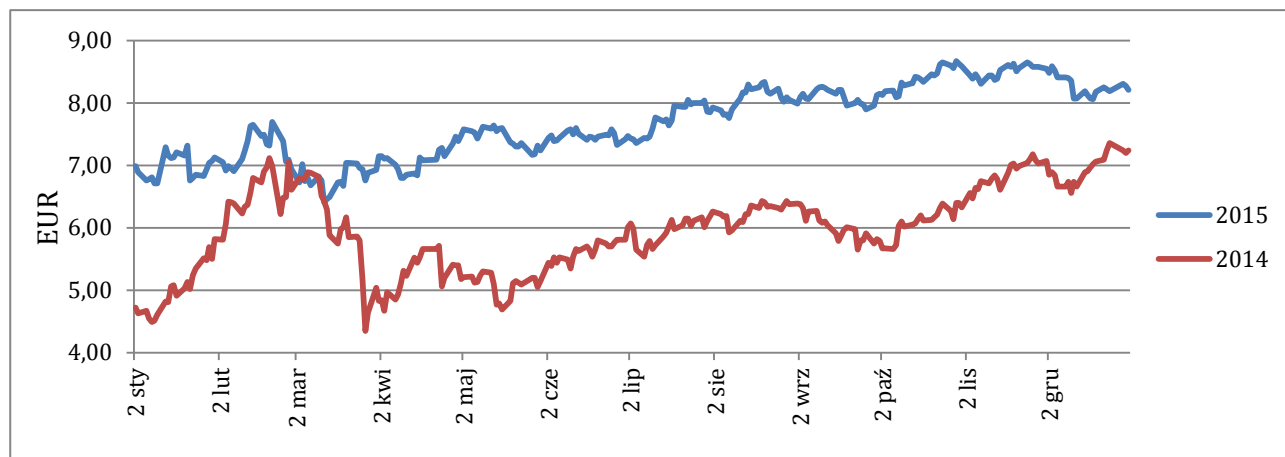
Działalność w zakresie wytwarzania ze źródeł konwencjonalnych energii elektrycznej i ciepła, a tym samym wyniki działalności, są w dużym stopniu uzależnione od ilości nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ przyznanych w danym okresie. Ilości uprawnień możliwe do uzyskania dla energetyki zostały określone w art. 10c dyrektywy ETS, a wielkości jakie fizycznie mogą otrzymać poszczególne instalacje uzależnione są od wydatków poniesionych na inwestycje które zapisane są w Krajowym Planie Inwestycyjnym. Pozostałą część brakujących uprawnień Grupa zobowiązana jest dokupić na wolnym rynku.

Średnia cena praw do emisji w 2015 roku ukształtowała się na poziomie 7,68 EUR/EUA⁵, co stanowi istotny wzrost o blisko 29% w stosunku średniej ceny z roku 2014 na poziomie 5,96 EUR/EUA. Praktycznie przez cały 2015 rok, za wyjątkiem marca i grudnia, mieliśmy do czynienia ze stabilnym trendem przyrostowym na rynku praw do emisji CO₂. Rynek carbon w dużej mierze uzależniony jest od decyzji politycznych podejmowanych na szczeblu unijnym. Było to widoczne wyraźnie w 2015 roku, kiedy to ceny uprawnień do emisji CO₂ zmieniały się wraz przewidywaniami dotyczącymi szczegółów funkcjonowania MSR (Market Stability Reserve). Głównymi niewiadomymi dla uczestników rynku była data uruchomienia rezerwy oraz sposób potraktowania 900 milionów uprawnień wycofanych z systemu w ramach „backloadingu”. Według pierwotnych założeń MSR miała zacząć funkcjonować od 2021 roku, jednak doniesienia o chęci wcześniejszego uruchomienia rezerwy, zgłaszane przez niektóre państwa UE, powodowały wzrosty na rynku praw do emisji CO₂. Analogicznie informacje dotyczące braku zgody grupy państw (w tym Polski) na zmianę terminu wprowadzenia MSR sprzyjały okresowym spadkom cen na rynku. Ostatecznie w lipcu Parlament Europejski uchwalił przepisy zgodnie z którymi MSR ma zacząć funkcjonować wraz z początkiem 2019 roku a 900 mln uprawnień wycofanych z rynku w ramach backloadingu nie wraca na rynek, lecz do puli MSR. Taki kształt przepisów stał się istotnym wsparciem dla wzrostu kursu jednostek emisji CO₂. Kolejnym czynnikiem, który wspierał ceny EUA, zwłaszcza w IV kwartale 2015 roku było oczekiwanie na ustalenia paryskiego szczytu klimatycznego w grudniu 2015. W szczególności wysokość planowanych przez poszczególne kraje redukcji emisji CO₂ w latach 2020-2030.

⁵ Średnia arytmetyczna z poziomów zamknięcia dnia dla notowań EUA na ICE.

Ostatecznie porozumienie osiągnięte w Paryżu ma charakter jedynie deklaracji w zakresie redukcji emisji, mówi się też o ogólnym celu do osiągnięcia polegającym na utrzymaniu wzrostu globalnych średnich temperatur na poziomie znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza ponad poziom przedindustrialny. Ogólnie cele osiągnięte przez uczestników konferencji są znacząco mniej ambitne niż te realizowane przez europejską politykę klimatyczną.

Wykres 5: Cena kontraktu terminowego na dostawę EUA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem „Kontraktu Długoterminowego” („KDT”) Elektrowni Pątnów II

Kontrakt długoterminowy sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) został zawarty pomiędzy Elektrownią Pątnów II Sp. z o.o. a Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A. Miał on charakter wieloletniej umowy w zakresie dostarczania energii elektrycznej po ustalonej formule cenowej.

W związku z wcześniejszym rozwiązaniem (w dniu 1 kwietnia 2008 roku) KDT Elektrowni Pątnów II, na mocy Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, EPII jest uprawniona do otrzymywania odpowiedniej rekompensaty. Wysokość rekompensaty jest wyliczana według stosownego wzoru zamieszczonego w Ustawie. Elektrownia Pątnów II objęta jest wymienioną ustawą do końca 2025 roku.

Sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne)

Popyt na energię elektryczną oraz ciepło, zwłaszcza wśród konsumentów, podlega sezonowym wahaniom. Dotychczas praktyka pokazywała, że zużycie energii elektrycznej zwiększało się zimą (głównie z powodu niskich temperatur i krótszego dnia) oraz spadało w okresie letnim (w związku z okresem wakacyjnym, wyższymi temperaturami otoczenia i dłuższym dniem). W ostatnich latach systematycznie odnotowuje się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną latem, spowodowany w głównej mierze rosnącą liczbą wykorzystywanych klimatyzatorów i innych urządzeń chłodniczych.

Niezależnie od czynników opisanych powyżej coraz istotniejsze dla poziomu produkcji Grupy stają się warunki meteorologiczne. Dotychczas działalność Grupy nie podlegała w znaczącym stopniu sezonowości popytu, ze względu na niskie koszty praca bloków prowadzona była w sposób ciągły (w podstawie) przez niemal cały rok. Obecnie biorąc pod uwagę rosnący udział OZE w segmencie wytwórców energii, w tym przede wszystkim źródeł wiatrowych, przy szacowaniu wielkości produkcji Grupy coraz większego znaczenia nabierają warunki pogodowe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków wietrznych. Statystycznie okresami o najlepszych warunkach wietrznych są I i IV kwartał. Należy brać pod uwagę, że w okresach gdy warunki wietrzne są wyjątkowo dobre a produkcja turbin wiatrowych wysoka, popyt na energię produkowaną przez elektrownie Grupy może ulegać okresowym zmniejszeniom.

Nakłady inwestycyjne

Działalność w sektorze wydobywania węgla oraz produkcji energii wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Aktywa wytwórcze Grupy wymagają okresowych remontów i bieżących modernizacji, zarówno ze względu na zastrzeganie wymogów w zakresie ochrony środowiska jak i potrzebę zwiększania efektywności produkcji energii elektrycznej. Poziom nakładów inwestycyjnych miał istotny wpływ, i według oczekiwań będzie nadal miał istotny wpływ, na wyniki działalności operacyjnej, poziom zadłużenia oraz przepływy pieniężne. Opóźnienia w realizacji,

zmiany programu inwestycyjnego oraz przekroczenie budżetu mogą mieć poważny wpływ na nakłady inwestycyjne ponoszone w przyszłości, a także na wyniki, sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju. Ponadto część planowanych przez Grupę projektów inwestycyjnych, zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego, wiąże się z przydziałem bezpłatnych jednostek uprawniających do emisji CO₂. Szerzej na temat zamierzeń inwestycyjnych Grupy i realizacji obecnych zadań można przeczytać w punkcie 4.3 oraz punkcie 8 niniejszego sprawozdania.

Kurs walutowy EUR/PLN, poziom stóp procentowych

Pomimo faktu, że Grupa prowadzi swoją działalność na terytorium Polski, gdzie ponosi koszty i osiąga przychody w PLN, jest kilka istotnych czynników uzależniających wyniki finansowe od kursu walutowego EUR/PLN oraz poziomu stóp procentowych WIBOR i EURIBOR.

Do najistotniejszych zaliczyć należy:

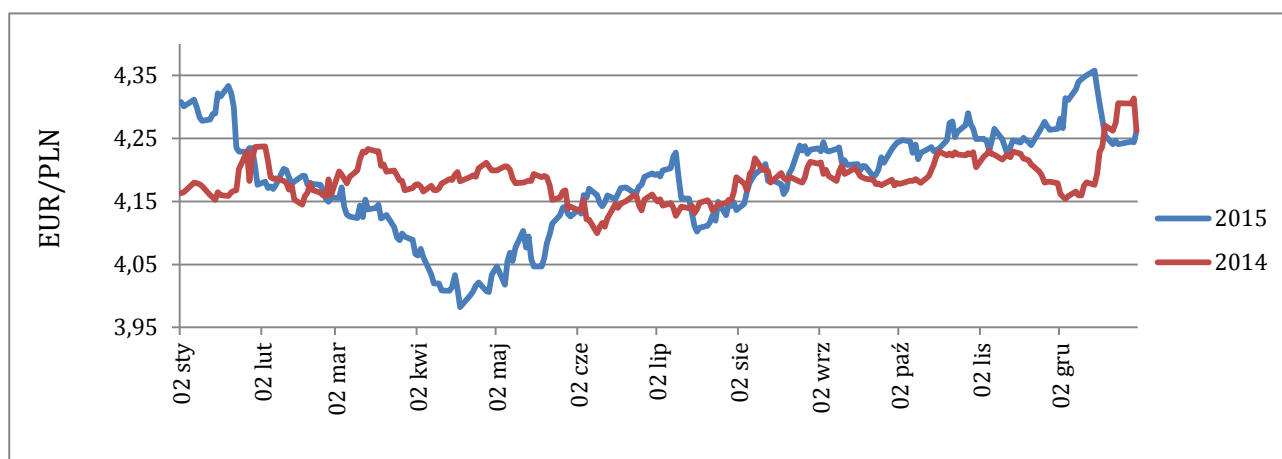
- Znacząca część zadłużenia (tj. Kredyt Konsorcjalny zaciągnięty przez Elektrownię Pątnów II) jest denominowana w EUR, co powoduje, że deprecjacja wartości PLN w stosunku do EUR ma negatywny wpływ na wyniki finansowe, ponieważ zwiększa koszty finansowania w PLN związane z zadłużeniem w obcej walucie, natomiast deprecjacja wartości EUR w stosunku do PLN ma pozytywny wpływ na wyniki finansowe, ponieważ obniża koszty finansowania w PLN związane z zadłużeniem w obcej walucie.
- ZE PAK S.A. oraz EPII korzystają z finansowania dłużnego opartego na zmiennej stopie procentowej.
- PAK Serwis Sp. z o.o., podmiot zależny objęty konsolidacją, w I kwartale 2015 miał swój zakład w rozumieniu umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania w Niemczech, gdzie prowadził część swojej działalności, a EUR było walutą funkcjonalną tego zakładu. Obecnie zakład został już zlikwidowany z uwagi na zakończenie prac na terenie Niemiec.
- Transakcje związane z zakupem EUA rozliczane są w EUR.

Obecnie spółki Grupy Kapitałowej ZE PAK nie stosują instrumentów służących ograniczaniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. Zarządy na bieżąco monitorują sytuację finansową oraz sytuację rynkową, w razie potrzeby mogą podjąć decyzje o konieczności zastosowania instrumentów finansowych zabezpieczających przed ryzykiem kursowym. Zgodnie z Zasadami Zarządzania Ryzykiem przyjętymi w Grupie ZE PAK ewentualne transakcje będą miały charakter zabezpieczenia i będą dopasowane do pozycji zabezpieczanej pod względem wolumenu i daty zapadalności. Decyzja o wyborze instrumentu zabezpieczającego, uwzględniała będzie również: cenę, płynność rynku, prostotę produktu, łatwość wyceny i księgowania oraz elastyczność.

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych związanych z finansowaniem inwestycji w ZE PAK S.A. i EPII. Grupa korzysta z zobowiązań finansowych, głównie kredytów i pożyczek o oprocentowaniu zmiennym. W celu zminimalizowania ryzyka stopy procentowej, Grupa zawiera kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań finansowych i dotyczą kredytu konsorcjalnego EPII opartego na zmiennej stopie EURIBOR. Do zabezpieczenia wykorzystano instrumenty typu IRS.

Kurs EUR/PLN w 2015 roku wykazywał się zauważalnie większą zmiennością niż to miało miejsce rok wcześniej. W drugim kwartale 2015 roku zdecydowanie się obniżył, schodząc do poziomu poniżej 4,00 w połowie kwietnia, od tego momentu jednak tendencja zmieniła się na wzrostową. Zwyżka trwająca od połowy kwietnia wyniosła poziom notowań niemal do 4,35 EUR/PLN w połowie grudnia, na koniec roku złotówka nieco się umocniła osiągając 4,26. Był to poziom porównywalny z końcem 2014 roku. Słabość euro w stosunku do innych walut z pierwszych miesięcy roku wiązać należy z zainicjowanym przez Europejski Bank Centralny („EBC”) skupu aktywów (głównie obligacji emitowanych przez kraje strefy euro). Atrakcyjność złotówki w stosunku do euro spowodowana była również poziomem realnych stóp procentowych w Polsce, które pozostawały na stosunkowo wysokim poziomie w stosunku do notowanych poziomów realnych stóp procentowych w wielu gospodarkach nie tylko strefy euro. W drugim kwartale na notowania PLN wpływała niepewność co do sposobu rozwiązania sprawy greckiego zadłużenia. Natomiast w trzecim kwartale waluty gospodarek wschodzących (do których zaliczany jest również PLN) negatywnie reagowały na kłopoty gospodarki chińskiej i obawy co do perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie. W pewnej mierze swoje piętno na poziomie notowań PLN odcisnęła również przebieg dwóch kampanii wyborczych (prezydenckiej i parlamentarnej) i potencjalny wpływ niektórych obietnic wyborczych na przyszły stan polskiej gospodarki oraz kształt polityki monetarnej.

Wykres 6: Kurs średni EUR/PLN

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel kursów średnich NBP

5. OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ

5.1. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Grupa sporządza sprawozdania finansowe w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską. Powyższe standardy, określane wspólnie jako Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmują również Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) i Interpretacje wydane przez Stały Komitet ds. Interpretacji oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Istotne zasady rachunkowości zastosowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały omówione w nocie nr 10 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

5.2. Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat i skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody ze sprzedaży w 2015 roku wyniosły 2 947 816 tys. PLN i w porównaniu do 2014 roku wzrosły o 267 705 tys. PLN, tj. 9,99%.

Największy wzrost przychodów w 2015 roku nastąpił w ramach przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, które łącznie wzrosły o 242 728 tys. PLN, tj. 10,71%. Na wzrost wartości przychodów wpłynęła w 2015 roku zarówno wyższa o 9,60 PLN/MWh cena sprzedaży energii elektrycznej, jak i wyższy o 0,65 TWh wolumen sprzedaży energii. Wyższy wolumen sprzedaży energii elektrycznej został zrealizowany w całości w ramach energii elektrycznej z obrotu (wzrost o 1,69 TWh), przy jednoczesnym zmniejszeniu wolumenu energii elektrycznej z produkcji własnej (spadek o 1,04 TWh). Zmniejszenie produkcji dotyczyło Elektrowni Pątnów II oraz Elektrowni Adamów. W przypadku Pątnowa II przyczyną były wyższe nadwyżki mocy w systemie w godzinach nocnych (zwiększona generacja wiatrowa), co powodowało redukcję pracy bloku przez operatora systemu. W Elektrowni Adamów na zmniejszenie produkcji wpłynęły warunki rynkowe. W Elektrowni Pątnów I w 2015 roku produkcja była na podobnym poziomie jak w 2014 roku, ale 0,75 TWh produkcji na blokach 1 i 2 zostało zrealizowane w okresie inwestycyjnym, więc uzyskane przychody z generacji w tym okresie nie zostały zaliczone do przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, ale na zmniejszenie nakładów inwestycyjnych na te bloków.

W 2015 roku rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT okazały się wyższe o 74 212 tys. PLN, tj. o 74,79%. Jednakże w 2014 roku w tej pozycji dokonano odpisów aktualizujących w łącznej wysokości 81 575 tys. PLN związanych z wysokością korekty rocznej kosztów osieroconych za 2008 rok. Gdyby pominąć efekt odpisu okazałoby się, że rekompensata w 2015 roku była niższa od rekompensaty w 2014 roku o 7 363 tys. PLN, co jest rezultatem lepszych wyników osiągniętych w 2015 roku przez Elektrownię Pątnów II Sp. z o.o. będącą beneficjentem rozwiązania KDT oraz wyższej wartości wskaźnika dyskontującego.

Tabela 2: Zestawienie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

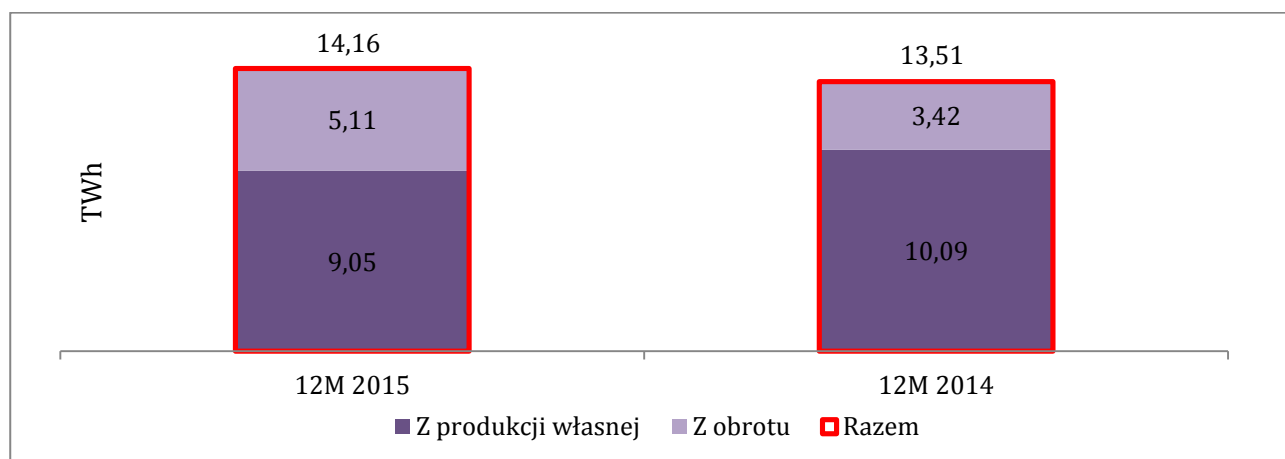
	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
"Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (pomniejszone o podatek akcyzowy)	1 602 096	1 689 659	(87 563)	(5,18)
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	906 021	575 730	330 291	57,37
Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	33 901	63 327	(29 426)	(46,47)
Przychody z umów o usługi budowlane	141 398	147 735	(6 337)	(4,29)
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	173 435	99 223	74 212	74,79
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	60 874	58 276	2 598	4,46
Pozostałe przychody ze sprzedaży	30 091	46 161	(16 070)	(34,81)
Przychody ze sprzedaży ogółem	2 947 816	2 680 111	267 705	9,99

W 2015 roku przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii zmniejszyły się o 29 426 tys. PLN, tj. o 46,47% w stosunku do przychodów osiągniętych w ubiegłym roku. Niższe przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia były rezultatem spadku rynkowych cen zielonych certyfikatów. Dodatkowo w 2015 roku dokonano sprzedaży części posiadanego zapasu certyfikatów zielonych z lat poprzednich, które były wycenione po cenie na koniec 2014 roku, czyli 153,63 PLN/MWh. W momencie ich sprzedaży po cenie rynkowej niższej od ceny z wyceny, koszt ich sprzedaży wpłynął na obniżenie uzyskanych przychodów ze sprzedaży.

Przychody z umów o usługi budowlane w 2015 roku zmniejszyły się o 6 337 tys. PLN, tj. o 4,29% w stosunku do przychodów uzyskanych w poprzednim roku. Zmniejszenie przychodów jest efektem stopniowego zmniejszania zaangażowania spółek remontowych w modernizację Elektrowni Pątnów I, w związku z zakończeniem w III kwartale prac na bloku nr 1 i w IV kwartale na bloku nr 2.

W Grupie zrealizowano wyższe przychody ze sprzedaży energii ciepłej o 2 598 tys. PLN w rezultacie wyższego wolumenu sprzedaży o 26,62 TJ i wyższej uzyskanej ceny o 0,90 PLN/GJ.

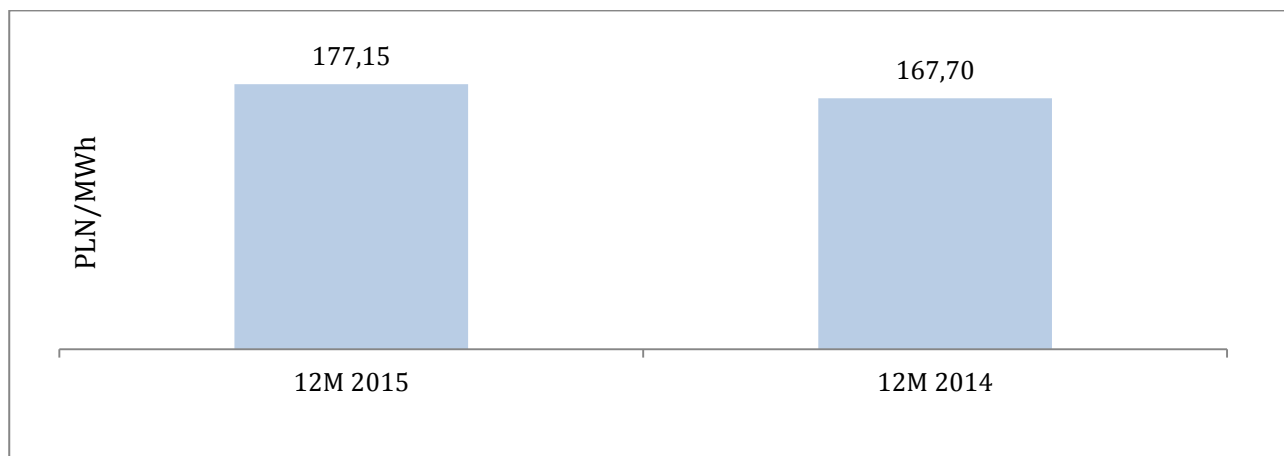
Wykres 7: Sprzedaż energii elektrycznej*

* Sprzedaż energii elektrycznej w 2015 roku nie zawiera 0,77 TWh sprzedaży w ramach rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I, z której uzyskane przychody pomniejszyły wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

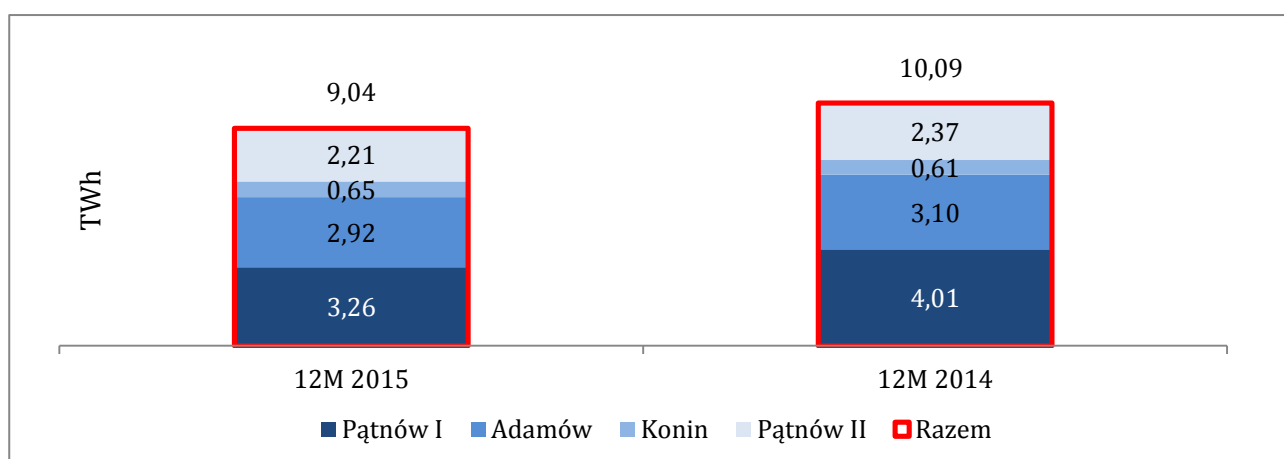
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 8: Średnie ceny sprzedaży energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

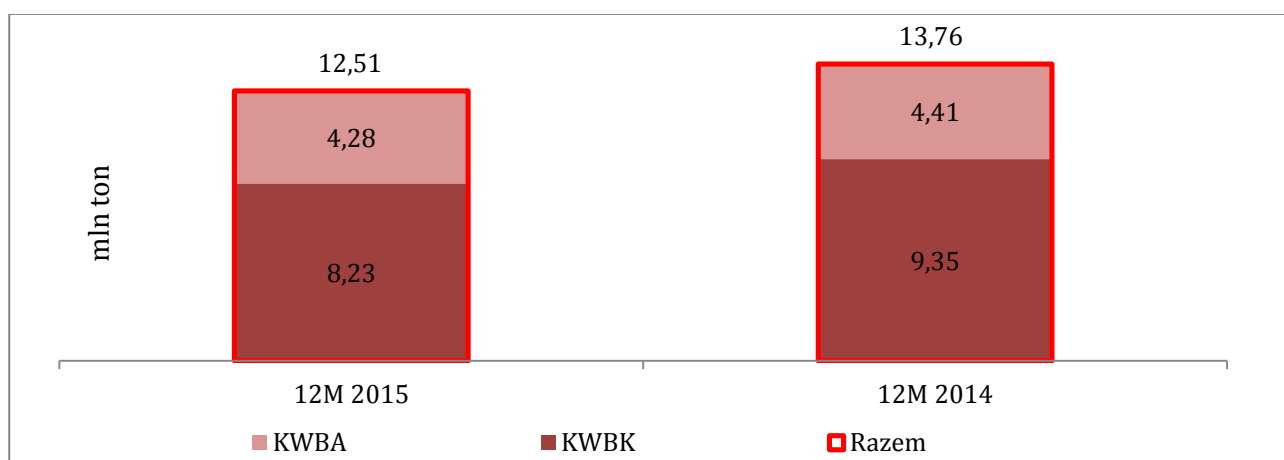
Wykres 9: Produkcja netto energii elektrycznej*

* Produkcja netto energii elektrycznej w 2015 roku nie zawiera 0,75 TWh sprzedaży zrealizowanej podczas rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I.

Źródło: dane wewnętrzne

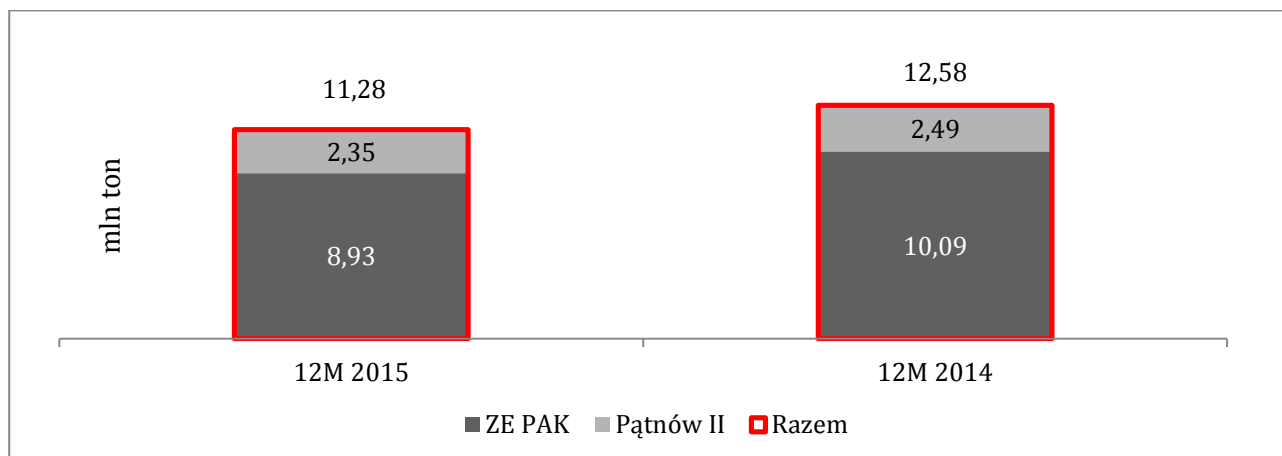
Wykres 10: Zużycie węgla brunatnego*

* Zużycie węgla brunatnego w 2015 roku nie zawiera 1,10 mln ton węgla zużytego podczas rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I, którego koszt zwiększył wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja CO₂*

* Emisja CO₂ w 2015 roku nie zawiera 0,98 mln ton wyemitowanego CO₂ w ramach rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Państw I, którego koszt zwiększył wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

Źródło: dane wewnętrzne

Tabela 3: Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Przychody ze sprzedaży	2 947 816	2 680 111	267 705	9,99
Koszt własny sprzedaży	(4 651 152)	(2 452 160)	(2 198 992)	89,68
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(1 703 336)	227 951	(1 931 287)	-
Pozostałe przychody operacyjne	29 966	88 060	(58 094)	(65,97)
Koszty sprzedaży	(4 920)	(3 973)	(947)	23,84
Koszty ogólnego zarządu	(111 323)	(148 639)	37 316	(25,11)
Pozostałe koszty operacyjne	(6 209)	(15 969)	9 760	(61,12)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(1 795 822)	147 430	(1 943 252)	-
Przychody finansowe	6 496	21 344	(14 848)	(69,57)
Koszty finansowe	(43 909)	(70 789)	26 880	(37,97)
Zysk (strata) brutto	(1 833 235)	97 985	(1 931 220)	-
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(46 573)	(19 501)	(27 072)	138,82
Zysk (strata) netto	(1 879 808)	78 484	(1 958 292)	-
Inne całkowite dochody netto	6 102	(6 735)	12 837	-
Całkowity dochód	(1 873 706)	71 749	(1 945 455)	-
EBITDA*	494 072	507 448	(13 376)	(2,64)

* Spółka definiuje i oblicza EBITDA jako zysk/(stratę) z działalności operacyjnej (obliczonej jako zysk/(strata) netto za rok obrotowy skorygowany o (i) podatek dochodowy (obciążenie podatkowe), (ii) przychody finansowe oraz (iii) koszty finansowe) skorygowany o amortyzację (wykazaną w rachunku zysków i strat) oraz odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Koszt własny sprzedaży w 2015 roku wyniósł 4 651 152 tys. PLN i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 2 198 992 tys. PLN, tj. o 89,68%. Oprócz odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, w wysokości 1 880 000 tys. PLN, do wzrostu kosztu własnego w największym stopniu przyczyniły się wyższa o 289 935 tys. PLN wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu, wyższe o 143 259 tys. PLN koszty emisji CO₂ oraz wyższa o 33 150 tys. PLN amortyzacja.

Szczegółowe analityczne ujęcie kosztów wg rodzaju zawiera Tabela 4.

Tabela 4: Skonsolidowane koszty rodzajowe

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Amortyzacja	393 705	360 555	33 150	9,19
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	1 896 189	(537)	1 896 726	-
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	12 930	22 412	(9 482)	(42,31)
Zużycie materiałów	435 014	448 448	(13 434)	(3,00)
Usługi obce	100 786	178 732	(77 946)	(43,61)
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	211 623	231 378	(19 755)	(8,54)
Koszty emisji CO ₂	320 216	176 957	143 259	80,96
Koszty świadczeń pracowniczych	538 579	556 640	(18 061)	(3,24)
Pozostałe koszty rodzajowe	16 597	33 870	(17 273)	(51,00)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	879 147	589 212	289 935	49,21
Koszty według rodzaju ogółem	4 804 786	2 597 667	2 207 119	84,97

Pozostałe przychody operacyjne w 2015 roku wyniosły 29 966 tys. PLN i były niższe od ubiegłorocznych o 58 094 tys. PLN, tj. o 65,97%, ale w 2014 roku w pozycji tej zaewidencjonowano wyższe przychody z tytułu m.in. likwidacji rezerwy na taryfę pracowniczą w ZE PAK S.A. w wysokości 45 668 tys. PLN i otrzymanych odszkodowań. Pozostałe koszty operacyjne w 2015 roku wyniosły 6 209 tys. PLN i zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego roku o 9 760 tys. PLN, tj. o 61,12%.

Koszty sprzedaży w 2015 roku wyniosły 4 920 tys. PLN i są wyższe o 947 tys. PLN, tj. o 23,84%, głównie za sprawą wyższych opłat ponoszonych w związku ze sprzedażą energii na giełdzie.

Koszty ogólnego zarządu w 2015 roku wyniosły 111 323 tys. PLN i są niższe od poniesionych w ubiegłym roku o 37 316 tys. PLN, tj. 25,11%.

W efekcie znacznego wzrostu kosztu własnego sprzedaży w 2015 roku na działalności operacyjnej poniesiono stratę w wysokości 1 795 822 tys. PLN.

Podobnie jak w roku ubiegłym, ale w mniejszym stopniu, negatywnie na poziom osiągniętych wyników wpłynął ujemny wynik osiągnięty na działalności finansowej w wysokości 37 413 tys. PLN. W 2015 roku zmniejszyły się m.in. poziomy kosztów i przychodów odsetkowych, ale również ujemnych różnic kursowych i otrzymanych dywidend.

W 2015 roku Grupa poniosła stratę brutto w wysokości 1 833 235 tys. PLN. Na poziomie netto strata wyniosła 1 879 808 tys. PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 6 880 259 tys. PLN i w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku zwiększyła się o 12 571 tys. PLN, tj. o 0,18%.

Tabela 5: Wybrane pozycje skonsolidowanych aktywów

	tys. PLN 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	3 475 229	5 299 618	(1 824 389)	(34,42)
Nieruchomości inwestycyjne	2 363	2 799	(436)	(15,58)
Aktywa niematerialne	17 389	82 263	(64 874)	(78,86)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	92 748	149 901	(57 153)	(38,13)
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	13 752	12 591	1 161	9,22
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	10 027	25 949	(15 922)	(61,36)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	102 615	112 870	(10 255)	(9,09)
Razem aktywa trwałe	3 714 123	5 685 991	(1 971 868)	(34,68)
Aktywa obrotowe				
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	354 389	176 957	177 432	100,27
Zapasy	157 515	237 116	(79 601)	(33,57)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 123	253 977	14 146	5,57
Należności z tytułu podatku dochodowego	2 743	12 742	(9 999)	(78,47)
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	76 979	94 748	(17 769)	(18,75)
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	12 497	39 434	(26 937)	(68,31)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (krótkoterminowe)	1 309	556	753	135,43
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	3 349	10 047	(6 698)	(66,67)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	383 354	356 120	27 234	7,65
Razem aktywa obrotowe	1 260 258	1 181 697	78 561	6,65
SUMA AKTYWÓW	4 974 381	6 867 688	(1 893 307)	(27,57)

Aktywa trwałe na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 3 714 123 tys. PLN. W porównaniu do ostatniego dnia ubiegłego roku zmniejszyły się o 1 971 868 tys. PLN, tj. o 34,68%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- rzeczowe aktywa trwałe, które zmniejszyły się netto o 1 824 389 tys. PLN, przede wszystkim w rezultacie odpisu aktualizującego związanego z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 880 000 tys. PLN oraz kwoty 55 611 tys. PLN będącej per saldo różnicą poniesionych w 2015 roku nakładów inwestycyjnych (związanych głównie z modernizacją Elektrowni Pątnów I) i amortyzacji;
- aktywów niematerialnych, które zmniejszyły się o 64 874 tys. PLN, co wynika z faktu mniejszego poziomu zapasów zakupionych uprawnień do emisji CO₂ na kolejny rok obrotowy niż miało to miejsce w ubiegłym roku;
- aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i inne aktywach górniczych, które zmniejszyły się o 57 153 tys. PLN, co wiąże się ze zwiększonym kosztem amortyzacyjnym rozliczenia nakładów w PAK KWB Konin oraz odpisem aktualizującym na aktywie górniczym w PAK Górnictwo Sp. z o.o.

Aktywa obrotowe na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 1 260 258 tys. PLN. W porównaniu z ostatnim dniem ubiegłego roku zwiększyły się o 78 561 tys. PLN, tj. 6,65%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- krótkoterminowych aktywów niematerialnych, które zwiększyły się o 177 432 tys. PLN – wzrost ten związany jest z zakupami uprawnień do emisji CO₂ na potrzeby 2015 roku;
- zapasów, które zmniejszyły się o 79 601 tys. PLN przede wszystkim w wyniku sprzedaży świadectw pochodzenia energii (zielonych certyfikatów).

Tabela 6: Wybrane pozycje skonsolidowanych pasywów

	tys. PLN 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-	-
Kapitał zapasowy	2 542 060	2 398 399	143 661	5,99
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów pochodnych	(11 941)	(17 741)	5 800	(32,69)
Pozostałe kapitały rezerwowe	5 877	5 877	-	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	1 128 266	1 249 448	(121 182)	(9,70)
Zysk (strata) netto	(1 881 086)	81 977	(1 963 063)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	110	(110)	(100,00)
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom większościowym	1 884 823	3 819 717	(1 934 894)	(50,66)
Kapitał własny ogółem	1 884 823	3 819 717	(1 934 894)	(50,66)
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	924 519	867 221	57 298	6,61
Świadczenia pracownicze długoterminowe	77 674	108 554	(30 880)	(28,45)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	80 751	103 742	(22 991)	(22,16)
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	8 943	15 059	(6 116)	(40,61)
Dotacje długoterminowe	51 068	63 832	(12 764)	(20,00)
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	334 879	361 142	(26 263)	(7,27)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	351 862	322 319	29 543	9,17
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 829 696	1 841 869	(12 173)	(0,66)
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	237 505	355 202	(117 697)	(33,14)
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	386 543	348 553	37 990	10,90
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	7 349	8 684	(1 335)	(15,37)
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	122 553	134 015	(11 462)	(8,55)
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	5 228	1 970	3 258	165,38
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	8 783	38 553	(29 770)	(77,22)
Dotacje krótkoterminowe	12 774	12 779	(5)	(0,04)
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	10 080	20 245	(10 165)	(50,21)
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	469 047	286 101	182 946	63,94
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	1 259 862	1 206 102	53 760	4,46
Zobowiązania razem	3 089 558	3 047 971	41 587	1,36
SUMA PASYWÓW	4 974 381	6 867 688	(1 893 307)	(27,57)

Kapitały własne na 31 grudnia 2015 roku zmniejszyły się o 1 934 894 tys. PLN i wyniosły 1 884 823 tys. PLN.

Zobowiązania na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 3 089 558 tys. PLN, co oznacza, że w ciągu roku zwiększyły się o 41 587 tys. PLN, tj. o 1,36%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- kredytów i pożyczek, które zwiększyły się o 95 288 tys. PLN jako rezultat finansowania kredytem modernizacji w Elektrowni Pątnów I;
- rezerw i rozliczeń międzyokresowych, które wzrosły o 186 226 tys. PLN, przede wszystkim w rezultacie:
 - o wyższej rezerwy na umorzenie uprawnień do emisji CO₂ o 177 432 tys. PLN,
 - o wzrostu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 29 543 tys. PLN,
- zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań finansowych, które zmniejszyły się o 140 688 tys. PLN,
- świadczeń pracowniczych, które zmniejszyły się o 60 650 tys. PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Grupa w 2015 roku wypracowała dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w wysokości 467 136 tys. PLN, które w porównaniu z poprzednim rokiem było wyższe o 53 464 tys. PLN. Do wypracowania wyższego salda pomimo uzyskanego mniejszego zysku brutto i poniesionych wyższych wydatków na zakup uprawnień do emisji CO₂ wpłynęła sprzedaż zapasów świadectw pochodzenia energii (zielonych certyfikatów).

Saldo operacji pieniężnych z działalności inwestycyjnej wyniosło minus 414 971 tys. PLN i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyło się o 134 814 tys. PLN. Największe wydatki w części inwestycyjnej dotyczyły wydatków na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych – na ten cel wydano 409 858 tys. PLN. W 2015 roku miał miejsce proces zakupu akcji PAK KWB Konin S.A. i PAK KWB Adamów S.A. od pracowników i emerytów – na ten cel wydano 24 909 tys. PLN.

Saldo operacji pieniężnych w ramach działalności finansowej wyniosło minus 24 115 tys. PLN. W trakcie roku Grupa zwiększyła zadłużenie – otrzymane wpływy z instrumentów finansowych były wyższe od wydatków o 91 474 tys. PLN. Na obsługę kosztów finansowania wydano 53 383 tys. PLN, podobnie jak w roku ubiegłym. Spółka w 2015 roku przeznaczyła na dywidendę kwotę 1,20 PLN na jedną akcję, stąd na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy wydano 60 988 tys. PLN.

Środki pieniężne na koniec 2015 roku zwiększyły się o 28 050 tys. PLN i na koniec roku wyniosły 383 318 tys. PLN.

Tabela 7: Wybrane pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk (strata) brutto	(1 833 235)	97 985	(1 931 220)	-
Korekty o pozycje	2 300 371	315 687	1 984 684	628,69
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	467 136	413 672	53 464	12,92
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-	-	-	-
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	559	40 357	(39 798)	(98,61)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(409 858)	(616 608)	206 750	(33,53)
Wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi	19 122	20 918	(1 796)	(8,59)
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	(24 909)	-	(24 909)	-
Dywidendy otrzymane	49	5 522	(5 473)	(99,11)
Odsetki otrzymane	6	83	(77)	(92,77)
Pozostałe	60	(57)	117	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(414 971)	(549 785)	134 814	(24,52)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(13 029)	(17 413)	4 384	(25,18)
Wpływy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	336 925	412 912	(75 987)	(18,40)
Splata kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	(232 422)	(278 962)	46 540	(16,68)
Dywidendy wypłacone	(60 988)	(34 560)	(26 428)	76,47
Odsetki zapłacone	(53 383)	(53 871)	488	(0,91)
Pozostałe	(1 218)	31 958	(33 176)	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(24 115)	60 064	(84 179)	-
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28 050	(76 049)	104 099	-
Środki pieniężne na początek okresu	355 268	431 317	(76 049)	(17,63)
Środki pieniężne na koniec okresu	383 318	355 268	28 050	7,90

Wskaźniki finansowe

Strata netto w 2015 roku spowodowała, że wszystkie wskaźniki rentowności przybrały wartości ujemne.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia, obrazujący stosunek zobowiązań do sumy aktywów na koniec 2015 roku, w wyniku obniżenia sumy bilansowej o 1 893 307 tys. PLN zwiększył swoją wartość o 40,91%. Wartość wskaźnika wskazuje, że zobowiązania stanowią 62% majątku posiadanego przez Spółkę.

Wartość wskaźnika dług netto / EBITDA wskazuje, że w Grupie dług pomniejszony o stan środków pieniężnych jest około 1,77 razy większy od wypracowanego zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację i odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Wskaźnik płynności bieżącej, informujący o stopniu pokrycia zobowiązań bieżących aktywami obrotowymi, na koniec 2015 roku ukształtował się na poziomie 1,00, czyli jego wartość wzrosła o 0,02, co oznacza, że na koniec 2015 roku sytuacja płynnościowa Spółki nie uległa zmianie.

Tabela 8: Wskaźniki

		2015	2014	zmiana	% dynamika
ROE	%	(99,73)	2,05	(101,78)	-
ROA	%	(37,79)	1,14	(38,93)	-
Rentowność sprzedaży netto	%	(63,77)	2,93	(66,70)	-
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	x razy	0,62	0,44	0,18	40,91
Dług netto / EBITDA	x razy	1,77	1,57	0,20	12,74
Wskaźnik płynności bieżącej	x razy	1,00	0,98	0,02	2,04

5.3. Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe

Wyniki finansowe Grupy, jako podmiotu skoncentrowanego na działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, sprzedającej swój produkt na wolnym rynku hurtowym energii elektrycznej, w tym na Towarowej Gieldzie Energii, w pełni podlegają i są uzależnione od zachowania się wszystkich uczestników tego rynku, a te z kolei uzależnione są w dużej mierze od proponowanych bądź nowo wprowadzanych zmian legislacyjnych, mających przełożenie na krajowy rynek energii elektrycznej. Cena energii elektrycznej na rynku hurtowym kreowana jest bowiem przez wszystkie podmioty uczestniczące w obrocie na tym rynku, a pojedynczy uczestnik nawet o stosunkowo dużym udziale w rynku, nie jest w stanie samodzielnie istotnie wpłynąć na jej poziom.

Patrząc z punktu widzenia producenta energii elektrycznej, oceniając otoczenie zarówno od strony faktycznej jak i regulacyjnej, należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku, które mogą wpływać również na wyniki Spółki w przyszłości:

Oceniając od strony producenta należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku:

- utrzymujący się przyrost mocy w KSE w segmencie turbin wiatrowych,
- uczestnictwo Polski w międzyoperatorskich projektach, mających na celu budowę wspólnego europejskiego rynku w modelu Price Coupling of Regions,
- coraz częstsze okresy jesienno-zimowe ze średnimi temperaturami wyższymi od przeciętnych z lat poprzednich, prowadzące do zmniejszenia potencjału zapotrzebowania na energię elektryczną w tych okresach, oraz gorące i suche lata, powodujące zwiększenie zapotrzebowania na energię elektryczną,
- częste zmiany w otoczeniu prawnym nie tylko krajowym ale i na szczeblu unijnym oraz globalnym.

Stosunkowo niskie koszty zmienne wytwarzania energii elektrycznej przez spółki z Grupy oraz położenie geograficzne elektrowni Grupy, nadal sprawiają, że czynniki wymienione powyżej w umiarkowanym stopniu mogą obecnie wpływać na wielkość wolumenu produkowanej przez Grupę energii elektrycznej.

Grupa generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Analizując bieżące trendy rynkowe w kontekście poziomu cen energii elektrycznej na hurtowych rynkach energii, przyjrzyć należy się przede wszystkim cenom notowanym na Towarowej Giełdzie Energii, które jako najbardziej transparentne, stanowią podstawę ustalania warunków cenowych w umowach dwustronnych, zawieranych na bilateralnym rynku ofertowym (rynek OTC). Analizując notowania giełdowe, obserwuje się, że pomimo zanotowanego na początku 2016 roku, stopniowego wzrostu cen, zarówno na rynku terminowym jak i rynku SPOT, odnosząc poziomy notowanych cen do poziomów cenowych z końca 2015 roku, nadal wyłania się obraz stosunkowo niskich cen energii na TGE S.A. Obserwowane na początku roku wzrosty cen na giełdzie były efektem splotu kilku czynników, tj. trudnych warunków pogodowych, wzrostu ceny maksymalnej płaconej za rezerwę operacyjną z kwoty 37,28 PLN/MWh płatnej w roku poprzednim do 41,20 PLN/MWh płatnej od 1 stycznia 2016 roku oraz uruchomienia połączenia transgranicznego z Litwą. Analizując poziom notowań giełdowych w szerszej perspektywie czasowej i rynkowej, wskazać należy, że uzależniony jest on w istotny sposób od wielkości generacji wiatrowej, wielkości zdolności przesyłowych importowych na połączeniach energetycznych Polski ze Szwecją (SwePol Link) oraz Polski z Litwą (LitPol Link), sygnałów płynących z rynku uprawnień do emisji CO₂, stanu rezerw w Krajowym Systemie Energetycznym (KSE), a także warunków pogodowych. W ostatnich latach obserwujemy wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną w okresie letnim (ze względu na przyrost potencjału urządzeń chłodniczych), zwykle nakłada się to również na zmniejszenie rezerwy w KSE, związane z kampanią remontową, a także z nieplanowanymi awaryjnymi odstawieniami bloków wytwórczych, będących efektem trudności technicznych, związanych z chłodzeniem infrastruktury służącej produkcji energii elektrycznej. Doskonałym przykładem z analizowanego okresu, był miesiąc sierpień 2015 roku, kiedy wysokie temperatury powietrza, mała ilość opadów oraz liczne awaryjne odstawienia bloków energetycznych, doprowadziły do wprowadzenia na terenie kraju 20stego stopnia zasilania, co wiązało się z ograniczeniami w możliwościach poboru energii dla licznych odbiorców przemysłowych, a to w konsekwencji zmniejszyło potencjał zużycia energii w tym okresie oraz spowodowało dwudniowe rekordowe wzrosty cenowe na TGE S.A. Dodać należy, że w dalszym ciągu, bez względu na poziom notowań giełdowych, elektrownie Grupy utrzymują się w stosie wytwórców uczestniczących w pokrywaniu zapotrzebowania i bilansowania KSE.

Wśród czynników kształtujących ceny praw majątkowych, należy przyjrzyć się bliżej zmianom w otoczeniu regulacyjnym. Od dnia 30 kwietnia 2014 roku, obowiązuje nowelizacja Prawa energetycznego, która przedłużyła do końca 2018 roku system wsparcia dla wytwarzania energii w instalacjach wysokosprawnej kogeneracji (produkujących jednocześnie energię elektryczną i ciepło). Obecnie trwają prace prowadzone z inicjatyw Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych i Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie nad kontynuacją systemu wsparcia po 2018 roku i jak wynika z pierwszych informacji, ma to być system spójny z mechanizmem już wdrożonym w ustawie OZE, oparty na aukcjach, ale tylko w zakresie dodatkowych premii dla nowych producentów ciepła w kogeneracji. Uzyskiwane przez ZE PAK S.A. po wejściu w życie ustawy „czerwone certyfikaty”, ze względu na brak możliwości przenoszenia pomiędzy okresami rozliczeniowymi („bankowalności”) są na bieżąco sprzedawane po cenie giełdowej, która po wznowieniu systemu kształtuje się w okolicach kosztu opłaty zastępczej. W szerokokorozumianym otoczeniu formalno-prawnym, mającym wpływ na ceny świadectw pochodzenia z OZE (zielonych certyfikatów), również zachodzą nieustanne zmiany, mogące mieć wpływ na sytuację krajowych producentów energii uprawnionych do otrzymywania tych świadectw pochodzenia. W dalszym ciągu obserwujemy znaczącą nadpodaż na rynku zielonych certyfikatów, będącą prawdopodobnie konsekwencją opóźnienia w ich wydawaniu w poprzednich latach przez Prezesa URE. Obecnie ceny zielonych certyfikatów kształtują się na stosunkowo niskim poziomie, zbliżonym do 120 PLN/MWh, w stosunku do opłaty zastępczej będącej na poziomie 300,03 PLN/MWh. Nowa ustawa z 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii, która miała wejść w życie, w zakresie Rozdziału 4, od 1 stycznia 2016 roku, została przesunięta na 1 lipca 2016 roku. Ustawa OZE w zakresie rozdziału 4 wprowadzi nowe zasady i obowiązki dla energii odnawialnej, w tym m.in. wprowadzi system aukcyjny podzielony na dwa koszyki mocy – dla projektów o mocy do 1 MW i powyżej tej wielkości. Z procedur aukcyjnych wyłączone zostaną instalacje o mocy zainstalowanej powyżej 50 MW, co wykluczy udział w aukcji bloku dedykowanego w Elektrowni Konin, w następstwie czego ZE PAK S.A. pozostanie przy dotychczasowym sposobie uzyskiwania zielonych certyfikatów dla bloku biomasowego, przez okres następnych 12-tu lat. Ponadto Ustawa wprowadza nowe opłaty OZE na pokrycie kosztów wynikających z

zapisów nowej ustawy OZE w wysokości 2,51 PLN/MWh, liczone od wolumenu sprzedaży do odbiorców finalnych, oraz określi poziom wypełnienia obowiązku umorzenia zielonych certyfikatów w 2016 roku na 15%, dając przy tym możliwość wprowadzenia przez Ministra Gospodarki skokowo obowiązku do 20%, ale dopiero od 2017 roku, co prawdopodobnie, za około dwa do trzech lat, pozwoli rozładować powstałą nadpodaż certyfikatów na rynku i może doprowadzić do wzrostu ich cen.

Najważniejszym wydarzeniem na rynku uprawnień do emisji CO₂ w minionym roku było przyjęcie przez ministrów środowiska krajów członkowskich UE, propozycji utworzenia do 2019 roku mechanizmu rezerwy stabilizacyjnej (Market Stability Reserve – MSR), rozwiązania, które ma za cel bilansowanie podaży uprawnień do emisji, a to powinno przekładać się na wzrost ich cen. Od września 2015 roku trwają negocjacje w sprawie unijnego pakietu klimatycznego po 2020 roku. Dyskusja na temat przyszłości systemu EU ETS może mieć wpływ na zmienność cen na rynku carbon. Aktualnie po długofalowym postępującym wzroście cen, który dochodził do poziomu 8,8 EUR/EUA, w grudniu nastąpiła korekta cenowa i obecnie widoczne są spadki cen, nawet do poziomu poniżej 5 EUR/EUA. Głównych przyczyn tendencji spadkowych należy szukać w obniżce notowań towarów energetycznych, tj. ropy, energii elektrycznej czy gazu ziemnego i zwiększającej się korelacji cen uprawnień EUA z cenami na rynkach towarowych. Przyczyną może być również nadpodaż praw do emisji, której nie zdołała zniwelować interwencja polegająca na wycofaniu 900 mln EUA w ramach „backloadingu”, dodatkowo szybko rosnący udział źródeł OZE w generacji energii elektrycznej w niektórych krajach zachodniej Europy powoduje zmniejszenie zapotrzebowania na prawa do emisji ze strony wytwórców konwencjonalnych w tych krajach.

ZE PAK S.A. w 2016 roku otrzyma bardzo niewielką ilość darmowych uprawnień do emisji CO₂, oscylującą w granicach 150 tys. EUA, z czego większość wynika z przydziału na produkcję ciepła. Dlatego też, praktycznie cała ilość potrzebnych Grupie ZE PAK uprawnień do emisji musi zostać zakupiona na rynku pierwotnym (aukcje) oraz wtórnym (giełda ICE i kontrakty bilateralne). Od roku 2015 wielkość bezpłatnych uprawnień do emisji uzyskiwanych przez Grupę znacząco odbiega od ilości bezpłatnych jednostek otrzymywanych we wcześniejszych latach, oraz od przydziałów otrzymywanych przez innych głównych wytwórców energii w Polsce. Stąd temat uprawnień do emisji CO₂ ma niebagatelne znaczenie dla przewidywania wyników finansowych Grupy w kolejnych latach. Niższą ilość bezpłatnych jednostek emisji wiązać należy z opóźnieniem w rozpoczęciu realizacji jednej z inwestycji (bloku parowo-gazowego w Elektrowni Konin), która została uwzględniona w Krajowym Planie Inwestycyjnym, a tym samym nakłady na nią poniesione uprawniają do otrzymania jednostek EUA. Wspomnieć należy, że jednostki te Spółka otrzyma w następnych latach jeśli inwestycja zostanie zrealizowana.

Czynnikami nie pozostającym bez wpływu na sytuację polskiego sektora energetycznego jest „starzenie się” funkcjonujących obecnie jednostek wytwórczych. Zainstalowana moc, wiek i sprawność jednostek będą miały fundamentalny wpływ na zapewnienie bezpiecznej i stabilnej pracy Krajowego Systemu Energetycznego, gdyż jednostki te nadal stanowią regulacyjną i sterowalną rezerwę dla jednostek OZE. Kiedy w sierpniu 2015 roku zabrakło energii w polskim systemie elektroenergetycznym, odbiorcy po raz pierwszy, od 25 lat, odczuli skutki braku systemowych rozwiązań. Dodatkowo PSE S.A. ostrzega, że ograniczenia dostaw mogą się okresowo powtarzać, a po 2020 roku będziemy mogli odczuć poważne skutki braku mocy. Na początku bieżącego roku, nowo utworzone Ministerstwo Energii zajęło oficjalne stanowisko, stwierdzające potrzebę interwencji na rynku energii, która umożliwi budowę nowych elektrowni konwencjonalnych. Nie są jednak znane szczegóły potencjalnych rozwiązań w zakresie np. uruchomienia rynku mocy, nad którym to mechanizmem, za kadencji poprzedniego rządu, wykonano szereg prac. Wdrożenie rozwiązań w zakresie rynku mocy, mogłoby doprowadzić do przesunięć cenowych między dwoma towarami - energią i mocą, co w efekcie mogłoby skutkować, w przypadku energii - pokryciem jej krótkookresowych kosztów zmiennych, natomiast cena drugiego towaru, jakim byłaby moc, pokrywałaby koszty utrzymania, bądź budowy nowych aktywów wraz z minimalną marżą.

5.4. Zdarzenia o charakterze nietypowym mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe

W związku z zakończeniem prac związanych z testami na utratę wartości aktywów zgodnie z wymogami MSR 36, Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych w następujących ośrodkach generujących niezależne przepływy pieniężne („CGU”): CGU ZE PAK S.A. i CGU PAK KWBK S.A.. W pracach nad testami uwzględniono niekorzystną sytuację na rynku wytwarzania energii elektrycznej, konserwatywne prognozy kształtowania cen energii elektrycznej oraz związane z tym przewidywane w Grupie ograniczenia wielkości produkcji w okresie objętym testami. Wyniki testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych Grupy Kapitałowej wskazały na utratę wartości w wysokości 1 880 mln PLN, zmniejszając wynik finansowy o tę kwotę. Odpis aktualizujący nie wpłynął na wartość skonsolidowanego wyniku EBITDA.

Poza wyżej wymienionymi odpisami Spółka uwzględniła również wpływ na wyniki finansowe następujących zdarzeń jednorazowych o charakterze niepieniężnym, tj.: utraty wartości aktywa z tytułu podatku odroczonego w ZE PAK S.A.

i Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o. w łącznej kwocie 26 mln PLN oraz odpisu na aktywach górniczych spółki PAK Górnictwo Sp. z o.o. w kwocie 16,2 mln PLN.

6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

6.1. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK posiadają wystarczające zasoby środków pieniężnych do prowadzenia działalności gospodarczej, na bieżąco realizując zarówno wszystkie swoje zobowiązania o charakterze operacyjnym, ale także te zobowiązania, które wynikają z podpisanych umów finansowych oraz inwestycyjnych. Grupa zarządza bieżącymi zasobami finansowymi w elastyczny sposób, wykorzystując do tego celu modele analizy płynności gotówkowej oraz planując przyszłe przepływy pieniężne na podstawie sporządzanych okresowo prognoz finansowych w ujęciu krótko i długookresowym. Przy wykorzystaniu powyższych narzędzi, spółki z Grupy dokonują bieżącego monitoringu i analizy zapadalności należności i zobowiązań, dostosowując terminy oraz salda rachunków bankowych do wysokości przepływów pieniężnych. Nadwyżkami środków pieniężnych zarządza się wykorzystując inwestycje w bezpieczne instrumenty rynku finansowego, głównie lokaty bankowe.

6.2. Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Grupa posiada strategię rozwoju jak i dostosowany do niej plan inwestycyjny. Zamierzenia inwestycyjne uwzględniają obecnie panujące warunki w sferze legislacyjno-prawnej, gospodarczej jak i technologicznej. Przyjęty sposób realizacji przewidywanych inwestycji opiera się w głównej mierze na korzystaniu ze środków wypracowanych w toku bieżącej działalności jak i finansowaniu zewnętrznym. Spółki z Grupy przy planowaniu finansowania uwzględniają szereg czynników istniejących obecnie lub mogących wystąpić i mieć znaczący wpływ na realizowany program inwestycyjny. Przewidywana struktura finansowania poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych uwzględnia również poziom szeregu wskaźników finansowych takich jak np. wskaźniki zadłużenia czy płynności w taki sposób, aby uzyskać ich optymalne poziomy. W ocenie Grupy Kapitałowej ZE PAK obecnie przyjęte założenia w sferze inwestycji są realne do realizacji przy wykorzystaniu posiadanych i potencjalnych zasobów. Jednak należy podkreślić, że cały czas monitorowane są czynniki mające najistotniejszy wpływ na realizowany program inwestycyjny, w przypadku istotnych zmian jednego bądź kilku czynników spółki Grupy dokonują określonych korekt bądź istotnych zmian realizowanej strategii.

7. ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Kierunkowe działania wyznaczone przez Strategię Grupy

Grupa Kapitałowa ZE PAK prowadzi systematyczne analizy trendów cenowych, mechanizmów wspierających różne technologie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej oraz mega trendów związanych z obszarem działania firmy. Celem jest optymalizacja zamierzeń inwestycyjnych pod kątem rzeczowym oraz harmonogramów pracy urządzeń wytwórczych. Uzyskane wyniki pozwalają na wypracowanie modelu długofalowego funkcjonowania w warunkach uwidaczniających się niekorzystnych tendencji dla energetyki węglowej obejmujących zagrożenia wynikające z zaostrzających się unormowań środowiskowych jak i przewidywanych zmian miksu energetycznego Polski.

Krokiem do realizacji zamierzeń jest między innymi postępująca integracja działalności wydobywczej i wytwórczej pozwalająca na uzyskanie efektu synergii w całym łańcuchu technologicznym. Strategia Grupy zakłada koncentrację działalności pomocniczej w poszczególnych podmiotach zależnych wchodzących w skład Grupy w celu uzyskania efektu synergii w wyniku połączenia dotychczasowej działalności pomocniczej Grupy z działalnością pomocniczą kopalń. Po przeprowadzonej restrukturyzacji Grupy i podniesieniu efektywności wydzielonych działalności, strategia przewiduje możliwość sprzedaży wybranych spółek zależnych, niezwiązanych z działalnością podstawową, inwestorom branżowym lub finansowym, którzy zagwarantują świadczenie potrzebnego Grupie zakresu usług przez sprzedawane spółki.

Perspektywy funkcjonowania istniejących aktywów węglowych elektrowni określają konieczność dostosowania wydobycia i budowy nowych odkrywek w PAK KWBK S.A. oraz dostosowanie wydobycia węgla i uruchomienie procesu likwidacji kopalni Adamów. Elektrownia Adamów, objęta mechanizmem derogacyjnym ograniczonego odstępstwa w całym okresie eksploatacji posiada zgodę na funkcjonowanie z obecnymi standardami emisji przez okres 17,5 tys. godzin liczonych od 1 stycznia 2016 roku. Oznacza to, że na przełomie 2017 i 2018 roku elektrownia zostanie unieczynniona. Elektrownia Konin – część węglowa – może funkcjonować do połowy 2020 roku, gdyż objęta jest innym mechanizmem derogacyjnym tj. Przejściowym Planem Krajowym w myśl przepisów którego, będzie ona

zobowiązana do nieprzekraczania przydzielonych corocznie pułapów emisji zanieczyszczeń. Urządzenia wytwórcze w powyższych elektrowniach są wyeksploatowane technicznie i analizy nie wykazywały celowości ich modernizacji. Natomiast, sposób eksploatacji w okresie przejściowym został ściśle dopasowany do ich możliwości poprzez wybór dedykowanego odstępowania. Pozostałe aktywa węglowe zostały częściowo zmodernizowane i będą funkcjonować w perspektywie do 2030 roku.

Spółka jest świadoma zmian, przede wszystkim tych z obszaru legislacyjno-prawnego, zachodzących w otoczeniu. Regulacje prawne zmierzające do redukcji emisji CO₂, innych gazów (SO₂, NO_x) oraz przepisy dotyczące sektora odnawialnych źródeł energii to istotne wyzwania dla spółek z Grupy. Nadchodzące od 2021 roku, nowe regulacje środowiskowe wynikające z wprowadzenia konkluzji BAT (Best Available Technology) poszerzające katalog ograniczanych zanieczyszczeń, wymagają dalszych analiz odnośnie zakresu inwestycji dla uzyskania zgodności z tymi przepisami. Aby sprostać wymaganiom stawianym przez aktualne oraz przyszłe regulacje prawne dotyczące szeroko rozumianej ochrony środowiska Grupa planuje modyfikację portfela mocy wytwórczych. Atutem jest korzystna lokalizacja mocy wytwórczych w sąsiedztwie zasobów węgla, jak również gazociągów jamalskiego oraz Gustorzyn-Odolanów. Lokalizacja w rejonie Polski centralnej zapewnia możliwość wyprowadzenia mocy do systemu i poszerzenie działalności na obszar Polski północnej, który w skali kraju odznacza się znaczącym deficytem mocy. Celem jest dokończenie realizacji programu inwestycyjnego obejmującego zarówno modernizację posiadanych aktywów wytwórczych w Elektrowni Pątnów – bloki 3 i 4, jak i zastępowanie wyeksploatowanych jednostek wytwórczych jednostkami opartymi o nowoczesne technologie. Wykonanie zaplanowanych zadań inwestycyjnych pozwoli na ograniczenie ryzyka technologicznego, poprawienie sprawności wytwarzania, a poprzez dywersyfikację bazy paliwowej dobrze wpisze się w plany dążenia do niskoemisyjnej gospodarki Polski.

W ocenie Spółki osiągnięcie celów wyznaczonych w strategii uwarunkowane jest realizacją przyjętego programu inwestycyjnego. Poniżej scharakteryzowano krótko główne założenia planu inwestycyjnego.

Kluczowe projekty inwestycyjne w fazie realizacji inwestycji:

- W Elektrowni Pątnów : Kontynuacja procesu modernizacji bloków 3 i 4, obejmującego modernizację turbin kondensacyjnych, uruchomienie instalacji redukcji emisji tlenków azotu (NO_x) oraz wymianę lub modernizację elementów decydujących o sprawności bloków (w tym, między innymi, systemów nawęglania oraz chłodzenia) w celu poprawy bezpieczeństwa oraz sprawności wytwarzania energii elektrycznej, a tym samym obniżenia emisji CO₂ oraz zapewnienia możliwości eksploatacji bloków 1-5 co najmniej do roku 2030. Na przełomie 2015 i 2016 roku zakończono modernizację bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów I. Trwa potwierdzenie uzyskiwanych osiągnięć badaniami końcowymi - gwarancyjnymi. Modernizacja bloków 3 i 4 została zawieszona do czasu potwierdzenia, że zostaną wprowadzone systemowe rozwiązania gwarantujące ekonomiczną opłacalność funkcjonowania bloków konwencjonalnych.
- PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A.: Kontynuacja nakładów inwestycyjnych na prace związane z przygotowaniem niezbędnej dokumentacji do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopaliny z lokalnych złóż perspektywicznych. Ponadto, program inwestycyjny przewiduje kontynuację bieżących nakładów na utrzymanie obecnie eksploatowanych odkrywek Drzewce, Józwin, Tomisławice i Adamów do wyczerpania ich zasobów.

Kluczowe projekty inwestycyjne w fazie przygotowawczej w latach 2016-2019:

- W Elektrowni Konin: Uruchomienie wysokosprawnej jednostki wytwarzającej energię elektryczną i ciepło w drodze budowy bloku gazowo-parowego o mocy około 120 MWe i około 90 MWt oraz dodatkowego kotła szczytowo-rezerwowego opalanego gazem o mocy około 40 MWt, dedykowanego dla potrzeb dostaw ciepła dla miasta Konin, których oddanie do eksploatacji wstępnie planuje się na 2020 rok. W ubiegłym roku wykonano kolejne analizy ekonomiczne mające na celu potwierdzenie opłacalności budowy bloku, przy zmienionych założeniach odnośnie ścieżek cenowych energii elektrycznej i CO₂, w wyniku przyjęcia przez Komisję Europejską dalszych celów redukcyjnych w systemie ETS po roku 2020. Wystąpiono również do Urzędu Regulacji Energetyki o możliwość uzyskania wsparcia na produkcję energii elektrycznej w ramach wysokosprawnej kogeneracji. W celu dostosowania warunków odbioru ciepła przy zmianie źródła z węglowego na gazowe wynegocjowano nową umowę wieloletnią z dystrybutorem ciepła. ZE PAK S.A. posiada stosowne decyzje środowiskowe oraz budowlane. W grudniu ubiegłego roku zawarto umowę z PSE o przyłączenie bloku gazowo-parowego do sieci przesyłowej. Aktualnie trwa przetarg, w którym udział biorą potencjalni wykonawcy planowanej jednostki.
- W Elektrowni Adamów: Wybudowanie wysokosprawnego bloku gazowo-parowego wytwarzającego energię elektryczną w kondensacji o mocy około 400 MWe (wielkość bloku może ulec optymalizacji). Program inwestycji strategicznych dla ZE PAK S.A., uwzględniający założenia Polityki Energetycznej Polski obowiązującej w 2008 roku, był opracowany w okresie zapowiadającym korzystne warunki dla inwestycji w urządzeniu spalające gaz. Od tamtej pory do dnia dzisiejszego nie zaistniały w polskiej gospodarce warunki sprzyjające budowie projektowanego dla Elektrowni Adamów bloku parowo-gazowego. ZE PAK S.A. w

ściślejszej współpracy z Generalnym Projektantem - Energoprojektem Katowice, wykorzystując profesjonalne narzędzia, przeprowadził badania i analizy wolumenu produkcji energii z nowego bloku w poszczególnych latach, po oddaniu w kraju do eksploatacji bloków węglowych i gazowych, dla których decyzje o budowie już zapadły. Wyniki tych badań potwierdzają, że dopiero po 2020 roku pojawia się akceptowalne zapotrzebowanie na energię z projektowanego bloku parowo-gazowego w Elektrowni Adamów. W tej sytuacji ZE PAK S.A. zawieszona decyzje o rozwoju tego projektu. Jeżeli zostanie wprowadzony mechanizm rynku mocy w satysfakcjonującej postaci - a ZE PAK S.A. znajdzie się w gronie podmiotów, które pozyskają kontrakt - wówczas Spółka przystąpi do budowy bloku w Elektrowni Adamów.

Zgodnie z realizowaną polityką oraz praktyką rynkową przyjętą przez inne spółki z sektora energetyki, więcej przedsięwzięć inwestycyjnych jest analizowanych i przygotowywanych niż faktycznie realizowanych, w przyszłości mogą zostać podjęte decyzje o realizacji innych projektów niż wymienione wyżej przedsięwzięcia, przewidziane w dokumentach określających strategię Grupy.

Koszty realizacji Strategii

Zgodnie z szacunkami realizacja końcowego zawieszono etapu projektu modernizacji bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów wymaga nakładów inwestycyjnych rzędu 1,1 mld PLN wraz z kosztami finansowania, z czego 580 mln PLN pochodzić będzie z kredytu inwestycyjnego a reszta ze środków własnych. Spółka uzyskała kredyt inwestycyjny w wysokości 1,2 mld PLN przeznaczony na współfinansowania modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Kredyt został częściowo wykorzystany do współfinansowania zrealizowanych już prac modernizacyjnych na blokach 1 i 2. Obecnie trwają rozmowy z kredytodawcami zmierzające do zagwarantowania utrzymania możliwości współfinansowania prac modernizacyjnych dotyczących bloków 3 i 4, jednak decyzja o wznowieniu prac może zostać podjęta dopiero po wprowadzeniu takich rozwiązań systemowych, które zagwarantują rentowność podejmowanej inwestycji.

Budowa bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin będzie wymagać poniesienia nakładów rzędu 720 mln PLN (z uwzględnieniem szacowanych kosztów finansowania), przy czym powyższa kwota zostanie zaktualizowana w wyniku przeprowadzonych przetargów na dostawy urządzeń. Spółka planuje sfinansować jak największą część kosztów inwestycji ze źródeł zewnętrznych. Do czasu przeprowadzenia postępowań przetargowych na realizację obiektu oraz do czasu wynegocjowania warunków dostaw gazu do nowego bloku gazowo-parowego wszelkie wielkości charakteryzujące projekt inwestycyjny w Elektrowni Konin przyjmowane są na poziomach typowych dla tej klasy urządzeń.

Spółka PAK KWB Konin S.A. na nakłady inwestycyjne z tytułu nowych odkrywek do 2021 roku zamierza przeznaczyć kwotę 284 mln zł.

8. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU.

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 101 647 094,00 PLN i dzielił się na 50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2,00 PLN każda.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki według stanu wiedzy Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku

*Tabela 9: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku**

Akcjonariusz	szk. Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów
Zygmunt Solorz-Żak (pośrednio) poprzez:	26 200 867	51,55
– Elektrim S.A.	196 560	0,39
– Embud Sp. z o.o.	592 533	1,16
– IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	9 000 000	17,71

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

– Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10 004 001	19,68
– Argumenol Investment Company Limited	6 407 773	12,61
Nationale-Nederlanden OFE	5 068 410	9,97

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

Struktura akcjonariuszy Spółki została przedstawiona zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie zawiadomień przekazanych przez akcjonariuszy. Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania struktura akcjonariuszy wg wskazanego kryterium, zgodnie z wiedzą Spółki, przedstawiała się następująco:

Tabela 10: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień przekazania niniejszego raportu*

Akcjonariusz	szt.	%
	Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów
Zygmunt Solorz-Żak (pośrednio) poprzez:	26 200 867	51,55
– Elektrim S.A.	196 560	0,39
– Embud Sp. z o.o.	592 533	1,16
– IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	4 000 000	7,87
– Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10 004 001	19,68
– Argumenol Investment Company Limited	11 407 773	22,45
Nationale-Nederlanden OFE	5 068 410	9,97

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

Spółka nie posiada wiedzy o jakichkolwiek umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.2. Nabycie akcji własnych

W 2015 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

8.3. Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób zarządzających na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 11: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK S.A.		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK S.A.	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Aleksander Grad	0	0	0	0
Aneta Lato-Żuchowska	0	0	0	0
Adrian Kaźmierczak	0	0	0	0
Tomasz Zadroga	0	0	0	0
Zygmunt Artwik	0	0	0	0

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób nadzorujących na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 12: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK S.A.		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK S.A.	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Zygmunt Solorz-Żak	26 200 867	52 401 734	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Wojciech Piskorz	0	0	0	0
Leszek Wysłocki	0	0	0	0
Wiesław Walendziak	0	0	0	0
Ludwik Sobolewski	0	0	0	0
Lesław Podkański	0	0	0	0

8.4. System kontroli programu akcji pracowniczych

W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych, w związku z czym w Spółce nie istnieje system kontroli programu akcji pracowniczych.

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego przedstawione jest zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

9.1. Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego

W 2015 roku Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” (*Dobre Praktyki*), przyjętym Uchwałą Rady Nadzorczej GPW (*Rada Giełdy*) nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 roku, następnie zmienione Uchwałą Rady Giełdy nr 17/1249/2010 z dnia 19 maja 2010 roku, Uchwałą Rady Giełdy nr 15/1282/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 roku, Uchwałą Rady Giełdy nr 20/1287/2011 z dnia 19 października 2011 roku oraz Uchwałą Rady Giełdy nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 roku (z tym, że zmiany wprowadzone w 2012 roku weszły w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku).

Zarząd Spółki, w zakresie kompetencji przyznanych mu przez Statut i powszechnie obowiązujące przepisy prawne, dokłada należytej staranności w celu przestrzegania przez Spółkę w możliwie najszerszym zakresie Dobrych Praktyk. Ilość oraz zakres zasad, od stosowania których odstąpiono w 2015 roku pozostała na tym samym poziomie co w roku poprzednim. Zarząd Spółki dokłada szczególnych starań, aby polityka informacyjna Spółki wobec inwestorów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych stanowiąca realizację wytycznych zawartych w Dobrych Praktykach była zgodna z ich oczekiwaniami. Ponadto, z przyczyn niezależnych od Spółki nie wszystkie zasady zawarte w Dobrych Praktykach są stosowane.

Tekst Dobrych Praktyk jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. pod adresem (<http://corp-gov.gpw.pl>).

9.2. Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono

Poniżej wyszczególniono zasady ładu korporacyjnego, których Spółka nie dotrzymała w ramach swojej działalności w 2015 roku wraz z wyjaśnieniem stanowiska Spółki w każdym wyszczególnionym odstępstwie.

Rekomendacja I.5 Dobrych Praktyk

Spółka powinna posiadać politykę wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania. Polityka wynagrodzeń powinna w szczególności określać formę, strukturę i poziom wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających. Przy określaniu polityki wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających spółki powinno mieć zastosowanie zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 roku (1009/385/WE).

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.5 Dobrych Praktyk:

Spółka nie zastosowała wyżej wymienionej rekomendacji w odniesieniu do członków organów zarządzających i nadzorujących. Zgodnie ze Statutem Spółki zarówno wynagrodzenie, jak i pozostałe warunki zatrudnienia danego członka Zarządu Spółki, uchwalane są indywidualnie przez Radę Nadzorczą. Zasady dotyczące wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalone są przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki w formie uchwał. Podstawowym kryterium przy ustalaniu wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorujących są ich kompetencje, umiejętności i zakres odpowiedzialności.

Spółka pragnie podkreślić, że wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Spółki oraz inne świadczenia przyznane takim osobom w ciągu danego roku obrotowego są publikowane przez Spółkę w raporcie rocznym.

Spółka stoi na stanowisku, że prowadzi przejrzystą politykę dotyczącą wynagrodzeń.

Rekomendacja I.9 Dobrych Praktyk

GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniały one zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach, wzmacniając w ten sposób kreatywność i innowacyjność w prowadzonej przez spółki działalności gospodarczej.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.9 Dobrych Praktyk:

Spółka nie w pełni stosowała się do powyższej zasady. Do dnia 2 października 2015 roku w Zarządzie Spółki panowała równowaga pod względem płci. Na dzień 31 grudnia 2015 jak i na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania w Zarządzie Spółki zasiada 4 mężczyzn i jedna kobieta. Natomiast w Radzie Nadzorczej zasiadają wyłącznie mężczyźni. Spółka pragnie jednak zapewnić, iż przy wyborze osób zarządzających i nadzorujących Spółki decydujące znaczenie mają obiektywne kryteria takie jak: wiedza, doświadczenie, kompetencje i umiejętności potrzebne do pełnienia powierzanych funkcji. Przytoczone kryteria w najwyższym stopniu zapewniają efektywne i sprawne funkcjonowanie Spółki oraz realizację przyjętej strategii.

Zasada II.1.1) Dobrych Praktyk

Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, oprócz informacji wymaganych przez przepisy prawa: podstawowe dokumenty korporacyjne, w szczególności statut i regulaminy organów spółki,

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady II.1.1) Dobrych Praktyk:

Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej Statut, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Spółka nie zamieściła Regulaminu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ponieważ taki dokument nie został jeszcze przyjęty, jednak z chwilą przyjęcia zostanie również zamieszczony, dopełniając tym samym powyższej zasady w pełni.

Rekomendacja I.12 Dobrych Praktyk:

Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Zasada II.1.9a) Dobrych Praktyk

Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, oprócz informacji wymaganych przez przepisy prawa: zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo,

Zasad IV.10 Dobrych Praktyk:

Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającego na:

- 1) transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.12, zasady II.1.9a oraz zasady IV.10 Dobrych Praktyk:

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia Spółki, zgodnie z którymi zdecydowana większość akcjonariuszy Spółki uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia bezpośrednio jak również fakt, że rejestrowanie przebiegu walnego zgromadzenia oraz zapewnienie możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej mogłoby się wiązać ze znacznymi kosztami oraz potencjalnymi trudnościami natury organizacyjno-technicznej i prawnej, Spółka nie rejestruje i nie transmituje przebiegu walnego zgromadzenia.

Statut Spółki przewiduje możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku Walnego Zgromadzenia, poza miejscem jego odbywania, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza.

Spółka stoi na stanowisku, że decyzja o wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej podczas Walnego Zgromadzenia uzależniona jest od zgłoszenia takiej potrzeby ze strony szerszego grona akcjonariuszy Spółki. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby Spółka rozważy wszelkie możliwości oraz dostępne rozwiązania, w oparciu m.in. o praktykę rynkową.

9.3. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych Spółki, jak i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej, odbywa się z zastosowaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, takich jak: procedury wewnętrzne obowiązujące w Spółce, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji i sporządzania sprawozdań oraz mechanizmy ich ochrony, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny oraz inne elementy kontroli.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy odbywa się w sposób uporządkowany, na bazie obowiązującej w Spółce i Grupie struktury organizacyjnej. Wdrożone w Spółce i Grupie narzędzia rachunkowości zarządczej oraz systemy informatyczne wykorzystywane do rejestracji zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych dają podstawę do oceny, iż sprawozdania finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdania Grupy sporządzane są w sposób rzetelny oraz zawierają wszystkie istotne dane niezbędne do ustalenia sytuacji finansowej i majątkowej Spółki i Grupy.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą: Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską, polityka rachunkowości zgodna z MSSF Grupy Kapitałowej ZE PAK, ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, procedura zamykania ksiąg rachunkowych w Grupie Kapitałowej oraz wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nałożone przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie podjęła jeszcze decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Grupie w standardach MSSF. Dlatego proces sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie odbywa się dwuetapowo. Najpierw wszystkie spółki Grupy sporządzają swoje sprawozdania jednostkowe w polskich standardach rachunkowości. Sprawozdania te są zatwierdzane przez zarządy spółek i o ile spełniają warunki podlegają badaniu. Następnie spółki dla celów konsolidacji Grupy, przekształcają sprawozdania jednostkowe, na bazie uzgodnionej dla Grupy polityki rachunkowości według MSSF stosując tzw. arkusze przejścia do sprawozdań już w standardach MSSF. Tak przygotowane sprawozdania jednostkowe są podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy powstaje w oparciu o system informatyczny SAP BPC. W ramach systemu funkcjonuje wydzielona jednostka centralna w spółce dominującej połączona z wydziałami księgowości w poszczególnych spółkach córkach. Proces konsolidacji rozpoczyna jednostka centralna otwierając dostęp spółkom dla wprowadzania danych do systemu, oczywiście spółki zależne posiadają możliwość dostępu do swoich danych historycznych w każdym momencie, ale bez możliwości ich korekty. Jednostka centralna na bieżąco monitoruje wprowadzanie danych przez spółki. Po wprowadzeniu danych jednostkowych centrala rozpoczyna proces konsolidacji. Proces ten opiera się o zdefiniowane reguły biznesowe, które określają treści korekt konsolidacyjnych. Dodatkowo proces konsolidacji w razie potrzeby dopuszcza możliwość wprowadzania przez centralę korekt ręcznych. Efektem zakończenia procesu konsolidacji jest kompletny pakiet sprawozdania finansowego wraz z notami objaśniającymi w plikach Excel, które po sprawdzeniu są następnie eksportowane do pliku Word.

Zarząd jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami

Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki i Grupy sprawuje Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Za organizację prac związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych odpowiedzialny jest Główny Księgowy Spółki kierujący Departamentem Rachunkowości i Sprawozdawczości, który podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu Spółki.

Skuteczny system kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sprawozdawczości finansowej jest zapewniony dzięki:

- przygotowaniu procedur określających zasady i podział odpowiedzialności za sporządzanie sprawozdań finansowych,
- ustaleniu zakresu raportowania na bazie obowiązujących Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- opracowaniu, wdrożeniu i sprawowaniu nadzoru nad stosowaniem w spółkach z Grupy Kapitałowej spójnych zasad rachunkowości oraz
- półrocznym przeglądom i rocznym badaniom publikowanych sprawozdań finansowych ZE PAK S.A. i Grupy Kapitałowej przez niezależnego audytora.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają niezależnemu badaniu oraz przeglądowi przez zewnętrznych biegłych rewidentów, którzy wyrażają opinię o rzetelności, prawidłowości i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność.

Badania przeprowadzane są stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

W szczególności badania obejmują sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę i Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie – w sposób wrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Wyniki finansowe Spółki i Grupy są na bieżąco monitorowane w trakcie roku obrotowego oraz podlegają ocenie okresowej dokonywanej przez Radę Nadzorczą. Na regularnych posiedzeniach Rady Nadzorczej Zarząd Spółki przedkłada informacje na temat aktualnej sytuacji finansowej Spółki i Grupy ZE PAK.

Zadaniem Spółki i Grupy jest sporządzenie takiego sprawozdania finansowego, obejmującego dane liczbowe i objaśnienia słowne, które:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej na dany dzień, jak też jej wyniku finansowego za dany okres,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, to jest zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych a także na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Spółka oraz Grupa posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, określoną w art. 10 ustawy o rachunkowości. Zastosowane zasady rachunku kosztów, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz z przepisami ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia rachunkowości Spółki i Grupy ciąży na Zarządzie. Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. System ten, podobnie jak wyżej opisany system konsolidacji sprawozdań, zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Prowadzona ewidencja umożliwia ustalenie wyniku finansowego, podatku VAT oraz innych zobowiązań budżetowych. Ewidencja księgową zapewnia poprawność i kompletność zapisów. Chronologia zdarzeń gospodarczych jest przestrzegana. Zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlają stan rzeczywisty, dane są wprowadzane kompletnie i poprawnie, na podstawie zakwalifikowanych do zaksięgowania

dowodów księgowych. Zapewniona jest ciągłość zapisów oraz poprawność działania stosowanych procedur. Dowody księgowe odpowiadają wymogom ustawy o rachunkowości. Księgi rachunkowe są przechowywane w siedzibie Spółki. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych. System posiada dokumentację zarówno w części dotyczącej użytkowników końcowych, jak i w części technicznej. Dokumentacja systemu podlega okresowej weryfikacji i aktualizacji. Spółka wdrożyła rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkownika i ochrony systemów zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków i czynności.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Plany audytu tworzone są na bazie analiz ryzyka. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi Spółki. Informacje z działalności audytu wewnętrznego stanowią także przedmiot prac Komitetu Audytu.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządcza podlega ocenie pod kątem racjonalności informacji w nich zawartych, w szczególności w kontekście analizy odchyień od założeń przyjętych w planach finansowych.

9.4. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

W poniższej tabeli wyszczególniono akcjonariuszy posiadających znaczące pakiety akcji, zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie przesłanych Spółce zawiadomień.

*Tabela 13: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji zgodnie ze stanem wiedzy Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień przekazania niniejszego raportu.**

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
Zygmunt Solorz-Żak*(pośrednio) poprzez: Elektrim S.A., Embud Sp. z o.o., IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, Argumenol Investment Company Limited.	26 200 867	51,55%	26 200 867	51,55%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny**	5 068 410	9,97%	5 068 410	9,97%

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne.

9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Spółki jak i innymi dokumentami wewnętrznymi Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma żadnych ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu.

9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności papierów wartościowych Spółki.

9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Zarząd Spółki składa się z 3 do 6 członków powoływanych na wspólną kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu. Liczbę członków Zarządu oraz ich funkcje ustala Rada Nadzorcza. Kadencja Zarządu trwa pięć lat. Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym. Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu mogą być odwołani lub zawieszani w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd działa w oparciu o Regulamin Zarządu, który określa szczegółowo tryb działania Zarządu. Regulamin ustala Zarząd, a zatwierdza uchwałą Rada Nadzorcza.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- 1) uchwalanie i zmiana regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zaciąganie kredytów i pożyczek,
- 3) ustanowienie prokury,
- 4) udzielanie gwarancji kredytowych i poręczeń majątkowych,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym.
- 6) decyzje w sprawach, których wartość przekracza 500 000,00 PLN. Wartość transakcji wyrażonych w innych walutach obcych podlega przeliczeniu według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na dzień podjęcia uchwały.

Uchwały Zarządu wymagają także sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 do 14 członków powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Rady Nadzorczej trwa pięć lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie przed wyborem członków Rady Nadzorczej na nową kadencję określa liczbę członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Sekretarza Rady, Zastępcę Przewodniczącego lub, jeśli uzna to za zasadne, dwóch Zastępców Przewodniczącego.

W skład Rady Nadzorczej powinno wchodzić dwóch członków spełniających kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej”). Kandydat na Niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu kryteriów niezależności.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do uprawnień Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) zatwierdzanie regulaminu Zarządu Spółki i opiniowanie regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalanie zasad wynagradzania Zarządu oraz wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu Spółki,
- 3) powoływanie i odwoływanie w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu,
- 4) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu lub całego Zarządu,
- 5) delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu Spółki w razie zawieszenia członków Zarządu, czy też całego Zarządu,
- 6) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- 7) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- 8) ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,
- 9) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 7 i 8,

- 10) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej,
- 11) opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd będących przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 12) zatwierdzanie wieloletnich programów działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK, w tym strategii działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK, opracowywanych przez Zarząd, oraz
- 13) zatwierdzanie rocznych programów działania Spółki oraz rocznych programów działania grupy kapitałowej Spółki, w szczególności obejmujących plany produkcji oraz przychodów, plany kosztów rodzajowych, plany kosztów jednostkowych, plany wynagrodzeń, plany inwestycyjne oraz plany remontów i serwisowania.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie Zarządowi zgody na:

- 1) uczestniczenie w innych spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów w innych spółkach,
- 2) tworzenie oddziałów za granicą,
- 3) wypłatę zaliczki na poczet dywidendy,
- 4) dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązania, z wyjątkiem:
 - a) czynności przewidzianych w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą rocznym programie działania Spółki, lub
 - b) czynności skutkującej zaciągnięciem zobowiązania o wartości do 1 000 000 PLN, w tym także udzielanie poręczeń lub gwarancji oraz wystawianie lub poręczanie weksli,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 1 000 000 PLN,
- 6) zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
- 7) wskazywanie przez Zarząd osób do pełnienia funkcji w organach spółek i innych podmiotów, w których Spółka uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio, oraz
- 8) ustalanie przez Zarząd sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników w spółkach, w stosunku do których Spółka jest spółką dominującą lub powiązaną w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, w sprawach:
 - a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jak również dokonanie innych czynności związanych z nabyciem lub rozporządzeniem składnikami majątku spółki, stanowiących przedmiot obrad Walnego Zgromadzenia lub Zgromadzenia Wspólników,
 - b) rozwiązania i likwidacji spółki,
 - c) zmiany statutu lub umowy spółki,
 - d) połączenia, podziału lub przekształcenia spółki, oraz
 - e) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

9.9. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Rok obrotowy 2015 Zarząd Spółki rozpoczął w następujących składzie:

- 1) Katarzyna Muszkat – Prezes Zarządu,
- 2) Anna Striżyk – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Piotr Jarosz – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Sławomir Sykucki - Wiceprezes Zarządu.

Na posiedzeniu w dniu 2 października 2015 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła Uchwały w sprawie o odwołaniu ze składu Zarządu Spółki następujących osób:

- 1) Katarzyna Muszkat – Prezes Zarządu,
- 2) Anna Striżyk – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Piotr Jarosz – Wiceprezes Zarządu.

Ponadto Pan Sławomir Sykucki złożył rezygnację z pełnienia stanowiska Wiceprezesa Zarządu Spółki z dniem 2 października 2015 roku.

Na tym samym posiedzeniu, tj. 2 października 2015 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. powołała do Zarządu Spółki następujące osoby:

- 1) Janusz Kaliszuk – Prezes Zarządu;
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu;
- 3) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu;
- 4) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Przed podjęciem uchwały o powołaniu w skład Zarządu Spółki Pan Tomasz Zadroga złożył oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej ZE PAK S.A. ze skutkiem natychmiastowym.

W dniu 30 października 2015 roku Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Zygmunta Artwika w skład Zarządu Spółki i powierzeniu mu funkcji Wiceprezesa Zarządu.

Od dnia 30 października 2015 roku Zarząd Spółki funkcjonował w następującym pięcioosobowym składzie:

- 1) Janusz Kaliszuk – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Z dniem 16 listopada 2015 roku Pan Janusz Kaliszuk złożył rezygnację ze stanowiska Prezesa Zarządu Spółki. W związku z zaistniałą sytuacją w dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki.

Od dnia 17 listopada 2015 roku skład Zarząd Spółki przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Piskorz – Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Zarząd Spółki działa na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 roku „Kodeks spółek handlowych” i innych przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz Regulaminu Zarządu ZE PAK S.A.

W 2015 roku Zarząd ZE PAK S.A. odbył 46 posiedzenia, podczas których uchwalono i podjęto szereg udokumentowanych w protokołach decyzji. W okresie sprawozdawczym Zarząd podjął łącznie 314 uchwał. Wszystkie uchwały i polecenia Zarządu ZE PAK S.A. zostały wykonane lub są w trakcie realizacji przez odpowiednie merytoryczne komórki organizacyjne Spółki.

Po zakończeniu okresu bilansowego, na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2016 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła Uchwałę w sprawie powołania Pana Aleksandra Grada w skład Zarządu Spółki z dniem 18 lutego 2016 roku i powierzyła mu funkcję Prezesa Zarządu.

Od dnia 18 lutego 2016 roku Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- 1) Aleksander Grad – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza

W okresie sprawozdawczym miały miejsca niżej wymienione zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Rok obrotowy 2015 Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. rozpoczęła w następującym składzie:

- 1) Zygmunt Solorz-Żak – Przewodniczący,
- 2) Henryk Sobierajski – Zastępca Przewodniczącego,
- 3) Wojciech Piskorz – Sekretarz,
- 4) Leszek Wysocki,
- 5) Lesław Podkański,

- 6) Ludwik Sobolewski,
- 7) Tomasz Zadroga,
- 8) Wiesław Walendziak.

W dniu 2 października 2015 roku - przed podjęciem przez Radę Nadzorczą uchwały o powołaniu w skład Zarządu Spółki - Pan Tomasz Zadroga złożył oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem natychmiastowym.

W dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki. W związku z powyższym, na czas trwania ww. delegacji prawa i obowiązki Pana Wojciecha Piskorza wynikające z uczestnictwa w Radzie Nadzorczej były zawieszane.

Członkami Rady Nadzorczej spełniającymi kryteria niezależności są Ludwik Sobolewski i Lesław Podkański.

Wykonując swoje kodeksowe i statutowe obowiązki Rada Nadzorcza odbyła w 2015 roku pięć posiedzeń podejmując łącznie 39 uchwał. Rada Nadzorcza wykonała statutowy obowiązek odbycia posiedzenia w każdym kwartale.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza sprawowała kolegialnie stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej dziedzinach działalności. Rada Nadzorcza koncentrowała się przede wszystkim na następujących zagadnieniach:

- 1) ocenie sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy 2014,
- 2) zaopiniowaniu nowej struktury organizacyjnej Spółki,
- 3) zatwierdzeniu budżetu Spółki na rok 2015 i kontroli jego realizacji, a w szczególności uwarunkowaniach w zakresie produkcji energii i wynikach osiągniętych przez Spółkę z tytułu sprzedaży energii elektrycznej własnej i obcej, w tym wytworzonej w odnawialnych źródłach energii,
- 4) opiniowaniem wniosków składanych przez Zarząd w sprawach dotyczących bieżącej działalności Spółki;
- 5) zmianach w składzie Zarządu ZE PAK S.A.;
- 6) projekcie budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin.

W roku obrotowym 2015 Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. odbył trzy posiedzenia podejmując na nich łącznie 1 uchwałę. W trakcie odbytych posiedzeń Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. omówił z biegłym rewidentem m.in. wyniki badań sprawozdań finansowych za rok 2014 i przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych za 2015 rok. Komitet Audytu zajmował się również sprawą wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych sporządzanych za rok 2015 oraz kwestiami związanymi z zarządzaniem ryzykiem i funkcjonowaniem audytu wewnętrznego w Spółce.

9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w przypadkach wskazanych w Kodeksie Spółek Handlowych oraz w Statucie Spółki. Walne Zgromadzenie, co do zasady zwoływane jest przez Zarząd Spółki i obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. W przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez podmiot lub organ inny niż Zarząd Spółki, Zarząd zobowiązany jest współdziałać z tym podmiotem bądź organem w celu dokonania wszelkich czynności określonych prawem koniecznych do zwołania, organizacji oraz przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Od dnia pierwszego notowania akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Walne Zgromadzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza Spółki.

Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie lub w siedzibie Spółki.

Walne Zgromadzenie ZE PAK S.A. zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Materiały udostępnione akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym projekty uchwał proponowanych do przyjęcia, jak również inne istotne materiały Spółka udostępnia na stronie internetowej <http://ri.zepak.com.pl/>.

Do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenia absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- 2) podział zysku albo pokrycie strat,
- 3) zmiana przedmiotu działalności Spółki,
- 4) zmiana Statutu Spółki,
- 5) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- 6) upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych w celu umorzenia,
- 7) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 8) ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- 9) łączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- 10) rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- 11) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- 12) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego
- 13) tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki,
- 14) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 15) zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 16) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, oraz
- 17) użycie kapitału zakładowego.

Czynne prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przez datą Walnego Zgromadzenia. Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez niego imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, które wystawione jest przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi reprezentującemu co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku Walnego Zgromadzenia Spółki. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Spółki.

Akcjonariusz występujący z żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien wykazać posiadanie odpowiedniej liczby akcji na dzień złożenia żądania załączając do żądania świadectwo depozytowe wystawione przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki może przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy z akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu może podczas Walnego Zgromadzenia Spółki zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są większością 75% głosów oddanych, chyba, że Kodeks Spółek Handlowych stanowi inaczej. Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

9.11. Opis zasad zmian Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, wymagają od Walnego Zgromadzenia podjęcia stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Walne Zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą Spółki do ustalenia tekstu jednolitego zmienionego statutu bądź wprowadzenia zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale walnego zgromadzenia. Zmiany Statutu obowiązują od chwili wpisania do rejestru przedsiębiorców.

9.12. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

W Zespole Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. system wynagrodzeń oparty jest na Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZE PAK S.A. z dnia 24 września 1993 roku (ZUZP). Przepisom ZUZP nie podlegają tylko członkowie Zarządu, główny księgowy oraz kluczowi menedżerowie.

Podstawowymi składnikami wynagrodzenia dla pracowników zawartymi w ZUZP są indywidualna miesięczna płaca zasadnicza, miesięczna premia regulaminowa, premia roczna, odprawa emerytalno-rentowa oraz dodatki. Pracownicy mają także prawo do nagród z funduszu prezesa i świadczeń socjalnych, jak również prawo przystąpienia do Pracowniczego Programu Emerytalnego (PPE).

Zasady wynagrodzenia kluczowych menedżerów określa zarząd w indywidualnych umowach. Podstawowym składnikiem wynagrodzenia jest płaca zasadnicza. Kluczowi menedżerowie są ponadto uprawnieni do nagrody rocznej (bonusa), której wysokość jest podzielona na część uznaniową, której przyznanie zależy od oceny Zarządu stopnia realizacji indywidualnych zadań oraz część współczynnikową zależną od osiągnięcia określonego współczynnika ekonomicznego (od 1 stycznia 2016 roku bonus został zastąpiony nagrodą uznaniową przyznawaną decyzją Zarządu). Kluczowi menedżerowie uprawnieni są również do niektórych składników z ZUZP.

Członkowie Zarządu ZE PAK S.A. wynagradzani są na podstawie zapisów indywidualnych umów o zarządzanie, których treść kształtuje Rada Nadzorcza Spółki. Nie ma dodatkowo innych regulaminów czy innych dokumentów kreujących zasady wynagradzania Zarządu. Członkowie Zarządu mają prawo do miesięcznego wynagrodzenia. Może być im także przyznana nagroda uznaniowa. Mogą także przystąpić do PPE. W przypadku odwołania ze składu Zarządu, przewidziana jest wypłata odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Odprawa nie przysługuje w przypadku, gdy odwołanie nastąpi z przyczyn dotyczących odwoływanego członka Zarządu, szczególnie z przyczyn wymienionych w art. 52 kodeksu pracy.

W Spółce nie funkcjonuje żaden program motywacyjny ani premiowy oparty na kapitale Spółki.

Tabela 14: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2015 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2015 roku

Imię i nazwisko członka Zarządu	tys. PLN Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę	tys. PLN Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez podmioty zależne Spółki	tys. PLN Razem:	tys. PLN w tym zmienne składniki wynagrodzenia*
Wojciech Piskorz	0,0	1,2	1,2	1,2
Aneta Lato-Żuchowska	0,0	1,0	1,0	1,0
Adrian Kaźmierczak	390,0	1,8	391,8	61,0
Tomasz Zadroga	88,0	0,4	88,4	0,4
Zygmunt Artwik	0,0	0,5	0,5	0,5
Janusz Kaliszcyk	0,0	0,0	0,0	0,0
Katarzyna Muszkat	1 509,0	0,7	1 509,7	819,5
Anna Striżyk	1 120,1	58,9	1 179,0	597,0
Piotr Jarosz	925,4	32,9	958,3	464,2
Sławomir Sykucki	10,0	614,3	624,3	60,3
Razem	4 042,5	711,7	4 754,2	2 005,1

* Do zmiennych składników wynagrodzenia zaliczono: nagrody i premie, odprawy z tytułu odwołania z Zarządu, ekwiwalenty za urlop, odprawy emerytalne oraz wynagrodzenia za udział w posiedzeniach rad nadzorczych.

Tabela 15: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2015 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2015 roku

Imię i nazwisko członka Zarządu	tys. PLN Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę	tys. PLN Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez podmioty zależne Spółki	tys. PLN Razem
Wojciech Piskorz	0,1	0,0	0,1
Aneta Lato-Żuchowska	0,2	0,0	0,2

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Adrian Kaźmierczak	24,5	0,0	24,5
Tomasz Zadroga	0,2	0,0	0,2
Zygmunt Artwik	0,2	0,0	0,2
Janusz Kaliszczak	0,4	0,0	0,4
Katarzyna Muszkat	63,9	0,0	63,9
Anna Striżyk	57,6	0,0	57,6
Piotr Jarosz	44,8	0,0	44,8
Sławomir Sykucki	0,1	0,6	0,7
Razem	192,0	0,6	192,6

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Zarządu w 2015 roku wyniosła 4 946,8 tys. PLN. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. są wynagradzani na podstawie Uchwały nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21 lutego 2013 roku, które ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 15 tys. PLN, a dla pozostałych członków w wysokości 10 tys. PLN.

Tabela 16: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2015 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2015 roku

Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
	Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Razem
Zygmunt Solorz-Żak	180,0	0,0	180,0
Henryk Sobierajski	120,0	0,0	120,0
Wojciech Piskorz	110,0	0,0	110,0
Leszek Wysłocki	120,0	0,0	120,0
Lesław Podkański	120,0	0,0	120,0
Wiesław Walendziak	120,0	0,0	120,0
Tomasz Zadroga	100,5	0,0	100,5
Ludwik Sobolewski	120,0	0,0	120,0
Razem	990,5	0,0	991,1

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Rady Nadzorczej w 2015 roku wyniosła 991,1 tys. PLN. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

10. SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ GRUPY

10.1. Zaangażowanie w kwestie środowiskowe

Eksploatacja pokładów węgla brunatnego i produkcja z niego energii elektrycznej nieuchronnie wiąże się z ingerencją w środowisko naturalne. Jednak jednym z nadrzędnych celów działalności Grupy ZE PAK jest minimalizowanie lub zapobieganie, na ile to możliwe, negatywnym skutkom oddziaływania na środowisko. Działalność prowadzona przez Grupę oddziałuje na środowisko naturalne, w szczególności poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie i przetwarzanie odpadów, korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi. Oddziaływanie to, regulowane jest przez obowiązujące przepisy o ochronie środowiska. W związku z prowadzoną działalnością, spółki z Grupy ZE PAK posiadają szereg pozwoleń środowiskowych, w tym pozwolenia zintegrowane, regulujące operacyjne i środowiskowe aspekty głównych i pomocniczych instalacji. Ponadto, Grupa posiada pozwolenia na eksploatację instalacji nieobjętych zezwoleniami zintegrowanymi, w tym pozwolenia wodnoprawne i pozwolenia na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów. Wszystkie zobowiązane spółki z Grupy wywiązują się z obowiązków w zakresie

sprawozdawczości do odpowiednich urzędów oraz wnoszą terminowo stosowne opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska.

Ochrona powietrza

W 2015 roku generalnie roczne i miesięczne wielkości emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza: SO₂, NO_x, CO, CO₂ i pyłu z instalacji spalania paliw w ZE PAK S.A. i Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o. nie przekraczały dopuszczalnych poziomów określonych w Pozwoleniach Zintegrowanych, z wyjątkiem średnich miesięcznych stężeń pyłu w miesiącach: styczeń, luty, marzec, maj, listopad i grudzień w Elektrowni Adamów. Przekroczenia standardu emisji pyłu w Elektrowni Adamów były spowodowane spalaniem węgla brunatnego charakteryzującego się niską jakością, z wyższą zawartością popiołu i piasku. Elektrofiltry zainstalowane w Elektrowni Adamów zgodnie z założeniami powinny odpopielać spaliny ze spalania węgla brunatnego o zawartości popiołu wraz z piaskiem na określonym poziomie. Parametry węgla dostarczanego w 2015 roku do Elektrowni Adamów z odkrywek Adamów i Koźmin odbiegały od założeń w wyżej wymienionych miesiącach.

Na kominach wszystkich instalacji spalania paliw w Grupie zainstalowane są systemy ciągłego monitoringu emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na podstawie rozliczenia rocznego z dotrzymania standardów emisyjnych należy stwierdzić, że:

- w Elektrowni Pątnów I – nie wystąpiły żadne przekroczenia wielkości dopuszczalnych stężeń SO₂, NO_x, oraz pyłu (przy pracy dwóch instalacji odsiarczania spalin),
- w Elektrowni Adamów – zanotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości 48-godzinnych stężeń pyłu (102 razy) i średnich stężeń miesięcznych w: styczniu, lutym, marcu, maju, listopadzie i grudniu. Prognozowana opłata karna to kwota 1,2 mln PLN,
- w Elektrowni Konin: w części kolektorowej i na kotle spalającym biomasę nie wystąpiły żadne przekroczenia wielkości dopuszczalnych stężeń SO₂, NO_x i pyłu,
- w Elektrowni Pątnów II – zanotowano przekroczenia średniodobowych wartości stężeń NO_x (1 raz) oraz stężeń SO₂ (1 raz).

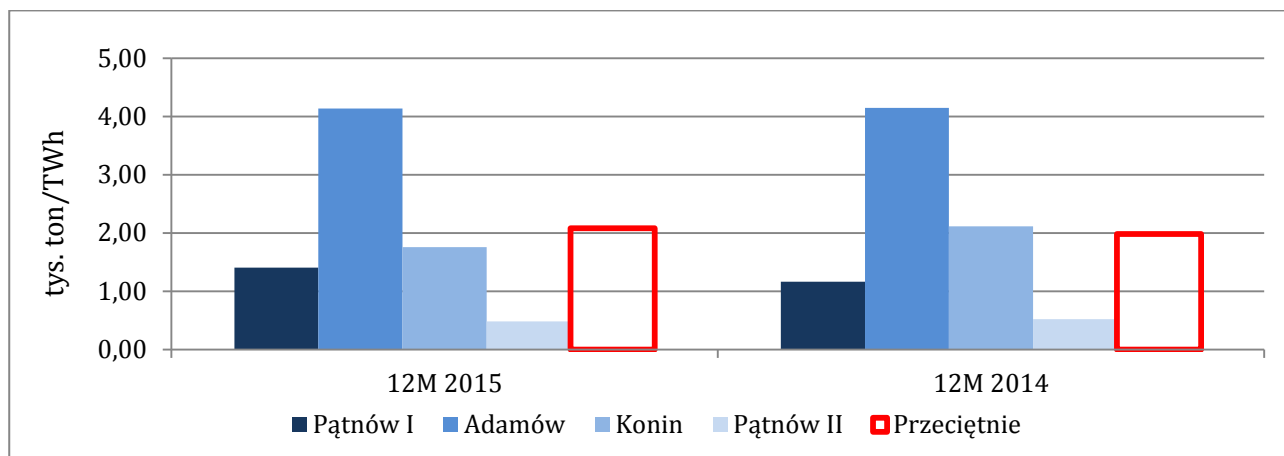
Roczne emisje zanieczyszczeń do powietrza w latach 2014 i 2015 roku obrazują załączone wykresy.

Wykres 12: Emisja SO₂ w roku 2014 i 2015

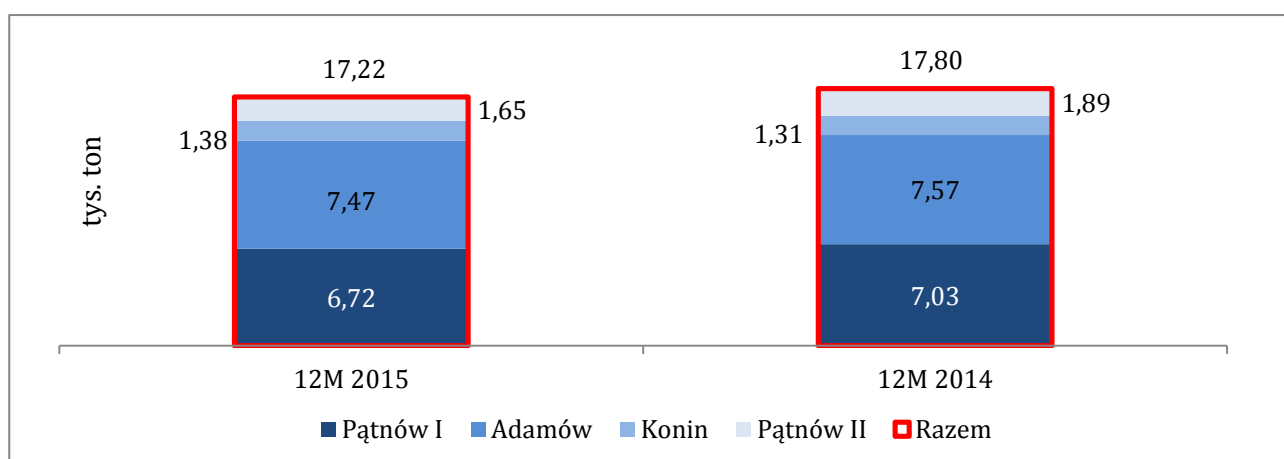
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 13: Emisja SO₂ w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

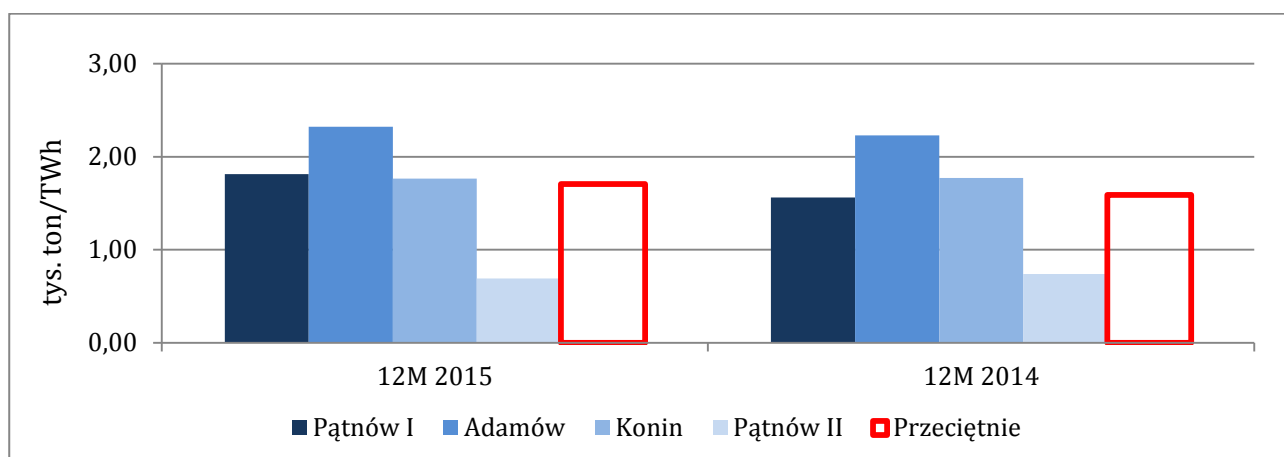
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 14: Emisja NO_x w latach 2014 i 2015

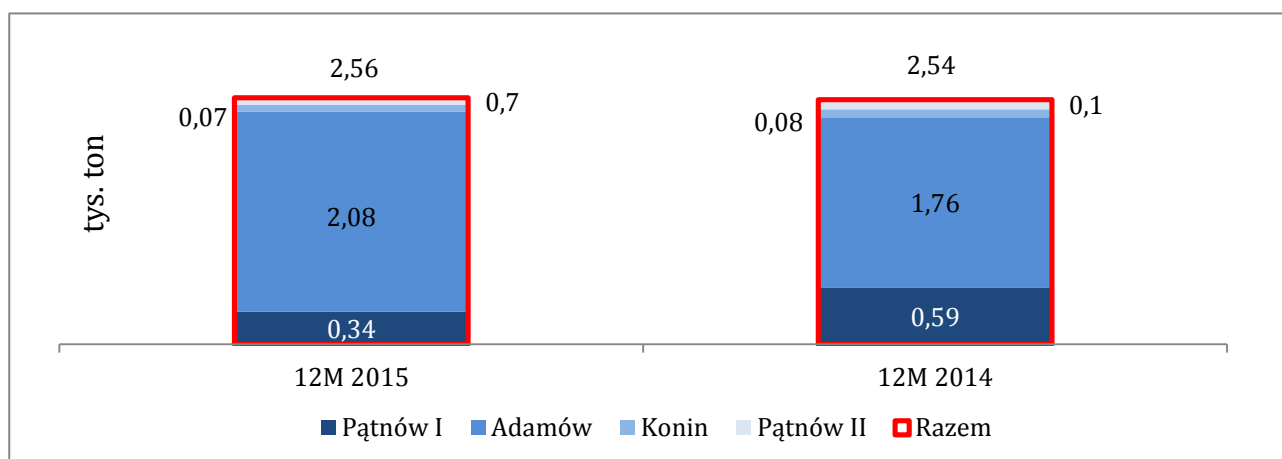
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja NO_x w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

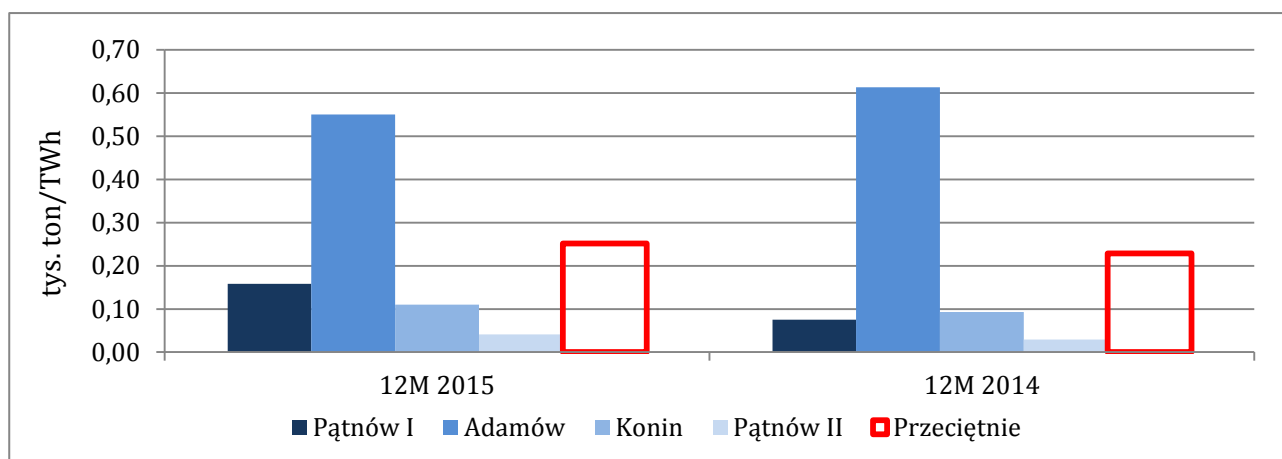
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 15: Emisja pyłu w latach 2014 i 2015

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja pyłu w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

Źródło: dane wewnętrzne

W ramach wywiązywania się z obowiązkowych obowiązków sprawozdawczych elektrownie Grupy przekazują terminowo do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami roczne raporty emisyjne za 2015 rok z czterech instalacji spalania paliw. Natomiast raporty uwolnień i transferu zanieczyszczeń do środowiska (PRTR) ze wszystkich elektrowni Grupy są przekazywane do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W ramach sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego na portalu sprawozdawczym GUS zostały wygenerowane raporty za 2015 rok dla poszczególnych elektrowni. Wykazy opłatowe, składane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego za 2015 rok zostały poszerzone o listę dodatkowych zanieczyszczeń emitowanych z kominów instalacji, ustaloną w rezultacie specjalistycznych badań, które zostały podjęte w latach 2010-2012.

Prowadzony jest również monitoring emisji zanieczyszczeń powietrza w rejonie oddziaływania elektrowni Grupy, realizowany poprzez pomiary w dwóch automatycznych stacjach pomiarowych zlokalizowanych w okolicach Elektrowni Pątnów i Konin oraz Elektrowni Adamów. W roku 2015 nie zanotowano znaczących przekroczeń wartości dopuszczalnych badanych czynników. Porównania stanu powietrza atmosferycznego wokół elektrowni Grupy oraz poziomu zanieczyszczenia powietrza w obszarach monitorowanych przez stacje Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie wykazują odchyłań od normy.

Gospodarka wodna i ściekowa

Elektrownie Pątnów, Konin i Pątnów II wykorzystują, jako układ chłodzenia ciąg naturalnych jezior polodowcowych, połączonych kanałami i pompowniami. Elektrownia Adamów ze względu na brak naturalnych akwenów wodnych, jest wyposażona w chłodnie kominowe. Jeziora konińskie, to zespół zbiorników wodnych w skład których wchodzi następujące jeziora: Gośławskie, Pątnowskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Ślesieńskie i Licheńskie. Jeziora te są

przykładem bardzo wielu oddziaływań antropogenicznych. Oprócz wpływu energetyki, jeziora poddane są również oddziaływaniu górnictwa odkrywkowego, rybactwa i turystyki. ZE PAK S.A. prowadzi stały monitoring wód jezior konińskich i na podstawie tych badań w miarę potrzeb podejmuje działania zapobiegające ujemnym wpływom własnej działalności. Prowadzony przez wiele lat monitoring pozwala również na dokładną obserwację zmian zachodzących w obserwowanym środowisku. Na terenie każdej z elektrowni znajdują się studnie głębinowe, które zaopatrują załogę w wodę pitną. Do 2014 roku w Elektrowni Pątnów, woda podziemna wykorzystywana była również do celów technologicznych – produkcji wody zdemineralizowanej. Począwszy od 2015 roku wodę zdemineralizowaną produkuje się już w nowoczesnej stacji demineralizacji, znajdującej się w Elektrowni Pątnów II, gdzie surowcem jest woda powierzchniowa. Wydajność stacji pozwala zaspokoić potrzeby zarówno Elektrowni Pątnów II, jak i Elektrowni Pątnów. Ma to kolosalne znaczenie, biorąc pod uwagę oszczędne gospodarowanie zasobami wód podziemnych. Każda z elektrowni ZE PAK S.A. posiada również własną oczyszczalnię ścieków bytowo-przemysłowych. Elektrownia Pątnów II korzysta z urządzeń kanalizacyjnych Elektrowni Pątnów. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do odbiorników, a ich parametry regularnie badane. W 2015 roku nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych parametrów zrzucanych, oczyszczonych ścieków. Zużyte wody technologiczne, które trudno oczyścić w oczyszczalni, zagospodarowywane są w układzie wewnętrznym elektrowni między innymi do produkcji suspensji popiołowej. Następuje wówczas wzajemna neutralizacja, bez ujemnego wpływu na środowisko. W okresie letnim, zakład w szczególności dba o nieprzekraczanie temperatur w wodach jezior i kanałów, wchodzących w skład obiegu chłodzenia. Bardzo wysokie temperatury powietrza, wyjątkowo upalnego lata 2015 wymagały prowadzenia codziennego monitoringu temperatury wody w akwenach. W sytuacjach krytycznych, zaniżano moc poszczególnych bloków elektrowni. Względy ekologiczne są bowiem jednym z najistotniejszych zagadnień w zarządzaniu przedsiębiorstwem.

Ustawodawca, poprzez akty prawne i określone w nich normy wpływa na kształt działalności przedsiębiorstwa, określając dopuszczalne stężenie i wielkości substancji zanieczyszczających oraz wprowadzając opłaty za korzystanie ze środowiska w myśl zasady „zanieczyszczający płaci”. Biorąc pod uwagę powyższe oraz propagując wysoki poziom świadomości ekologicznej, Grupa podejmuje działania zapobiegawcze, aby ograniczyć do minimum negatywne oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne.

Odpady

W Grupie ZE PAK funkcjonuje zintegrowany system gospodarowania odpadami uwzględniający:

- wymagania związane z zapobieganiem lub ograniczaniem ilości wytwarzanych odpadów,
- selektywną zbiórkę wytworzonych odpadów oraz bezpieczne dla ludzi i środowiska sposoby gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- przekazywanie odpadów do dalszego gospodarowania innym podmiotom gospodarczym posiadającym wymagane prawem zezwolenia oraz posiadającym odpowiednie do sposobu gospodarowania wyposażenie techniczne i możliwości organizacyjne.

Źródłem powstawania odpadów w elektrowniach Grupy, są procesy technologiczne (procesy spalania paliw, oczyszczania gazów odlotowych oraz procesy uzdatniania wody). Ponadto na terenie zakładu wytwarzane są również nieregularnie w nieznaczających ilościach inne odpady nie związane bezpośrednio z procesem produkcyjnym a z prowadzonymi pracami remontowymi i modernizacyjnymi – odpady eksploatacyjne. Grupa część wytwarzanych odpadów wykorzystuje w procesach odzysku odpadów (np. do utwardzania powierzchni, rekultywacji zamkniętych części składowisk odpadów) a część unieszkodliwia na własnych składowiskach odpadów:

- składowisku odpadów paleniskowych Odkrywka Gosławice wraz z odparowalnikiem Linowiec,
- północnym składowisku odpadów paleniskowych Odkrywka Pątnów,
- składowisku odpadów paleniskowych i odpadów stałych Odkrywka Zachodnia,
- składowisku odpadów stałych Odkrywka Pątnów.

Część odpadów paleniskowych i odpadów z odsiarczania spalin jest również sprzedawana zewnętrznym odbiorcom celem wykorzystania w budownictwie i drogownictwie. ZE PAK S.A. wykonuje szereg badań wytwarzanych przez siebie odpadów paleniskowych i odpadów z odsiarczania spalin celem znalezienia dla nich nowych zastosowań i pozyskania jak największej liczby odbiorców. Wytwarzane w ZE PAK S.A. odpady paleniskowe i odpady z odsiarczania spalin spełniają wymagania ochrony środowiska oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi, co zostało potwierdzone badaniami w zakresie właściwości fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych wykonanymi na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

W roku 2015 Grupa sprzedała ponad 148 tys. ton odpadów paleniskowych oraz ponad 270 tys. ton gipsu syntetycznego (odpadów z odsiarczania spalin). Na składowiskach odpadów zarządzanych przez ZE PAK S.A. w roku 2015 prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz wody nadosadowej z częstotliwością określoną w pozwoleniach zintegrowanych. Monitoring prowadzono w sieci monitoringu podstawowego i

uzupełniającego. W ramach prowadzonego monitoringu składowisk odpadów dokonano również corocznej oceny stateczności skarp i wielkości osiadania. Większość monitorowanych skarp okazała się stabilna.

ZE PAK S.A. w 2015 roku kontynuował również rekultywację zamkniętej części składowiska odpadów stałych Odkrywka Pątnów oraz rozpoczął rekultywację zamkniętej części składowiska odpadów paleniskowych Odkrywka Gosławice. Łączna powierzchnia na której w roku 2015 prowadzone były prace rekultywacyjne wyniosła 42,67 ha.

Hałas

W ramach obowiązku monitoringu hałasu emitowanego do środowiska nałożonego pozwoleniami zintegrowanymi dla instalacji spalania paliw w elektrowniach Grupy w 2015 roku wykonano pomiary hałasu z terenu Elektrowni Adamów oraz w Elektrowni Pątnów II. Z terenu Elektrowni Pątnów i Elektrowni Konin pomiarów hałasu nie wykonano, aktualne są pomiary z 2014 roku. Wykonane pomiary nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku określonym pozwoleniem zintegrowanym zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

Kontrole, weryfikacja pozwoleń zintegrowanych i nowe wymogi prawne

W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu - Delegatura w Koninie (WIOŚP) przeprowadził w elektrowniach Grupy 4 kontrole, natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koninie – 3 kontrole. W ich wyniku nie nałożono żadnych kar na ZE PAK S.A. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane. W kopalniach Grupy WIOŚP w 2015 roku dokonał dwóch kontroli w obu przypadkach nie nałożono kar i nie zostały wydane zalecenia pokontrolne.

W minionym roku Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przeprowadzał analizę Pozwolenia Zintegrowanego dla instalacji spalania paliw w Elektrowni Adamów. Analizę pozwolenia zintegrowanego przeprowadzono zgodnie z art. 216 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska („POŚ”), zgodnie z którym organ właściwy do wydania pozwolenia co najmniej raz na 5 lat dokonuje analizy wydanego pozwolenia zintegrowanego.

Implementacja zapisów Dyrektywy 2010/75/UE tzw. Dyrektywy IED (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom) spowodowała zmiany w zapisie artykułu 201 ustawy POŚ. Na bazie tego artykułu wydano rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 roku w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości. W załączniku do rozporządzenia w pkt. 13 wymieniono instalacje do oczyszczania ścieków, z wyjątkiem oczyszczalni ścieków komunalnych, pochodzących z instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Do instalacji tych kwalifikuje się oczyszczalnia ścieków przemysłowo – deszczowych, znajdująca się na terenie Elektrowni Adamów. W związku z powyższym, dokonano radykalnej zmiany w pozwoleniu zintegrowanym dla Elektrowni Adamów, włączając do decyzji zapisy dotyczące oczyszczalni. Od 2015 roku nie obowiązuje już, jak dotychczas, pozwolenie sektorowe na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Kielbaski. Sprawy te legalizuje pozwolenie zintegrowane.

W 2015 roku dla wszystkich elektrowni należących do Grupy opracowano analizy konieczności sporządzenia raportu początkowego. W analizach szczegółowo scharakteryzowano substancje powodujące ryzyko (wykorzystywane, produkowane lub uwalniane) położone na terenie elektrowni, zidentyfikowano potencjalne ogniska zanieczyszczeń i dokonano oceny ryzyka możliwości wystąpienia zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego. Na podstawie zebranych materiałów i danych oceniono, że nie istnieje ryzyko wystąpienia rzeczywistego zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego. Konieczność realizacji prac wynikała ze zmiany Ustawy POŚ zgodnie, z którą przy dokonywaniu jakichkolwiek zmian w pozwoleniu zintegrowanym (po zakończeniu weryfikacji pozwoleń zintegrowanych dokonywanych z urzędu) konieczne jest przedłożenie w Urzędzie Marszałkowskim raportu początkowego zawierającego informacje dotyczące zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych bądź analizy o braku konieczności sporządzania takiego raportu. Wymóg ten dotyczył również każdej nowej instalacji, dla której wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

Europejska Agencja Chemikaliów, w ramach rozporządzenia REACH, kontynuowała w 2015 roku proces weryfikacji przedłożonej przez ZE PAK S.A. i EPII dokumentacji rejestracyjnej dotyczącej wytwarzanych popiołów i gipsu. W ramach prowadzonej weryfikacji nie było konieczności przeprowadzania dodatkowych badań dla zarejestrowanych substancji.

W minionym roku rozpoczęto proces dostosowania Pozwoleń Zintegrowanych dla instalacji spalania paliw ZE PAK S.A. i Elektrowni Pątnów II, wynikający z wdrożenia dyrektywy IED zgodnie z aktualnymi przepisami Ustawy POŚ z uwzględnieniem rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, w zakresie wprowadzania pyłów i gazów do powietrza oraz wymagań zapewniających ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środków mających na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposób ich systematycznego nadzorowania. Poza tym czas obowiązywania Pozwoleń Zintegrowanych z urzędu został również zmieniony na nieoznaczony.

ZE PAK S.A. zgłosił swój akces do udziału w Przejściowym Planie Krajowym (PPK) w przypadku 6 kotłów Elektrowni Pątnów I (K1-K6) oraz 4 kotłów Elektrowni Konin (K85, K86, K111, K112) w zakresie SO₂, NO₂ i pyłu w okresie od 1 stycznia 2016 roku do czasu wygaśnięcia rozliczeń w ramach PPK, nie później jednak niż do 30 czerwca 2020 roku. Przejściowy Plan Krajowy zawiera wykaz wszystkich obiektów energetycznego spalania objętych planem (w tym wszelkie istotne informacje o ich właściwościach eksploatacyjnych); wyliczony udział każdego pojedynczego obiektu energetycznego spalania w pułapach emisji na rok w latach 2016 - 2019 oraz na pierwsze półrocze 2020 dla każdego zanieczyszczenia objętego planem. W tym czasie oba obiekty będą mogły zostać zwolnione z wymogu przestrzegania dopuszczalnych wielkości emisji, o których mowa w art. 30 ust. 2 dyrektywy IED i będą mogły być eksploatowane według łagodniejszych standardów emisyjnych w zakresie tych zanieczyszczeń. W okresach derogacji obowiązywać mają wielkości dopuszczalne emisji zgodne z dyrektywą 2001/80/WE, tj. wielkości dopuszczalne emisji określone w pozwoleniu zintegrowanym mającym zastosowanie w dniu 31 grudnia 2015 roku. Wydane 30 grudnia 2015 roku pozwolenie zintegrowane dla Instalacji Spalania Paliw w Elektrowni Pątnów i Elektrowni Konin określa ilości substancji dopuszczalnych do wprowadzania do powietrza w okresie od 1 stycznia 2016 roku do końca uczestnictwa w PPK – najpóźniej do końca czerwca 2020 roku. Z kolei w okresie od 1 stycznia 2016 roku ZE PAK S.A. zgłosił swój akces do skorzystania z ograniczonego odstępstwa od dostosowania się do zaostrzonych norm emisji dla wszystkich 5 kotłów OP-380b w Elektrowni Adamów przy założeniu wykorzystania derogacji polegającej na ograniczeniu czasu jej użytkowania do 17 500 h. W tym czasie obiekt będzie zwolniony z wymogu przestrzegania dopuszczalnych wielkości emisji, o których mowa w art. 30 ust. 2 dyrektywy IED i będzie mógł być eksploatowany według norm emisji obowiązujących dla pozwolenia zintegrowanego na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wydane 30 grudnia 2015 roku pozwolenie zintegrowane dla Instalacji Spalania Paliw w Elektrowni Adamów określa ilości substancji dopuszczalnych do wprowadzania do powietrza w okresie od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2023 lub w okresie krótszym, jeżeli limit czasu użytkowania źródła wynoszący 17 500 h zostanie wykorzystany przed dniem 31 grudnia 2023 roku.

Rekultywacja terenu

Spółki z Grupy prowadzące działalność wydobywczą metoda odkrywczą zobowiązane są na mocy odpowiednich przepisów do rekultywacji terenów wykorzystywanych w procesie pozyskiwania węgla brunatnego. Wykonywana jest rekultywacja techniczna i rekultywacja biologiczna terenów pogórnich. W ramach obu rodzajów rekultywacji przeprowadzane są działania w kierunku: wodnym, leśnym oraz rolnym.

Rekultywacja techniczna realizowana przez kopalnie lub na ich zlecenie w minionym roku polegała przede wszystkim na realizacji prac polegających na formowaniu i profilowaniu terenu oraz przygotowaniu powierzchni pod obsiew. Natomiast w ramach rekultywacji biologicznej prowadzono prace polegające na:

- nasadzeniu drzew i krzewów; ogółem nasadzono 345,3 tys. sztuk drzew i krzewów, w tym z odzysku z przedpola odkrywek 7 tys. sztuk,
- uprawie agrotechnicznej i wysiewie mieszanki nasion lucerny i trawy oraz nawozów mineralnych na terenach przygotowanych pod rekultywację rolną i rekreacyjną,
- przeciwoerozyjnym zabezpieczeniu skarp zbiornika za pomocą uprawy agrotechnicznej i siewu mieszanki traw i roślin motylkowych,
- pielęgnacji nasadzonych drzew i krzewów (rozprowadzenie nawozów oraz wykaszanie traw i chwastów),
- odkamienianiu zwałowisk przeznaczonych do rekultywacji rolnej i rekreacyjnej.

Przeprowadzono nasadzenia drzew zgodnie z decyzjami na usunięcie drzew lub krzewów z przedpola odkrywek:

- ogółem w 2015 roku, w ramach nasadzania drzew zgodnie z decyzjami na usunięcie drzew i krzewów z przedpola odkrywki, posadzono 316 szt. drzew, co skutkować będzie w latach 2018-2019 umorzeniem opłat za przedwczesną wycinkę drzew w kwocie ponad 3 mln. PLN,
- uzyskano decyzje umarzające opłaty za przedwczesną wycinkę drzew na kwotę ponad 2,9 mln PLN, dotyczącą nasadzeń dokonanych w 2011 i 2012 roku.

Tabela 17: Zestawienie wielkości obszarów, na których przeprowadzono rekultywację techniczną, prowadzona jest nadal rekultywacja biologiczna i obsiew, oraz terenów, dla których uzyskano decyzję o prawidłowo zakończonej rekultywacji w 2015 roku.

<i>Rekultywacja Techniczna (w hektarach)</i>	<i>Rekultywacja biologiczna w toku (w hektarach)</i>	<i>Rekultywacja biologiczna zakończona (w hektarach)</i>
118,6	524,5	79,9

System zarządzania środowiskiem – ISO 14001

Grupa ZE PAK w ramach swojej działalności stara się dochowywać najwyższych standardów, dotyczy to również zagadnień związanych z ochroną środowiska. Wszelkie narzędzia wspierające działania w tym zakresie poddawane są kontroli i weryfikacji pod względem osiągniętych efektów. W ocenie Zarządu Spółki jednym z ważniejszych elementów systemu kontroli jakości są normy wdrożone na ponad 80% instalacji użytkowanych przez Grupę zgodnie z wymogami standardu środowiskowego ISO 14001.

10.2. Zatrudnienie i kwestie pracownicze

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wielkości przeciętnego zatrudnienia w latach 2014-2015.

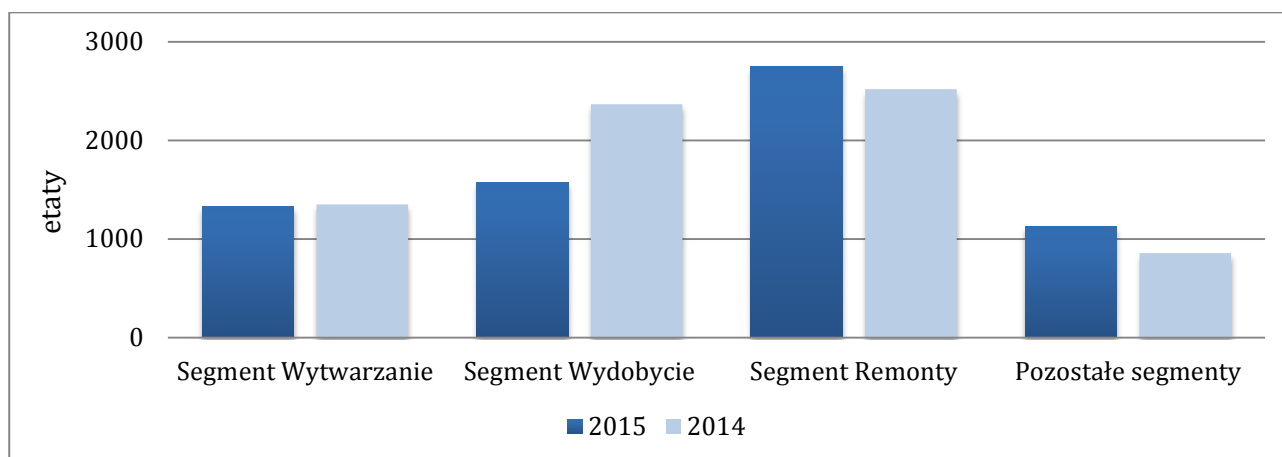
Tabela 18: Zestawienie wielkości przeciętnego zatrudnienia

	2015 etaty	2014 etaty	etaty	Zmiana %
Zarząd jednostki dominującej	4	3	1	33,3
Zarządy spółek z Grupy	25	23	2	8,7
Administracja	338	431	-93	-21,6
Pracownicy operacyjni	6 663	6 728	-65	-1,0
Razem	7 030	7 185	-155	-2,1

Źródło: dane wewnętrzne

Zatrudnienie w obu porównywanych okresach zmniejszyło się o 155 etatów tj. o około 2,1%. Jednak z uwagi na fakt, że w 2014 roku zatrudnienie w jednej ze spółek zależnych PAK KWBK nie było ujmowane w tabeli (efekt nieistotności wyników spółki w konsolidacji), doprowadzając dane dla obu okresów do stanu porównywalności, przeciętna liczba etatów w 2015 roku spadła o 319 tj. 4,3% w stosunku do roku 2014. Kolejny raz istotnie zmieniła się również struktura zatrudnienia pod względem ilości osób zatrudnionych w poszczególnych segmentach Grupy. Zmiany te są następstwem procesów restrukturyzacyjnych, rozpoczętych jeszcze w 2014 roku, dokonywanych ze szczególnym uwzględnieniem segmentu wydobywania. Grupa w ramach strategii optymalizacji struktury zatrudnienia wydzieliła ze obu kopalń grupy pracowników świadczących ściśle określone usługi na rzecz tych podmiotów i przenieśli ich głównie do spółek z segmentu remontowego. Działania te mają skutkować sprawniejszym wykorzystaniem potencjału tych pracowników dzięki lepszej możliwości kontrolowania wydajności pracy. Motywem tych zmian jest również uzyskanie większej elastyczności w systemie wynagradzania.

Wykres 16: Zmiany w poziomie zatrudnienia w poszczególnych segmentach Grupy (stan na koniec roku).

Źródło: dane wewnętrzne

W 2015 roku podobnie jak w roku poprzednim to segment remontowy zatrudnia najwięcej pracowników w Grupie. Zatrudnienie w segmencie wytwarzania pozostało na stabilnym poziomie. Zmniejszenie zatrudnienia zanotowano w segmencie wydobywania, jednak pracownicy w większości przenoszani byli do spółek z segmentu remontowego i pozostałych.

Pod względem wykształcenia największą grupą wśród pracowników stanowią osoby z wykształceniem średnim.

Tabela 19: Struktura wykształcenia pracowników Grupy (w osobach), stan na koniec 2015 roku.

Poziom wykształcenia	Liczba osób
Wyższe (licencjackie, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	1 578
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	2 627
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	2 195
Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	388
Razem	6 788

Źródło: dane wewnętrzne

Największą grupę wśród pracowników stanowią osoby w przedziale wiekowym 46-50 lat. Kobiety stanowią 8,9% załogi Grupy. Struktura załogi w dużej mierze determinowana jest przez rodzaj działalności jaki prowadzi. Sektor wydobywcia i produkcji energii to obszary wymagające dużego nakładu ciężkiej pracy fizycznej.

Tabela 20: Struktura płci i wieku pracowników Grupy (w osobach), stan na koniec 2015 roku.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
poniżej 30 lat	52	822	874
31-40 lat	99	1 143	1 242
41-45 lat	70	1 285	1 355
46-50 lat	91	1 411	1 502
51-55 lat	164	810	974
56-60 lat	120	585	705
powyżej 60 lat	12	124	136
Razem	608	6 180	6 788

Źródło: dane wewnętrzne

Z uwagi na specyfikę obszarów w których operuje Grupa szczególna uwaga przypisywana jest zagadnieniom z dziedziny Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP). Dużą wagę przykładana jest do zatrudniania osób posiadających odpowiednie kwalifikacje do wykonywania powierzonych im zadań. Grupa wyposaża swoich pracowników w sprzęt i maszyny, posiadające odpowiednie parametry i atesty, pozwalające na efektywne i bezpieczne wykonywanie swoich obowiązków. Biorąc pod uwagę kluczowe spółki Grupy – liczba osób poszkodowanych w 2015 roku przy pracy zmniejszyła się o około 30% w porównaniu do 2014 roku. W minionym roku zanotowano jeden wypadek śmiertelny, natomiast w 2014 wydarzyły się 4 wypadki śmiertelne podczas pracy.

10.3. Zaangażowanie w kwestie społeczne

Grupa Kapitałowa ZE PAK nie ogranicza swoim pracownikom praw związanych z możliwością swobodnego zrzeszania się. Biorąc pod uwagę główne spółki Grupy, liczba działających zakładowych i międzyzakładowych organizacji związkowych to 15, na koniec 2015 roku zrzeszały one łącznie 4 354 członków.

Szkolenia w Grupie ZE PAK S.A. stanowią jeden ze sposobów wpływania na rozwój. Ma to związek głównie z tym, że pracownicy, którzy rozwijają się, nabywają nowe kwalifikacje, stosują je następnie w działaniu co przekłada się na wymierne efekty, są oni zachęceni do wcielania w życie nabytej wiedzy i zdolności oraz większej kreatywności. W ramach ciągłego procesu rozwoju kompetencji pracownicy kierowani są na różnego rodzaju szkolenia między innymi: obowiązkowe, specjalistyczne, konferencje branżowe oraz różnego rodzaju inne spotkania. W 2015 roku zapotrzebowanie na te szkolenia wynikało między innymi z aktualnych uwarunkowań np. zmian uregulowań prawnych czy zmian organizacyjnych. Szkolenia realizowane w Grupie ZE PAK dotyczyły głównie prawa energetycznego, ochrony środowiska, jak również były to szkolenia dla inżynierów, szkolenia kadrowo-finansowe i cykliczne szkolenia z udzielania pierwszej pomocy.

Grupa Kapitałowa ZE PAK postrzega swoje funkcjonowanie w otoczeniu z uwzględnieniem wszelkich norm oraz oczekiwań istotnych dla swoich pracowników, społeczności lokalnej jak i innych grup interesariuszy. Zasady stosowane w Grupie zdecydowanie wykluczają jakiegokolwiek formy mobbingu, pracy przymusowej czy zatrudnianie nieletnich. Dużą wagę przywiązuje się też do zapobiegania wystąpienia wszelkim możliwym rodzajom korupcji czy np. nierównego traktowania kontrahentów Grupy. Wewnętrzne uregulowania oraz przyjęte standardy uniemożliwiają dokonywanie działań powszechnie uznawanych za nieetyczne w tym zakresie.

W ramach kształtowania właściwych relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz przy uwzględnieniu możliwości finansowych i organizacyjnych Grupa stara się wspierać inicjatywy i przedsięwzięcia, które mają pozytywne skutki dla społeczności lokalnej lub o większym zasięgu. W 2015 roku Grupa wsparła finansowo dwa przedsięwzięcia o wymiarze ogólnopolskim i międzynarodowym. Są to: Sztab Koniński Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (ZE PAK S.A. rokrocznie uczestniczy w licytacji złotych serduszek WOŚP) oraz Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca w Koninie (Spółka współuczestniczy w fundowaniu nagród dla uczestników Festiwalu).

11. POZOSTAŁE INFORMACJE

11.1. Istotne postępowania sądowe

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oraz spółki konsolidowane w ramach Grupy nie były w 2015 roku stroną w postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość przewyższałaby 10% kapitałów własnych ZE PAK S.A. z wyjątkiem opisanych poniżej.

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

W związku z powyższym ZE PAK S.A. na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty roku 2009 na łączną kwotę około 626 000 tysięcy złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez ZE PAK S.A. czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na poziomach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a obecnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego, ZE PAK S.A. we współpracy z doradcą podatkowym przeanalizowała uchwałę I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku, gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenę wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty. Z uzasadnienia tej uchwały można wywieść ryzyko, że organy podatkowe będą odmawiały zwrotu nadpłat wskazując, że postępowanie podatkowe w ogóle nie jest właściwe dla tego typu roszczeń. Wówczas ich dochodzenie będzie możliwe na drodze cywilnoprawnej, co powoduje, iż istotną kwestią stanie się przedawnienie (na gruncie prawa cywilnego termin ten wynosi 3 lata). W związku z powyższym ZE PAK S.A. 10 lutego 2012 roku złożyła do Sądu Rejonowego Warszawa Śródmieście zawezwanie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych i tym samym przerwała bieg przedawnienia. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę. Równolegle, Spółka oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Spółka poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Spółka stoi na stanowisku, iż złożony dokument dotyczy wniosków nadpłatowych z całego okresu objętego postępowaniami, tj. styczeń 2006 luty 2009 roku. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandy sądów WSA lub NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania status postępowań jest następujący:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku (z wyłączeniem listopada 2006 roku) prowadzone były ponownie od początku przez Naczelnika UC, po tym jak sprawy wróciły z NSA. Spółka przedłożyła w nich miesięczne analizy ekonomiczne poniesienia uszczerbku. Po negatywnych decyzjach Naczelnika UC a potem Dyrektora IC zostały złożone do WSA w Poznaniu skargi. Rozprawy przed WSA w Poznaniu odbyły się w dniach 04 i 18 listopada 2015 roku. We wszystkich sprawach zapadły wyroki negatywne dla Spółki. Spółka zdecydowała się składać kasacje do NSA.
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku (z wyłączeniem lipca 2008 roku) jest zawieszonych w WSA na zgodny wniosek stron ze względu na uchwałę sygn. II FPS 5/13 podjętą przez NSA 27 stycznia 2014 roku. Do tej pory żadna ze stron nie wnioskowała o ponowne podjęcie postępowania. W tych postępowaniach przedłożone zostały również roczne analizy ekonomiczne. Postępowania te powinny zostać podjęte najpóźniej do listopada 2016 roku,

- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wyrokiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku
- postępowanie za lipiec 2008 roku doczekało się rozpoznania skargi kasacyjnej Spółki przez NSA. Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna.

W zależności od postanowień wydanych decyzji Spółka podejmie dalsze działania.

W przypadku EP II postępowanie za wszystkie okresy (jedna sprawa) trafiło na wokandę WSA po negatywnej dla Spółki Decyzji Dyrektora IC. Spółka nie dysponuje analizami, ponieważ nie działała w roku 2001 i brak jest danych porównawczych. Dnia 4 listopada 2015 roku w WSA w Poznaniu odbyła się rozprawa. Dnia 18 listopada 2015 roku został ogłoszony negatywny wyrok, 8 lutego 2016 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

PAK KWBK S.A. jest stroną postępowania administracyjnego dotyczącego decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylecia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWBK S.A. i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej. W dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie ogłosił wyrok oddalający skargę kasacyjną PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 1 października 2015 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej przez Wójta Gminy Wierzbinek w związku z niezakończonym przez Komisję Europejską postępowaniem przeciwko rządowi polskiemu w przedmiocie naruszenia przepisów dotyczących ochrony środowiska w związku ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2014 roku nie pozbawia mocy prawnej decyzji środowiskowej wydanej przez wójta gminy Wierzbinek i nie wstrzymuje prac eksploatacyjnych oraz wydobywczych na odkrywce Tomisławice. Decyzja środowiskowa Wójta Gminy Wierzbinek z dnia 7 sierpnia 2007 roku w dalszym ciągu pozostaje w obrocie prawnym i do czasu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze wywołuje ona skutki prawne.

Pozostałe sprawy sądowe zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w punkcie 35.1.

11.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Na dzień niniejszego raportu Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK nie prowadzą prac badawczo-rozwojowych, które miałyby istotne znaczenie dla Grupy. Ponadto w okresie minionego roku Grupa nie dokonała istotnych nakładów finansowych na prace badawczo-rozwojowe.

11.3. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego

Umowa dotycząca badania Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych tj. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, została zawarta w dniu 24 lipca 2015 roku.

Informacja na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych została przedstawiona w punkcie 39 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

11.4. Prognozy finansowe

Grupa Kapitałowa nie publikowała prognoz finansowych. Grupa nie zamierza przedstawiać również prognozy na 2016 rok.

12. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

12.1. Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej ZE PAK. Oświadczamy ponadto, iż Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok obrotowy 2015 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej ZE PAK, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

12.2. Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

Zarząd Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2015, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.